BBC

JESIENNE DONICE: KOMPOZYCJE Z TRAW, KWIATÓW I LIŚCI

Wrzesień 9 (70)/2024

Gardeners' World

EDYCJA POLSKA

Topiary na każdą okazję

50 NAJLEPSZYCH ROŚLIN CEBULOWYCH
+ ABC sadzenia

Alstromerie
nowe odmiany

INSPIRACJE
z Chelsea Flower Show 2024

Czas na zbiory

Przepisy na dania z warzyw i ziół
Nie marnuj – rób przetwory

MALINY
Frances pokazuje, jak o nie zadbać jesienią

DALIE MAJĄ MOC
Monty radzi, jak je uprawiać i przechowywać

KWIATY NA STOŁY
Sue wyjaśnia, jak ułatwić sobie pracę w ogrodzie

Wrzesień 9/2024
cena 17,90 zł (w tym 8% VAT)
ISSN 2391-8381 Indeks 403636
9 772391 838142 09

prasa.pl 4da14a9545

CHRONOS

ARCHITEKTURA OGRODOWA

ŚCIANY WODNE • FONTANNY KLASYCZNE I NOWOCZESNE • FONTANNY DO WNĘTRZ
DONICE • KWIETNIKI • POSTUMENTY • ŁAWKI • RZEŹBY OGRODOWE • ZEGARY SŁONECZNE

Prenumerata

Gardeners' World. Edycja Polska to wydanie licencyjne największego brytyjskiego magazynu ogrodniczego BBC *Gardeners' World Magazine*. W polskiej edycji dzielimy się z wami naszymi odkryciami – od inspirujących ogrodów (angielskich i polskich) i zachwycających roślin, po zakupowe wskazówki i podpowiedzi, co zrobić, by ogród był zawsze w kwitnącej formie.

Zamów prenumeratę
Gardeners' World. Edycja Polska
w wersji drukowanej
lub elektronicznej na
www.UlubionyKiosk.pl

Welcome

Jak widać na okładce, wrzesień może być naprawdę kolorowy! Prezentowane przez Monty'ego dalie o tej porze roku wciąż wyglądają świetnie i wnoszą radość nie tylko do bukietów, ale potrafią też odmienić niejedną rabatę. Jeśli nie jesteście przekonani do sadzenia dalii, zobaczcie, w jaki sposób Monty tworzy kompozycje z ich udziałem w Longmeadow (str. 30) i które odmiany wybiera, by wyglądały subtelnie, stały się miejscem odwiedzanym przez owady, a także współgrały z innymi roślinami na rabatach lub w pojemnikach.

W tym wydaniu prezentujemy również coraz modniejsze alstromerie (str. 20). Nowe odmiany wykazują się lepszą odpornością na mrozy, więc warto rozważyć ich uprawę w kolejnym sezonie, aby pod koniec lata te egzotycznie wyglądające kwiaty trafiły do wazonów prosto z ogrodu.

Choć sadzenie dalii i alstromerii trzeba odłożyć do wiosny, nadszedł czas na wybór bardziej odpornych na niskie temperatury roślin wieloletnich i tworzenie nowych nasadzeń. Mamy coś dla każdego – od wesołych wiosennych kwiatów, przez gotowe pomysły na rabaty, po ciekawe gatunki i odmiany drzew i krzewów. Już można sadzić rośliny cebulowe kwitnące wiosną, dlatego prezentujemy 50 okazów wybranych przez redakcję brytyjskiego wydania Gardeners' World (str. 39). Po ogrodowe inspiracje proponujemy wybrać się na wystawę Chelsea Flower Show (str. 56) – opisujemy 3 nagrodzone w tym roku projekty w zupełnie różnych stylach. Osobom, które chciałyby zdecydować się na stworzenie nowego żywopłotu polecamy klasyczne graby (str. 67), a tym, którzy szukają nowych form dla krzewów, polecamy poradnik o roli i zastosowaniu topiarów w ogrodach (str. 62).

Do donic proponujemy kompozycje Sue tworzone na stołach z wielu małych pojemników (str. 35), dające się modyfikować i pielęgnować bez wielkiego wysiłku oraz zestawienia w stylu preriowym (str. 26), które pozwolą nam lekkim krokiem wejść w nową porę roku.

Małgorzata Wójcik
Redaktor naczelna
malgorzata.wojcik@avt.pl

Eksperci Gardeners' World

Monty Don
Ogrodnik-samouk, główny prowadzący Gardeners` World. Entuzjasta psów i upraw ekologicznych, z czytelnikami spotyka się w swoim ogrodzie w Longmeadow.

Carol Klein
Ogrodniczka, łączy występy w telewizji z pisaniem i obowiązkami w jej własnym ogrodzie w Glebe Cottage. Inspiruje nas niezwykłą energią i bogatym doświadczeniem.

Alan Titchmarsh
Autor poczytnych poradników i kilku programów telewizyjnych. Dzieli się bogactwem wiedzy o uprawie roślin, dba o swoje grządki w Hampshire.

Rekha Mistry
Ogrodniczka, influencerka i prezenterka. Z zapałem uprawia na działce warzywa, zioła i owoce w zgodzie z naturą. Prezentuje przepisy na dania z ich udziałem.

Adam Frost
Utytułowany architekt krajobrazu, zdobywca wielu nagród na Chelsea Flower Show. Pokazuje, że pielęgnacja ogrodu wcale nie musi być skomplikowana.

eprasa.pl 4da14a9545

SPIS TREŚCI

wrzesień 2024

LUBIMY

8 Gwiazdy września

20 Alstromerie

26 Kompozycje z trawami

INSPIRACJE

30 Rozkochaj się w daliach
Ogród Monty'ego

35 Ozdoby na stołach
Ogród w pojemnikach

39 Ulubione cebulki redakcji
50 kwiatów do wyboru

50 Przygotuj się na wiosnę
Poradnik sadzenia cebul

56 Pomysł na ogród
Inspiracje z Chelsea Flower Show 2024

62 Topiary dla każdego
Adam podpowiada, jak je stosować

67 Cenne graby
Mało znane gatunki i odmiany

72 Klęczniki ogrodowe
Najlepsze modele

98 Rozmnażanie roślin
Podział bylin

102 Cięcie roślin
Przycinanie malin

WŁASNE UPRAWY

78 Bogactwo z zimowej szklarni

82 Uprawiaj i jedz

86 Kwitnące zioła

88 Przechowywanie plonów

92 Bezproblemowe zbiory

FAUNA W OGRODZIE

24 Pierwiosnek zwyczajny

FELIETON

19 Cały Monty

22 Rozmowy przy płocie

121 Opowieści Titchmarsha

30
Monty opowiada, dlaczego nie umie sobie wyobrazić Longmeadow bez dalii i podpowiada, co robić, aby te długo kwitnące rośliny były jak najpiękniejsze

98
Podziel duże kępy na młode i silne sadzonki, korzystając z poradnika Nicka

20
Alstromerie są kolorowe, długo kwitną i świetnie wyglądają w wazonach, donicach oraz na rabatach – zachwala Graham

eprasa.pl 4da14a9545

TEMATY Z OKŁADKI

39, 50

20

82, 86, 88

26

56

102, 30, 35

Zdjęcie: Jason Ingram

26
Stwórz tej jesieni proste kompozycje w donicach dla ożywienia tarasu lub drzwi wejściowych

78
Nie pozwól, aby twoja szklarnia próżnowała tej zimy – Lucy pokazuje, jak przez wiele miesięcy cieszyć się plonami z upraw pod osłonami

Plan działań

105 Przygotuj trawnik na zimę
106 Zbierz nasiona rozplenicy
107 Zadbaj o bananowce
108 Przytnij liliowce
109 Posadź narcyzy
110 Zrób sadzonki szałwii
111 Posadź fuksje
112 Uporządkuj chili
113 Wysiej groszek na siewki
114 Posadź truskawki
115 Zbierz fenkuł i buraki
116 Rozmnóż peperomie

pytania i odpowiedzi

117 Eksperci radzą czytelnikom

PRENUMERATA s. 23

67
Grzegorz poleca ciekawe odmiany grabów o różnych pokrojach – wszystkie można uprawiać w Polsce

39
Zespół magazynu Gardeners' World pomaga wybrać wiosenne rośliny cebulowe, które wypełnią ogród wiosną i latem

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE, JASON INGRAM, PAUL DEBOIS, NEIL HEPWORTH, GRZEGORZ FALKOWSKI

eprasa.pl 4da14a9545

Lista zakupów

▲ Nawóz organiczny do borówek amerykańskich z łusek kawy

Charakteryzuje się bogatym składem chemicznym – zawiera wszystkie makroelementy oraz mikroelementy, niekiedy niedostępne w innych nawozach. Wolno się rozkłada, nie powoduje zasolenia gleby i zawiera dużą ilość substancji organicznej, a także naturalne stymulatory, takie jak kofeina. Rozłożony i przekopany z glebą nawóz wpływa także korzystnie na tworzenie próchnicy. Jest w pełni biodegradowalny.

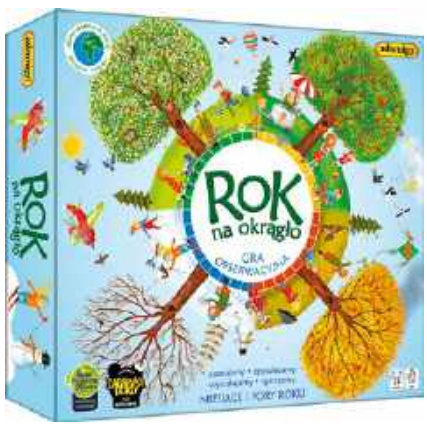
www.ogrodnik24.pl

▶ Stolik barowy z minichłodziarką

Stolik barowy z wysuwanym blatem, który można ustawić na dwóch poziomach. Wyposażony w minichłodziarkę o pojemności 30 litrów z wygodnym otworem drenażowym, który umożliwia odprowadzanie wody i stopionego lodu. Jego uniwersalny wygląd doskonale komponuje się z różnymi stylami dekoracyjnymi. Idealnie pasuje na patio, werandę czy do ogrodu.

www.costway.pl

◀ Gra obserwacyjna Rok na okrągło

Wyjątkowa gra edukacyjna, w którą można bawić się na wiele sposobów. Duża, okrągła plansza pozwala na zrozumienie cykliczności zmian zachodzących w przyrodzie. Każda pora roku jest wyróżniona innym kolorem pól oraz ilustracją zmieniającego się drzewa i jego otoczenia.

www.adamigo.pl

▶ Cebulan ekstrakt z cebuli

Stymulator wzrostu, który stosuje się w celu lepszego ukorzeniania się roślin oraz w czasie wzrostu – do poprawy jakości i wzmocnienia roślin. Do stosowania regularnie w okresie wegetacji co 10-14 dni. Przy produkcji rozsady pierwszy oprysk należy wykonać po pikowaniu roślin.

www.himal.pl

▶ Niwelator ręczny do trawnika

Niwelator do trawnika z trzonkiem to niezastąpione narzędzie w ogrodzie, na boisku lub na terenach rekreacyjnych. Skutecznie wyrównuje trawnik i eliminuje wszelkie nierówności terenu. Ma wszechstronne zastosowanie – przydaje się do wyrównywania podbudowy pod małą architekturę ogrodową, do prac brukarskich czy przygotowania powierzchni boiska do gier plażowych.

www.kotarbau.pl

eprasa.pl 4da14a9545

▼ Doniczka na zioła

Doniczki na zioła to bardzo prosty sposób na miniogródek w każdej kuchni. Coś dla prawdziwych fanów bazylii, mięty czy koperku – naturalnych, aromatycznych przypraw do potraw. Trzy stalowe doniczki w zestawie z podstawką z tworzywa sztucznego, które wraz ze specjalnym, grubym sznurkiem stanowią system nawadniający.

www.galerialimonka.pl

▲ Garnek do kiszenia kapusty i ogórków kamionkowy z pokrywą Krystynka 1,5 l

Kamionkowy garnek pozwala na przygotowanie wyśmienitych kiszonych ogórków oraz kapusty. Kamionka jest dostosowana do długotrwałego przechowywania żywności, w tym do kiszenia ogórków, kwaszenia kapusty, peklowania mięsa czy przechowywania smalcu.

www.pieknowdomu.pl

▼ Suszarka do grzybów, owoców i warzyw

Suszarka do grzybów pomaga w łatwy sposób przygotować jesienno-zimowe zapasy. Z jej pomocą wysuszysz grzyby, owoce, warzywa, mięso i zioła. Możliwość pakietowania sit zmniejsza powierzchnię suszarki i ułatwia przechowywanie. 5 sit daje dużą powierzchnię suszenia. Urządzenie ma moc 450 W i pojemność 12 litrów.

www.yoer.pl

▲ Pergola z furtką

Sosnowa pergola z furtką, wykonana z impregnowanego drewna doskonale nadaje się do stworzenia romantycznego przyjęcia w ogrodzie. Pergola wykonana została z prawdziwego drewna sosnowego, odpornego na warunki atmosferyczne. Wyposażona jest w drzwi, dzięki czemu nadaje się jako ozdobna brama do ogrodu. Szerokość przejścia: 130 cm.

www.moders.pl

▼ Kosz na owoce

Metalowy kosz na owoce z zawieszką na kiść bananów to nie tylko praktyczny element wyposażenia kuchni, ale też atrakcyjny, intrygujący dodatek do każdego wnętrza. Całkowita wysokość kosza to 42,5 cm.

www.garneczki.pl

eprasa.pl 4da14a9545

„Wszystkie miesiące to prymitywne eksperymenty, z których powstaje idealny wrzesień”

Virginia Woolf

eprasa.pl 4da14a9545

Lubimy wrzesień

Jak ja cię kocham, wrześniu? Pozwól, sposoby wyliczę...*
Kocham ostatnią kroplę lata i pierwszy przebłysk jesieni. Owoce dojrzewające na drzewach, rozkwitnięte dalie i obiecujące kwitnienie chryzantemy. Kocham cię za plony: ostatnie pomidory, pierwsze dynie i eksplozje smaku zamknięte w jesiennych malinach. Kocham cię za spoglądanie w przyszłość – zamawianie cebulek, co zakwitną wiosną, uprawę warzyw na zimę i pryzmy kompostowe, czekające na przemieszanie.
(Z przeprosinami dla Elizabeth Barrett Browning, która prawdopodobnie nigdy nie przypuszczała, że jej słowa będą kiedykolwiek skojarzone z pasternakiem).

TEKST JAMES ALEXANDER-SINCLAIR

* Parafraza *Jak ja cię kocham? (Sonet 43)* Elizabeth Barrett Browning w przekładzie Zofii Reutt-Witkowskiej

GWIAZDA MIESIĄCA

Zawilec (*Anemone*) 'Rotkäppchen'

Ten wyjątkowo urodziwy zawilec został wyhodowany w Niemczech i nazwany na cześć Czerwonego Kapturka. Gdybym chciał się czepiać, mógłbym zakwestionować użycie tego nazewnictwa odnoszącego się wyłącznie do koloru: zawsze wyobrażałem sobie, że wspomniany Czerwony Kapturek ma więcej wspólnego z czerwienią marynarki brytyjskiego gwardzisty niż z różem. Jednak poza tym przyznam, że sposób ułożenia płatków rzeczywiście przypomina kaptur i że nazwa jest tu mniej istotna niż fakt, że jest to doskonała roślina dodająca jesieni koloru. „Babciu, jakie masz duże pręciki!".

Odporny i wytrzymały. Nieco niższy od swoich kuzynów, więc dobry na przód rabaty.
Wysokość x Szerokość 60 cm x 50 cm

ZDJĘCIA: TORIE CHUGG

eprasa.pl 4[illegible]9545

STARA MIŁOŚĆ

Nigdy nie rezerwuj wakacji na koniec września, bo jeśli to zrobisz, przegapisz jeden z najlepszych popisów pełen jesiennych kolorów – wybieram dłuższą trasę do domu, żeby zobaczyć sumaka w sąsiedniej wiosce. To drzewo ma raczej złą prasę, ze względu na tendencję do rozprzestrzeniania się przez odrosty korzeniowe, ale jeśli będziesz mieć je na oku, to sumak da się lubić.

Sumak octowiec (*Rhus typhina*)

Dobre drzewo do średnich i dużych ogrodów (w małych trochę za szybko rośnie, chyba że chcesz zrobić dżunglę). Potrzebuje słońca, żeby się dobrze wybarwić. **W x S** 6 m x 5 m

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE

eprasa.pl 4da14a9545

KU POKRZEPIENIU

Jest to jedna z tych roślin, które są znane osobom niebędącym ogrodnikami, ponieważ jest powszechnie sprzedawana jako roślina na wzmocnienie – doskonale działa na układ odpornościowy i jest pełna przeciwutleniaczy. Trzeba dodać, że nawet kiedy nie jest zmielona i zamknięta w kapsułki w łatwo przyswajalnej formie, jej kwiaty same w sobie potrafią podnieść na duchu. Wypukły środek otoczony spódniczką z różowych płatków jest równie piękny, co charakterystyczny.

Jeżówka purpurowa (*Echinacea purpurea*)

Nie przycinaj jej przynajmniej do lutego, ponieważ suche kwiatostany są bardzo dekoracyjne – oraz uwielbiane przez szczygły. Jesienią zrób sadzonki korzeniowe.
W x S 60 cm x 40 cm

PHOTO: JASON INGRAM

CUDA NA KIJKU

Kosmos jest jedną z najpopularniejszych roślin jednorocznych i łatwo zrozumieć dlaczego: nasiona łatwo kiełkują, szybko rośnie oraz niezawodnie kwitnie – nieprzerwanie aż do następnego miesiąca. To wszystko pod warunkiem, że będziesz usuwać z łodyg wszystkie przekwitające kwiaty (co jest jedną z tych czynności, które łatwo wykonać jedną ręką, a drugą możesz trzymać coś do picia lub kruszyć słodką krówkę – to wielozadaniowość w najlepszym wydaniu).

Kosmos (*Cosmos*) Sonata White

Nasiona wysiej pod szkłem wczesną wiosną, a sadzonki wysadź, gdy minie ryzyko przymrozków. Dobrze sprawdza się w doniczkach i na rabatach.
W x S 50 cm x 30 cm

ZDJĘCIA: PAUL DEBOIS

eprasa.pl 4da14a9545

JESIENNA WRZAWA

Roślina na pierwszym planie, ta o płaskich kwiatostanach, wcześniej była nazywana rozchodnikiem. Łatwiej było to zapamiętać, ale niezależnie od nazwy, jaką wybiorą botanicy, zawsze będzie świetnym magnesem na pszczoły o tej porze roku. Ładnie kontrastuje z mandarynkową jeżówką ukrytą w tle.

Rozchodnikowiec (*Hylotelephium*) 'Purple Emperor'

Ciemnopurpurowe liście. Atrakcyjny dla zapylaczy. Regularnie dziel kępy, żeby zapobiec wyleganiu kwiatostanów. **W x S** 45 cm x 30 cm

Jeżówka (*Echinacea*) 'Summer Cocktail'

Uważaj z tą odmianą, szczególnie w zimniejszych miejscach, bo może ją zniszczyć mróz. Spróbuj wykopać całą roślinę i przezimować ją pod szkłem.
W x S 60 cm x 45 cm

PROMIEŃ SŁOŃCA

Kocham tę rudbekię. Większość jej kuzynek też jest ładna: witają koniec sezonu wesołymi żółtymi kwiatami o kształcie stokrotek. Niektóre są bardzo wysokie, a inne skromniejsze, lecz żadna z nich nie ma tak sprytnie zwiniętych płatków – musisz spojrzeć dwa razy, żeby się upewnić, co to za dziwactwo. Bardzo dobrze współgra z innymi późno kwitnącymi bylinami: dzielżanami (strona 11, za jeżówką), astrami i wszystkimi trawami.

Rudbekia (*Rudbeckia*) 'Henry Eilers'

Najlepiej rośnie w pełnym słońcu. Przyciąga motyle. Rozmnażaj wiosną przez podział.
W x S 1,2 m x 60 cm

ZDJĘCIA: TORIE CHUGG; JASON INGRAM

eprasa.pl 4da14a9545

DZIWNY JEST TEN KWIAT

Zatrzymaj się, jeśli szukasz rośliny idealnej – właśnie ją znalazłeś. Dziwaczki są doskonałe pod wieloma względami. Produkują mnóstwo kwiatów przez całe lato, są zupełnie niewymagające, mają duże nasiona, które łatwo się wysiewa i nigdy do końca nie da się przewidzieć, jaki będą miały kolor kwiatów – są bardzo zmienne, więc potrafią zaskoczyć. To idealny gatunek do uprawy z dziećmi, ale dorośli też powinni być zachwyceni. „Ochy" i „achy" proszę wyrażać głośno – rośliny słuchają.

Dziwaczek Jalapa (*Mirabilis jalapa*)

Chociaż jest rośliną wieloletnią, w Polsce traktujemy go jak roślinę jednoroczną. W sprzedaży pojawiają się kłącza, jednak najłatwiej rozmnażać go przez nasiona, które wysiewa się pod koniec kwietnia od razu w miejscu docelowym. **W x S** 80 cm x 80 cm

TEKST ŁUKASZ SKOP
ZDJĘCIA BOŻKA PIOTROWSKA

eprasa.pl 4da14a9545

MINIKIWI

Aktinidia jest w ciekawym punkcie swojej ogrodniczej kariery: nie osiągnęła jeszcze takiego apogeum popularności jak borówka amerykańska, ale wyprzedziła już jagodę kamczacką. To wspaniały owoc, który rzeczywiście jest spokrewniony z kiwi, ale owoce aktinidii można jeść jak winogrona, w całości i ze skórką. Minikiwi – maksifrajda.

Aktinidia ostrolistna (*Actinidia arguta*) 'Bingo'
Słodkie owoce dojrzewają we wrześniu i październiku. Można je zbierać, gdy są jeszcze twarde – dojrzeją po zbiorze. **Długość pędów** do 8 m

ŻAR TROPIKÓW

Wypłowiałe trawy, przywiędnięte i pożółkłe liście oraz spieczona ziemia mówią same za siebie: lato dało roślinom w kość. Niektóre rabaty wydają się wciąż płonąć letnim żarem, a pomarańczowe kwiaty dogasają na nich jak ostatnie płomienie. Jeszcze wczoraj nazywało się to nieznośnym upałem, ale z nadejściem jesieni zmieni nazwę na cudowne ciepło. Kłosowiec natomiast bez przerwy dorzuca do pieca.

Kłosowiec pomarańczowy (*Agastache aurantiaca*) 'Navajo Sunset'
Odporny na suszę. Jest rośliną wieloletnią, ale kwitnie już w pierwszym roku uprawy z nasion – wysiewaj w lutym/marcu do doniczek. Aromatyczne liście i kwiaty są doskonałe do ziołowych herbatek.
W x S 45 cm x 30 cm

eprasa.pl 4da14a9545

KSIĘŻNICZKA I ŻABA

Bywa nazywana „żabim storczykiem" – wielka niesprawiedliwość! Kwiaty trójsklepki są wyjątkowo urodziwe, misterne i bogato zdobione. Rozwijają się późnym latem i jesienią, lecz nie robią dużego wrażenia, bo jest ich niewiele. Potraktuj je jak diament w pierścionku: wiesz, że tam jest, znasz jego wartość, ale odkąd go masz, poprawiasz częściej włosy.

Trójsklepka owłosiona (*Tricyrtis hirta*)
Dobrze rośnie w cieniu i półcieniu. Lubi stale wilgotne, próchnicze podłoże. Sadź ją w miejscach, do których można blisko podejść – atrakcyjne, ale małe kwiaty trudno podziwiać z daleka. **W x S** 90 cm x 60 cm

eprasa.pl 4da14a9545

BOSKIE FLAMENCO

Kelome i rączniki splotły się w tańcu przy zachodzącym słońcu – ta rzadko spotykana para to doskonały sposób na jednoroczną rabatę, która szybko zakipi kolorami. Obie rośliny szybko rosną i osiągają spore rozmiary, więc ziemia świecąca pustką na wiosnę już latem zamieni się w egzotyczne i bujne zarośla, których szaleństwo zatrzyma dopiero przymrozek. W kolejnym roku w tym samym miejscu można spróbować czegoś nowego. To może pogo?

Rącznik pospolity (*Ricinus communis*) 'Carmencita'

Do osiągnięcia wielkich rozmiarów wymaga dużo słońca, dużo wody i dużo składników odżywczych. Nasiona można wysiać na początku maja wprost do gruntu. **W x S** 150 cm x 90 cm

Kleome ciernista (*Cleome hassleriana*)

Kwitnie od czerwca do pierwszych przymrozków. Pajęcze kwiaty rozwijają się wieczorem. Cała roślina ma lekko gorzki zapach. Uprawiaj z nasion wysianych w połowie kwietnia. **W x S** 150 cm x 60 cm

TO TE SUSZKI

Wianki, bukiety, wiązanki, girlandy – zatrwiany dodają kolorów wszystkim suchym kompozycjom. Świetnie wyglądają też w wiejskich ogródkach, których nie dotykają trendy i mody – najważniejsze, żeby było kolorowo i różnorodnie, co potwierdza 100/100 ankietowanych zapylaczy.

Zatrwian wrębny (*Limonium sinuatum*)

Klasyczna jednoroczna roślina do suchych bukietów. Kwitnie od lipca do późnej jesieni. W miejsce wyciętych kwiatostanów wciąż wyrastają nowe. Wymaga dużo słońca. Potrafi znieść krótką suszę. **W x S** 60 cm x 45 cm

eprasa.pl 4da14a9545

(NIE)FORTUNNY PRZYPADEK

Szczęślin nie jest odporny na większy mróz, który niszczy jego nadziemne części. Szczęśliwie, potrafi odrosnąć z korzeni i nawet zakwitnąć w tym samym roku. Na szczęście jego kwiaty bardzo przyjemnie pachną. Niefortunnie się składa, że pojawiają się dość późno w roku, więc nie każdy będzie miał szczęście doczekać owoców. Ten, komu Fortuna będzie sprzyjać, będzie nimi zachwycony.

Szczęślin trójdzielny (*Clerodendrum trichotomum*)

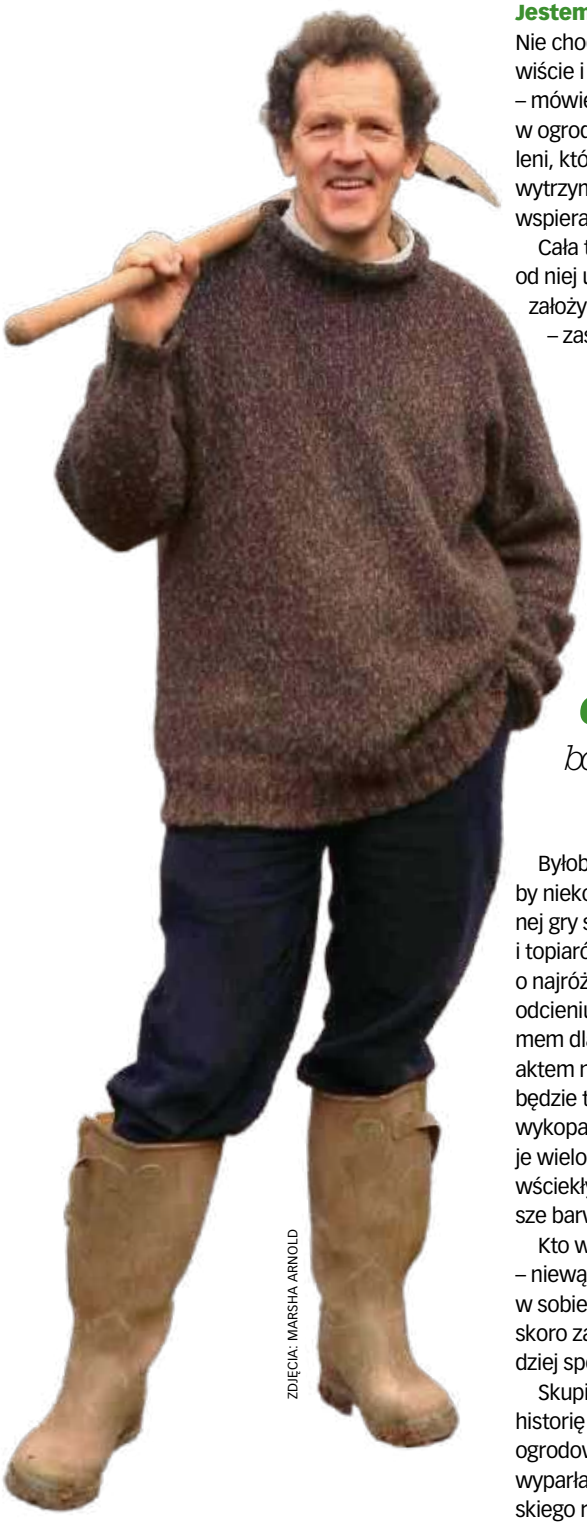
Pachnące kwiaty szczęślinu pojawiają się na przełomie lata i jesieni. Później zawiązują się różowo-granatowe gwiazdkowate owoce, niezwykle dekoracyjne. W Polsce rzadko osiąga ponad 2 m wysokości.
W x S 6 m x 6 m

eprasa.pl 4da14a9545

Felieton

Cały Monty

Jesteśmy kulturowo nakierowani na szukanie kontaktu ze słońcem i kolorami, ale na skutek zmian klimatycznych bujna, ocieniona zieleń może stać się luksusem – zauważa **Monty**

ZDJĘCIA: MARSHA ARNOLD

Jestem stopniowo coraz bardziej zielony. Nie chodzi mi o dbałość o środowisko, choć oczywiście i na tym polu mógłbym się jeszcze poprawić – mówię o zieleni jako barwie, o zieleni obecnej w ogrodzie i będącej elementem krajobrazu, o zieleni, którą mam przed sobą i wokół siebie. Zieleń wytrzymuje więcej, niż inne kolory – i bardziej nas wspiera.

Cała trudność polega na tym, że odwracają od niej uwagę te cholerne kwiaty. W Berryfields założyliśmy kiedyś całkowicie zielony ogród – zasadziliśmy tam najróżniejsze rośliny kwitnące na zielono, ale w sumie trochę to przypominało kiełbaski sojowe czy wegetariański bekon. Kwiaty są uwodzicielskie i piękne dzięki swoim kolorom, a nie pomimo tych kolorów. Życie bez kwitnących wiosną roślin cebulowych, letnich róż i głębokich, aksamitnych barw jesieni byłoby niebywale zubożałe. Pomimo tego zastanawiam się, czy nie założyć ogrodu, którego paleta byłaby wyłącznie zielona.

> *„W środku lata zieleń jest balsamem dla przegrzanego ciała i duszy"*

Byłoby to kojące dla oczu i ducha, i zapewniałoby niekończące się możliwości w zakresie subtelnej gry starannie dobranych żywopłotów, rabat i topiarów uzupełnionych luźnym splotem liści o najróżniejszej teksturze i w każdym możliwym odcieniu zieleni. W środku lata zieleń jest balsamem dla przegrzanego ciała i duszy, zaś zimą aktem niezgody na szaroburą ponurość. Może będzie to mój projekt na następny rok? Mógłbym wykopać rośliny z Ogrodu Ozdobnego i zastąpić je wielością odcieni zieleni – byłaby to zemsta liści wściekłych na to, że latami łączyliśmy najświetniejsze barwy oferowane przez świat roślin.

Kto wie, może? Mówię to pół żartem, pół serio – niewątpliwie założenie dużego ogrodu łączącego w sobie różne zielenie mogłoby być wielką frajdą, skoro zawsze stawialiśmy w Longmeadow na bardziej spektakularne połączenia kolorów.

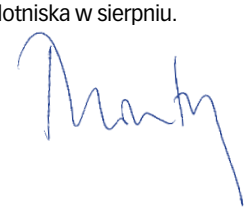
Skupianie się na zieleni w ogrodzie ma długą historię – w XVII i XVIII w. tworzono zielone partery ogrodowe i topiary o charakterze formalnym, które wyparła namiastkowa wiejska zieloność angielskiego ruchu krajobrazowego. To epoka wiktoriańska ze swoim tanim węglem, stalą i szkłem – umożliwiającymi produkcję delikatnych roślin jednorocznych o intensywnych barwach, czyli roślin rabatowych, na masową skalę – spopularyzowała jaskrawe kolory. Pod koniec XIX wieku pojawiły się rabaty zielne – był to z kolei skutek przywożenia roślin ze wszystkich zakątków Imperium Brytyjskiego. Z historycznego punktu widzenia można zatem powiedzieć, że wielość barw w ogrodzie to stosunkowo świeża sprawa.

Częściowo zainspirowała mnie moja niedawna wyprawa do północno-zachodniej Hiszpanii (czyli do „Zielonej Hiszpanii", jak opisał ją jeden z jej mieszkańców). Podczas, gdy cała reszta tego kraju była brązową skwarką pod prażącym słońcem, w Zielonej Hiszpanii bujnie rosły rośliny i panowała tam przyjemna temperatura – prawdziwą oznaką luksusowego komfortu w środku lata jest tam zakładanie swetra pod wieczór, gdy powietrze ochładza się przed nocą.

Ten północno-zachodni zakątek Hiszpanii staje się obecnie najbardziej pożądanym miejscem na wakacje. Zawsze było to miejsce, gdzie bogaci ludzie mieli swoje drugie domy czy wiejskie posiadłości, ale ludzie, którzy niedawno zdobyli większe pieniądze, kupują tu nieruchomości, aby uciec przed upałami, które coraz częściej sięgają latem ponad czterdziestu stopni. Gdy bogacze przechadzają się po pełnej rosy trawie, mniej zamożni muszą wytrzymywać niedole związane ze słońcem, morzem i piaskiem.

Podczas gdy brytyjscy i niemieccy turyści nadal chcą piec się w prażącym słońcu, zauważyłem na początku lata, gdy odwiedziłem pełen ludzi park w Barcelonie, że nikt się w nim nie opalał. Osoby, które akurat nie spacerowały, siedziały lub leżały w cieniu. To, co dzieje się w Hiszpanii, z pewnością zdarzy się i u nas, choć nie aż tak szybko.

Na południu Europy zdrowy trawnik w ogrodzie jest symbolem luksusu – i często szczytem ogrodniczego szaleństwa. Przewiduję, że na podobnej zasadzie ikoną wakacji przestaną być plaże – zastąpią je eleganckie murawy bardziej wilgotnych terenów Europy Północnej. Gdy latem jest coraz bardziej gorąco, wizja zielonego cienia będzie stawać się coraz bardziej atrakcyjna – czyli cenna. Twój zielony w środku lata ogród będzie biletem do najlepszego pięciogwiazdkowego ośrodka wypoczynkowego – znajdziesz się w nim bez konieczności przechodzenia przez koszmar lotniska w sierpniu.

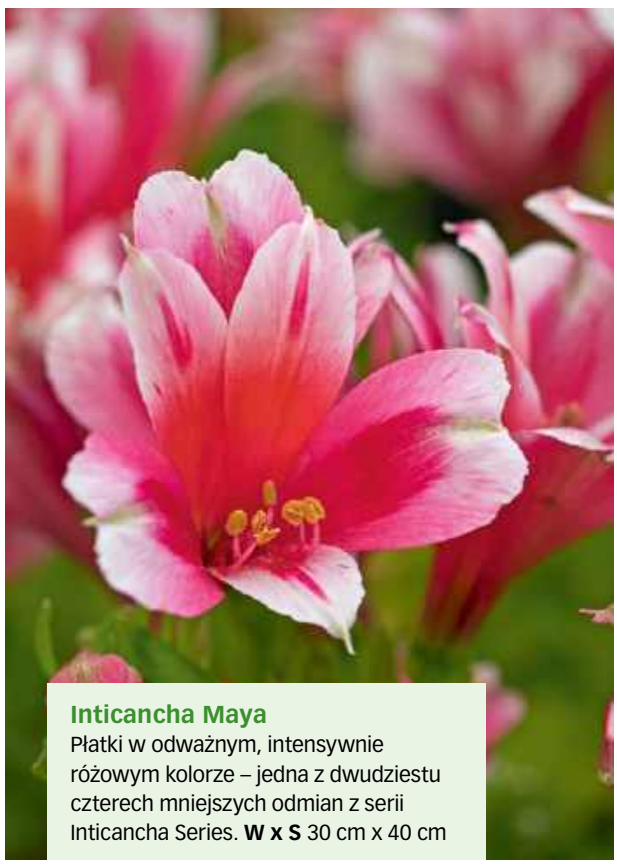
eprasa.pl 4da14a9545

'Friendship'
Jasnożółte kwiaty z różowymi smugami i fioletowymi kreskami na wewnętrznych płatkach. Na rabaty i kwiat cięty.
Wysokość x szerokość 90 cm x 40 cm

Indian Summer
Kwiaty w ognistych barwach z karmazynowymi kreskami, uwydatniane przez ciemnobrązowe liście. Na rabaty i do dużych donic. **W x S** 75 cm x 60 cm

Inticancha Maya
Płatki w odważnym, intensywnie różowym kolorze – jedna z dwudziestu czterech mniejszych odmian z serii Inticancha Series. **W x S** 30 cm x 40 cm

Princess Fabiana
Kremowe kwiaty z burgundowymi kreskami, uwydatniane przez niezwykłe, biało obrzeżone liście.
W x S 30 cm x 40 cm

Alstromerie

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Sadzenie												
Kwitnienie												

ZDJĘCIA: TORIE CHUGG; SARAH CUTTLE; PAUL DEBOIS; GETTY/TONY BAGGETT; HW HYDE, PAUL MAGUIRE/ADOBESTOCK

eprasa.pl 4da14a9545

Alstroemeria psittacina
Brazylijska alstromeria botaniczna o intensywnie czerwonych kwiatach z zielonymi i białymi końcówkami płatków. Toleruje cień, uwielbia wilgoć.
W x S 90 cm x 40 cm

Eksperci polecają

Alstromerie

Alstromerie są kolorowe, długo kwitną i świetnie wyglądają w wazonach, donicach oraz na rabatach – zachwala **Graham Rice**

Kilka lat temu, podczas przechadzki ulicami Dublina, natknąłem się na stragan z kwiatami. Z samego przodu stało wiadro z jaśniejącymi kolorami lata kwiatami i napisem "Ulster Mary's" – z podwójnym cudzysłowem i krzywym apostrofem. Oczywiście florystka, Molly Malone, sprzedawała alstromerie [*Ulster Mary* to ich potoczna nazwa powstała przez analogię fonetyczną do wyrazu *Alstroemeria* – red.], ale założę się, że schodziły szybciej właśnie pod tą nazwą.

Trzydzieści lat temu mieliśmy mnóstwo pomarańczowych alstromerii, które rosły na słonecznych rabatach, przyćmiewając inne rośliny, a także alstromerie przeznaczone na kwiat cięty – bajecznie kolorowe i długo utrzymujące się w wazonach.

Te ostatnie, wyprodukowane do uprawy w szklarniach, okazały się mrozoodporne – choć bardzo często młode wiosenne przyrosty o wysokości ok. 15 cm padają ofiarą przymrozków. Co wtedy? Pojawiają się kolejne młode przyrosty. Bywają takie wiosny, że mróz pojawia się jeszcze raz, ale roślina znów wówczas odbija i ostatecznie zakwita w tym samym czasie, co egzemplarze, których nie dotknęły ujemne temperatury.

Szkółkarze wyprodukowali niższe, długo kwitnące odmiany, które zapewniły fantastyczne kolory kompozycjom doniczkowym na tarasach. Roślina, która była początkowo chwastem szalejącym na rabatach, stała się w ten sposób nieocenionym gatunkiem na kwiat cięty i gwiazdą donic. Dzięki, Ulster Mary, świetna robota!

- **Stanowisko** W pełnym słońcu i na żyznej, przepuszczalnej glebie.
- **Sadzenie** Kupuj jako sadzonki w doniczkach, bo w wersji z nagim korzeniem rzadko dobrze się przyjmują. W łagodne zimy mróz nie uszkadza większości odmian. Na terenach, gdzie jest zimniej, sadź na głębokość co najmniej 15 cm.
- **Pielęgnacja** Pod koniec jesieni przenieś donice w cieplejsze miejsce, bo korzenie mogą nie znieść zimna. Aby zerwać kwiaty lub usunąć je, gdy przekwitną, przytrzymaj podstawę pędu i mocno pociągnij.
- **Gdzie kupić** www.burncoose.co.uk; www.hwhyde.co.uk; www.proctorsnursery.co.uk.

WEJDŹ NA STRONĘ
www.GardenersWorld.com/alstromeria
w poszukiwaniu innych odmian alstromerii i wskazówek dotyczących ich uprawy

eprasa.pl 4da14a9545

Felieton

Rozmowy przy płocie

Czy ozdoby ogrodowe są w kiepskim guście?

Claudia de Yong

jest wielokrotnie nagradzaną projektantką ogrodów i konsultantką w zakresie architektury krajobrazu

Tak, bywa, że ozdoby ogrodowe wyglądają tandetnie, zwłaszcza, gdy wybierzemy je, nie zastanawiając się, czym właściwie są, z czego je wykonano i jak wygląda ich utylizacja. Mogą też odwracać uwagę od naturalnej urody naszych roślin i ogrodu – zdecydowanie wolałabym dostać w prezencie śliczny ciemiernik, bodziszek lub rośliny cebulowe kwitnące wiosną.

Choć ozdoby odzwierciedlają naszą osobowość, te z nich, które trafiają do ogrodu, powinny wtapiać się w otoczenie i wzbogacać przestrzeń – trzeba mieć dobry powód, aby je wykorzystać. Takim powodem może być chęć stworzenia ciekawego punktu skupienia uwagi czy eleganckiego obramowania bramy. Choć asortyment ozdób ogrodowych pozwala zrealizować wszelkie fantazje, wybierając je, pamiętajmy o całościowym obrazie przestrzeni, do której mają trafić i unikajmy dokładania coraz to nowych, przypadkowych elementów – w przeciwnym razie przeładujemy nimi ogród, uzyskując efekt salonu wystawowego.

Mogę powiedzieć, że z punktu widzenia projektowania wybór szczególnie dużych ozdób powinien bazować na ich lokalizacji. Czy mają one skupiać uwagę, być centralnym punktem ogrodu bądź rabaty? Pamiętajmy, aby nie ocieniały naszych ulubionych roślin, bo mogą one przez to nie zakwitnąć. Unikajmy też wykorzystywania zbyt wielu małych ozdób rozsianych po całej przestrzeni ogrodu i ograniczajmy liczbę materiałów, z których je wykonano. Zbyt duża różnorodność i wprowadzenie elementów odwracających uwagę od roślin zmniejszają całościowy efekt i tworzą wrażenie chaosu.

> *„Nowe ozdoby ogrodowe powinny wtapiać się w otoczenie i wzbogacać przestrzeń”*

I wreszcie – spróbujmy oprzeć się pokusie robienia zakupów pod wpływem impulsu – lepiej jest przemyśleć sprawę i ewentualnie wrócić do sklepu. W ogrodzie nie ma szuflad, do których możemy coś schować. Jeśli jednak musisz gdzieś ukryć „specjalny prezent” od kogoś, znajdź gęsty, nieprzycinany zimozielony krzew w ogrodzie lub miejsce, gdzie pewnego dnia ten dar zostanie przypadkowo uszkodzony przez kosiarkę…

Lee Burkhill

Garden Ninja, jest prezenterem programu *Garden Rescue* nadawanego na kanale BBC One i projektantem ogrodów

Ozdoby ogrodowe mają wiele twarzy – od krasnali po ekskluzywne rzeźby i naprawdę mogą pomóc stworzyć styl w ogrodzie oraz odzwierciedlać osobowość jego właściciela. Zdecydowanie uważam, że jeśli ogrodnik pragnie wykorzystać w ogrodzie rzeźbę, która wniesie do niego entuzjazm, to czemu nie! Widziałem już mnóstwo razy, jak ogrodnicy krzywią się na dźwięk słowa „ozdoba” jeszcze zanim dowiedzą się, o co konkretnie chodzi.

Zawsze w ramach pracy nad projektem intensywnie zachęcam świeżo upieczonych ogrodników, aby cieszyli się swoją zieloną działką. Jeśli elementem tej radości będzie wykorzystanie ozdób w ogrodzie, moim zdaniem trzeba się za to zabrać porządnie i z przekonaniem. Bez względu na to, o jaką ozdobę chodzi, zawsze zalecam, aby podejść do sprawy z zaangażowaniem i dogłębnie, a nie z wahaniem i zakłopotaniem. Czy mówimy o popiersiu bogini greckiej czy współczesnej rzeźbie z metalu, najlepiej skupić się na jednym stylu – będzie to bardziej efektywne, niż łączenie różnych stylów w różnych miejscach ogrodu. Oznacza to też, że możemy wykorzystać nasz budżet, aby stworzyć coś pięknego, naprawdę wyrazić siebie, a nie tylko zdobyć się na niespójny chaos.

> *„Bez względu na to, o jaką ozdobę chodzi, zawsze zalecam, aby podejść do sprawy z zaangażowaniem i dogłębnie, a nie z wahaniem i zakłopotaniem”*

Lubię stosować ozdoby, aby kierować gości do wybranej przeze mnie części ogrodu i zawsze pamiętam, aby było je też widać z okien domu, co zachęca do wyjścia na świeże powietrze. Nadaje to ich wykorzystaniu sens i pomaga wybrać naprawdę wartościowe rzeczy.

Chyba wszyscy zgodzimy się, że zachęcanie wszelkiego rodzaju ogrodników do wyrażania siebie i zazieleniania ogrodów jest czymś dobrym. Choć gusta bywają bardzo różne, różnorodność jest solą życia. Wolałbym zobaczyć ozdobę, która niekoniecznie jest w moim guście, w towarzystwie uśmiechniętego, zaangażowanego ogrodnika, niż bezpłciowy ogród nieodzwierciedlający osobowości właścicieli.

eprasa.pl 4da14a9545

W prenumeracie
20%
taniej

Prenumerata

oszczędzasz 20% • cieszysz się darmową dostawą • subskrypcję online dostajesz GRATIS!

Zaprenumeruj Gardeners' World, a zawsze dostaniesz najnowszy numer wprost do Twojej skrzynki!
Cena rocznej prenumeraty drukowanej (10 numerów) wynosi 143,20 zł.

Zamów prenumeratę na www.UlubionyKiosk.pl

prenumerata@avt.pl | AVT-Korporacja sp. z o.o. ul. Leszczynowa 11, 03-197 Warszawa | rachunek bankowy: 18 1050 1012 1000 0024 3173 1013

Poznaj dzikie zwierzęta

Wraz z nadejściem jesieni przedmiotem zainteresowania stają się owoce. Zwróć uwagę, które w twoim ogrodzie zjadane są w pierwszej kolejności – zazwyczaj są to owoce wiciokrzewu i jarzębiny, podczas gdy owoce głogu i dzikiej róży zwierzęta zostawiają sobie na później. Pod koniec zimy ostaną się już tylko jagody bluszczu, zazwyczaj zjadane wtedy, kiedy nie ma już niczego innego. Czy to dlatego, że okropnie smakują, czy ptaki są niezwykle bystre? Gram tych owoców zawiera prawie tyle samo kalorii, co gram czekolady, a więc może dlatego ptaki zachowują to, co najlepsze na sam koniec – pomogą im one poprawić kondycję przed przystąpieniem do lęgów.

Jeśli nie masz wielu roślin owocowych, nadszedł czas, aby wprowadzić kilka z nich do ogrodu, na przykład w postaci pojedynczych drzew lub dzikiego żywopłotu. Spróbuj głogu, ostrokrzewu, jarzębiny i dzikiej róży.

TEKST KATE BRADBURY

Możesz spotkać...

Pierwiosnka (*Phylloscopus collybita*)

To mały brązowy ptak o wielkim charakterze. Chociaż jego angielska nazwa „chiff chaff" nawiązuje do piosenki, którą wyśpiewuje on w okresie wiosennych i letnich godów, to jego głos kontaktowy, który wydaje przez większość czasu, brzmi bardziej jak "hłiit hłiit". Większość przedstawicieli tego typowo wędrownego gatunku zimuje w basenie Morza Śródziemnego i Afryce Zachodniej, po czym powraca do Wielkiej Brytanii, aby rozpocząć gody. Chociaż coraz częściej zimują też tutaj.

Pierwiosnki – które zasiedlają lasy i zagajniki, a czasami nawet ogrody – w maju lub czerwcu zakładają gniazda, do którego samica składa do 6 jaj. Pisklęta karmione są owadami i gąsienicami.

Jesienią, zanim wyruszą na południe, aby przekroczyć kanał łączący Wielką Brytanię i Francję, pierwiosnki przenoszą się do miast. Nadstaw uszu, aby usłyszeć ich głos kontaktowy i skieruj wzrok na swoje róże – nietypowe ptaki zbierające mszyce z liści mogą okazać się migrującymi pierwiosnkami.

Pokryte rudymi włoskami lepiarki bluszczowe pojawiają się, kiedy zaczyna kwitnąć bluszcz

Wypatruj też...

- Lepiarek bluszczowych – te żerujące wyłącznie na kwiatach bluszczu pszczoły samotnice, które należą do pszczół gniazdujących w ziemi, są ostatnimi pszczołami, które spotkasz w tym roku. Może masz szczęście i gniazdują one w twoim trawniku.
- Oknówek – pozostających u nas dłużej niż jaskółki i jeżyki, często po to, by wyprowadzić trzeci lęg – które zaczną teraz ruszać w drogę na południe; powrócą do nas wiosną.
- Krzyżaków ogrodowych – to o tej porze roku zaczynasz natykać się na pajęczyny ciągnące się w poprzek ścieżek i rabat. Na każdej z nich znajduje się samica, czekająca na to, aż jakiś samiec upatrzy w tym szansę dla siebie.

Pierwiosnki, przygotowując się do wylotu na południe, często odwiedzają ogrody, aby pożywić się mszycami

ZDJĘCIA: PAUL DEBOIS; GETTY/ROSEMARIE KAPPLER, WIRESTOCK

eprasa.pl

„Chociaż angielska nazwa pierwiosnka „chiff chaff" nawiązuje do jego śpiewu godowego, to głos kontaktowy, który wydaje przez większość czasu, brzmi jak „hłiit hłiit"

REKLAMA

Aflopark

ZOSTAŃ
GŁÓWNYM OGRODNIKIEM
W AFLOPARKU!

Wspólnie z Zespołem
pielęgnuj najpiękniejszy ogród
w centralnej Polsce!

kadry@aflopa.pl 509 848 672

www.aflopark.pl
ul. Partyzancka 195, 95-200 Pabianice

eprasa.pl 4da14a9545

eprasa.pl 4da14a9545

Kompozycja miesiąca

Posadź wspaniałe trawy z kwiatami późnego lata, aby twoje nasadzenia w donicach zyskały na wysokości

TEKST GABRIELLE SHAY **ZDJĘCIA** PAUL DEBOIS

Donica w preriowym stylu

Wrzesień to świetny miesiąc na trawy ozdobne. Wyższe gatunki, takie jak rozplenica, która wytwarza atrakcyjne pióropusze przypominające szczotki do butelek, można wykorzystać do zwiększenia wysokości kompozycji w doniczkach. Wiele jeżówek pochodzi z amerykańskich prerii, dlatego są podstawą wszystkich nasadzeń w stylu preriowym. Są doskonałym naturalnym towarzystwem dla traw i turzyc, a po przekwitnięciu kwiatów można je wysadzić na słoneczne stanowisko w gruncie.

Posadzona u podstawy tych roślin wiecznie zielona turzyca o łukowatym pokroju zmiękcza krawędzie doniczki i dodaje jej rustykalnego uroku. Jest tolerancyjna w stosunku do podłoża, dlatego gdy przestanie się mieścić w donicy, może być wysadzona niemal wszędzie.

DOBRE RADY

Przykryj podłoże ściółką z kory, aby zapobiec jego wysychaniu w gorące dni.

Ostrożnie rozluźnij zbite korzenie, aby pomóc roślinie w szybkim przyjęciu się w nowym miejscu.

WYKORZYSTALIŚMY

1. **Jeżówkę (*Echinacea*) Sombrero Salsa Red** x 4
2. **Rozplenicę obcą (*Pennisetum advena*) 'Rubrum'** x 3
3. **Turzycę ceglastą (*Carex testacea*)** x 3
4. **Sześciokątną drewnianą donicę** o średnicy około 60 cm

eprasa.pl 4da14a9545

Pomysły na kompozycje w pojemnikach

Stwórz tej jesieni trzy proste kompozycje w donicach dla ożywienia tarasu lub drzwi wejściowych

Cytrynowe orzeźwienie

Ta elektryzująca kompozycja uwydatnia kolor i fakturę liści, które rozweselą każdy jesienny dzień. Gatunkami skupiającymi na sobie uwagę są wilczomlecz i limonkowy wrzosiec, które dla kontrastu połączono z niebieskawą kostrzewą i czerwonolistną nandiną. Ustaw ją w nasłonecznionym miejscu. Wilczomlecz wyda także piękne kwiaty na wiosnę.

Elementy kompozycji

1. **Wilczomlecz Martina (*Euphorbia* x *martini*) 'Ascot Rainbow'** x 1
2. **Nandina domowa (*Nandina domestica*) 'Fire Power'** x 1
3. **Kostrzewa popielata (*Festuca glauca*) 'Elijah Blue'** x 1
4. **Wrzosiec drzewiasty (*Erica arborea* var. *alpina* f. *aureifolia*) 'Albert's Gold'** x 1
5. **Donica z włókien naturalnych i cementu, imitacja ołowiu,** średnica ok. 30 cm

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE

eprasa.pl 4da14a9545

Brunatne ślicznotki

Zachwyć się głębokimi, ziemistymi odcieniami jesieni dzięki tej trwałej kompozycji. Wesoła chryzantema dodaje mnóstwo koloru od przodu, a barwne liście wzbogacają teksturę i wnoszą ruch w tle. Usuwaj przekwitłe kwiaty dla utrzymania świeżości kompozycji, a gdy straci urok, przesadź turzycę i żurawkę do ogrodu.

Elementy kompozycji

1. **Chryzantema (*Chrysanthemum*) 'Mezzo Bronze Red'** x 1
2. **Żurawka (*Heuchera*) 'September Morn'** x 2
3. **Turzyca Buchanana (*Carex buchananii*) 'Red Rooster'** x 1
4. **Donica z gliny** o średnicy ok. 25 cm

Żar czerwieni

Rubinowe źdźbła imperaty dodają wysokości tej aranżacji i łączą się kolorystycznie z niższymi gatunkami. Żurawka zwraca uwagę bordowofioletowymi falbankami, a kwiaty granatowca iskrzą pomarańczem. Żurawka i imperata będą zdobić donicę aż do nadejścia zimy, migocząc czerwienią przez kilka miesięcy.

Elementy kompozycji

1. **Imperata cylindryczna (*Imperata cylindrica*) 'Rubra'** x 1
2. **Żurawka (*Heuchera*) 'Peach Crisp'** x 1
3. **Karłowaty granatowiec właściwy (*Punica granatum nana*)** x 1
4. **Donica gliniana** o średnicy ok. 30 cm

eprasa.pl 4da14a9545

Rozkochaj się w daliach

Monty opowiada, dlaczego nie umie sobie wyobrazić Longmeadow bez dalii i podpowiada, co robić, aby te długo kwitnące rośliny były jak najpiękniejsze

ZDJĘCIA: JASON INGRAM

Latem dalie rozjaśniają Ogród Ozdobny i Ogród Wiejski u Monty'ego, uwydatniając urodę rosnących tam innych roślin, drzew i krzewów

"Wszystkie nasze dalie dodają ogrodowi mnóstwo uroku i urody, i nie umiem sobie wyobrazić, że mogłoby ich tam nie być"

eprasa.pl/4da14a9545

Odmiana 'Bishop of Llandaff' ma się z czego spowiadać. Jeszcze nie tak dawno dalie były równie niemodne jak plastikowe krasnale – i nie miały nawet połowy ich dystansu do siebie. Były démodé, anachroniczne i często naprawdę okropne. A potem pojawiła się odmiana 'Bishop' o szatach w kolorze intensywnej alizarynowej czerwieni z jaskrawożółtym środkiem, która szybko stała się bardzo popularna wśród osób, które wcześniej nie cierpiały dalii, dając bardzo zły przykład. Później, zanim ktokolwiek zdążył powiedzieć 'Arabian Night' czy 'Grenadier', dalie zaczęły pojawiać się w ogrodach, które wcześniej miały opinię „lepszych" – i wszyscy zaczęliśmy je wielbić.

To znaczy – może nie wszystkie... Oczywiście nie te okropne, wulgarne dalie wyglądające jak krzykliwy kapelusz na rechoczącej na przyjęciu weselnym ciotce z papierosem w jednej dłoni, a dżinem z sokiem pomarańczowym w drugiej. I nie dalie uprawiane z cichym fanatyzmem na działkach w całym kraju, a potem wystawiane pojedynczo, jak kwietne haiku, w płóciennych namiotach podczas wystaw kwiatów pod koniec sezonu jak kraj długi i szeroki. I nie dalie rosnące w niewłaściwym miejscu, i nie dalie zadzierające nosa na rabatach. Ale ten właściwy rodzaj dalii – jak odpowiedni rodzaj ludzi – to naprawdę było coś!

Wielkie i odważne

Dorastałem wśród dalii. Były częścią flory mojego dziwnego dzieciństwa. Mama uprawiała dalie o dużych, kaktusowatych kwiatach w kolorach szminkowego różu, jaskrawej żółci i krzykliwej czerwieni. Rosły na osobnej rabacie tuż obok warzyw i były relegowane – jakby w ramach apartheidu, razem z mieczykami – na grządki z gatunkami na kwiat cięty. Ziemia była tu pusta i każda roślina miała swój palik o kwadratowym przekroju – nie wykorzystywano ich w ogrodzie do niczego innego i przechowywano w pęczkach na tyłach szopy przez większą część roku.

Te pełne energii, jaskrawe kwiaty z pewnością cieszyły mamę na swój sposób, ale nie okazywała tego. Uprawiała je w ramach obowiązku, a ich pielęgnacja była dla niej żmudnym zadaniem. W odpowiednim czasie trafiały do wazonów i kończyły żywot na pryzmie kompostowej jako kupka przywiędłych płatków, jak naznaczone poczuciem winy pozostałości po przyjęciu.

Tymczasem z zapałem uprawiam dalie we własnym ogrodzie i uwielbiam je w całej rozciągłości. Rosną pojedynczo w doniczkach, w większych pojemnikach jako elementy kompozycji z kosmosami, uczepami, petuniami i nasturcjami, a także na rabatach. Wszystkie nasze dalie dodają ogrodowi mnóstwo uroku i urody, i nie umiem sobie wyobrazić, że mogłoby ich nie być.

Rok dalii

Oczywiście istnieje sezon na dalie. Rok dalii zaczyna się na początku marca, gdy wydobywamy wszystkie kłącza przechowywane przez zimę w skrzyniach na chleb lub donicach stojących w pomieszczeniu pierwotnie przeznaczonym do przechowywania jabłek, które okazało się na to za ciepłe. Za to idealnie nadaje się dla dalii i kann – to potwierdza fakt, że ostatecznie wszystko znajduje swoje przeznaczenie. Dalie przeglądamy, sprawdzając, czy nie zgniły (za mokro) lub nie obkurczyły się (za sucho), a potem sadzimy je do podłoża z dużą zawartością ziemi liściowej. Kilka egzemplarzy umieszczam na macie grzewczej, aby podpędzić je na sadzonki, a pozostałe wstawiam do zimnego inspektu, aby łagodnie weszły w okres wzrostu. Nie róbmy zbyt wiele za wcześnie, bo da to odwrotny skutek – rośliny można przesadzić do ogrodu nie wcześniej, niż w maju.

W marcu i kwietniu pobieramy sadzonki i na początku jesieni przesadzamy je do donic, aby zakwitły. Aby kłącze rozrosło się, potrzeba roku albo dwóch – ale to prosty sposób na rozmnożenie ulubionych odmian. Pod koniec maja, gdy tulipany skończą już kwitnąć w dwudziestu kilku glinianych donicach w Ogrodzie Ozdobnym, wyjmujemy ich cebule i przesadzamy do gruntu na kwiat cięty w kolejnym roku. Potem do tych samych donic sadzimy nasze dalie, w tym 'Chimborazo', 'Bishop of Llandaff', 'Grenadier', 'Arabian Night' i 'David Howard'. Z kolei w Ogrodzie

Zostaw kłącza na rabatach z warstwą ściółki – chyba, że masz chłodną, mokrą glebę

„W czasach wiktoriańskich ludzie kochali dalie, wielbiąc ich jaskrawe kolory i podatność na tworzenie nowych odmian"

ZDJĘCIA: JASON INGRAM

eprasa.pl 4da14a9545

POWYŻEJ Monty wykorzystuje doniczki po tulipanach na potrzeby dalii z Ogrodu Ozdobnego, w tym odmiany 'Grenadier'
PO LEWEJ Dalie dobrze rosną w żyznej ziemi w donicach
W GŁĘBI PO LEWEJ Dalie świetnie nadają się na kwiat cięty – a im więcej kwiatów zetniesz, tym więcej ich wyprodukują

eprasa.pl 4da14a9545

Ulubione dalie Monty'ego

Te cztery odmiany dalii rosną w Ogrodzie Ozdobnym i kwitną od lipca do pierwszych przymrozków.

■ **'Arabian Night'**
Ta ozdobna dalia ma pełne kwiaty o lekko wygiętych płatkach w kolorze ciemnej, burgundowej czerwieni. Świetnie rośnie na rabatach, w donicach i nadaje się na kwiat cięty. **Wysokość x szerokość** 1,2 m x 50 cm

■ **'Bishop of Llandaff'**
Wspaniała, popularna odmiana, która wabi pszczoły – ma pojedyncze, jaskrawoczerwone kwiaty i brązowozielone liście.
W x S 1,1 m x 45 cm

■ **'Chimborazo'**
Dalie kołnierzykowate mają pojedynczy rząd płaskich płatków i wewnętrzny „kołnierzyk" z krótszych płatków. Ta olśniewająca dalia ożywi każdą kompozycję na rabacie i jest świetna dla pszczół. **W x S** 1,2 m x 40 cm

■ **'David Howard'**
Ta ozdobna dalia ma pełne kwiaty i jest mniejsza od pozostałych – dorasta zaledwie do 70 cm. Świetny wybór na przód rabaty i do donic.
W x S 70 x 70 cm

Wiejskim sadzimy odmianę 'Rothesay Reveller', która produkuje całe mnóstwo śliwkowych kwiatów o białych brzegach. Sadzimy tu też kwitnące na różowo odmiany kaktusowe takie jak 'Hillcrest Royal' i odmianę kwitnąca na żółto, której nazwa uleciała mi z głowy, ale z której często pobieram sadzonki. Jeśli chodzi o dalie, to naprawdę jest w czym wybierać.

Dalie pochodzą z Meksyku i Ameryki Środkowej; Aztekowie nazywali je *cocoxochitl*. I choć hiszpańscy najeźdźcy świętowali wprowadzenie do Europy ziemniaków, tytoniu, pomidorów i kukurydzy, dalie uznano za paskudne w smaku i zignorowano. Na naszym kontynencie zaczęto je uprawiać dla kwiatów pod koniec XVIII wieku.

Kwitnący interes

W latach trzydziestych XIX w. dalie były już popularne w całej Europie. Jedną z pierwszych uprawiających je osób była cesarzowa Józefina – miała je w swoim ogrodzie w Malmaison, a ich nasiona zbierano dla niej w Meksyku. W Wielkiej Brytanii miłość do dalii rozkwitła w czasach królowej Wiktorii: wielbiono ich intensywne kolory i podatność na tworzenie nowych odmian, i uprawiano w zwartych szykach karnawałowej radości, po czym wyciągano z ziemi i przechowywano, aby w kolejnym roku znów cieszyły oko. Stały się kolejnymi roślinami rabatowymi – świetnym przykładem są rabaty dalii w Biddulph Grange i Rousham.

Ogławiając dalie, skup się na kształcie: pąki są okrągłe, a przekwitłe kwiaty stożkowate

Usuwamy daliom przekwitłe kwiaty prawie codziennie, aby nie zawiązywały nasion i kontynuowały kwitnienie. Czasem trudno jest odróżnić przekwitły kwiat od pąka, ale popatrzmy na kształt: nieotwarty pąk jest okrągły, natomiast przekwitnięty kwiat mniej lub bardziej stożkowaty. Zawsze wycinam te ostatnie do kolejnego pąka lub liścia na pędzie (a to często całkiem spory odcinek), aby nowe kwiaty nie pojawiły się w szczecinie martwych pędów i nie wyglądały jak kwitnący jeżozwierz.

W końcu zabija je mróz, który czerni i rozrywa na strzępy również liście. To wtedy pora je zabrać pod dach. Nie należy robić tego wcześniej, bo kłącza mocno rosną na początku jesieni i nie przeszkadza im delikatny przymrozek – dlatego gdy schowamy je przedwcześnie, może się to odbić na kwitnieniu w kolejnym roku. Duże, pulchne kłącza to zdrowa roślina z mnóstwem kwiatów w następnym sezonie. Oczywiście jeśli tam, gdzie mieszkasz, mróz nie bywa większy, niż -5°C, a ziemia jest bardzo przepuszczalna, można je zostawić na rabatach, chroniąc warstwą ściółki o grubości 5-7 cm. Ale stwierdziliśmy już, że w ten sposób traci się więcej roślin, niż jest to tego warte.

Ścinamy liście, pozostawiając puste pędy długości ok. 15 cm, otrząsamy kłącza z ziemi i układamy je na kilka dni do góry nogami pod okryciem, aby porządnie obeschły. To na tym etapie trzeba koniecznie porządnie przymocować do każdej karpy etykietę, bo nie da się odróżnić od siebie poszczególnych odmian na podstawie wyglądu kłączy czy pędów. Potem wkładamy karpy, każdą odmianę osobno, do zużytego podłoża do donic, ziemi liściowej, piasku lub wermikulitu – które będą je delikatnie chronić i zapewnią niewielką ilość wilgoci – i ustawiamy na zimę na półkach w ciemnym i chłodnym miejscu, któremu nie zagrozi mróz. Warto co ok. sześć tygodni sprawdzić czy karpy nie wyschły za bardzo – a jeśli tak, delikatnie je podlać. Chodzi o to, aby podłoże było wilgotne, a nie mokre. Aż w końcu nadchodzi marzec i cykl zaczyna się od nowa.

Uprawiamy też dalie drzewiaste (*Dahlia imperialis*), które dorastają do 4,5 m i robią wyjątkowe wrażenie. W Wielkiej Brytanii rzadko kwitną, bo aby wyprodukować mnóstwo białych lub lawendowo-różowych kwiatów o żółtych środkach, potrzebują długiego, gorącego lata (które nie jest tu niestety oczywistością). Te olbrzymie rośliny również przycinamy do gruntu na początku listopada, po czym wyjmujemy je z ziemi i przechowujemy bezpośrednio w donicach. Zabierają absurdalnie dużo miejsca i zanim zrobi się na tyle ciepło, aby można je było zasadzić w ogrodzie, robią się z nich dwumetrowe potwory, przypominające groteskowe kukułki w gnieździe naszego ogrodu, ale ogromnie mi się to podoba i nie chciałbym obywać się bez nich ani bez innych dalii.

ZDJĘCIA: MARSHA ARNOLD; PAUL DEBOIS; JASON INGRAM; TORI MCTERNAN

eprasa.pl 4da14a9545

“Na stołach w całym ogrodzie grupuję doniczki o różnej wysokości, tworząc łatwe, przestawne kompozycje”

Ozdoby na stołach

Spróbuj na nowo podejść do ogrodnictwa w pojemnikach, korzystając z przewodnika Sue Kent – to doskonały sposób na stworzenie łatwych, przestawnych i efektownych kompozycji

Kolekcje małych, pasujących do siebie lub uzupełniających się doniczek można łatwo przenosić; zapewniają dużą swobodę w komponowaniu

ZDJĘCIA: JASON INGRAM

eprasa.pl 4da

Kompozycje w wielkich donicach są powszechne w ogrodach, lecz dla mnie duże donice oznaczają duże problemy. Trudno mi je utrzymać i przenosić, a ponieważ zimą nie zajmuję się ogrodem, w zimnych miesiącach doniczki stoją puste i często wyglądają smutno. Potem rosną w nich chwasty, które trudno mi usunąć słabymi rękami. Uważam również, że tradycyjne kombinacje roślin pojemnikowych często wyglądają dobrze przez kilka tygodni, ale potem zwykle jedna z roślin przejmuje kontrolę, co oznacza, dalszą skomplikowaną pielęgnację.

Moja propozycja to umieszczenie pojedynczych roślin w oddzielnych doniczkach, a następnie zgrupowanie doniczek o różnej wysokości na stołach w ogrodzie. W taki sposób tworzą łatwe w utrzymaniu zestawienia, które nadal robią wrażenie – warto zrobić je na wysokości oczu, żeby były w zasięgu wzroku gdy siedzimy.

Następnie zmieniam rośliny zgodnie z porami roku i ich miejscem w moim ogrodzie. U mnie to się sprawdza, więc być może sprawdzi się też w twoim ogrodzie.

Dmuszek jajowaty

Sue poleca rośliny na stoły

Kompaktowy wzrost, mniejsze wymagania pielęgnacyjne, ładny wygląd przez długi czas i nieco tolerancji na suszę to główne motywy kompozycji na stoły Sue. Oto niektóre z najlepszych roślin, wybranych przez Sue, które za każdym razem dają najlepszy rezultat.

Dmuszek jajowaty (*Lagurus ovatus*)

Rośliny umieszczone na wysokości stołu pozwalają mi nie tylko na nie patrzeć i je wąchać; mogę je dotknąć i do nich dosięgnąć. Dmuszek jajowaty jest łatwy w uprawie z nasion. Jest dość odporny na suszę i dobrze rośnie w doniczkach. Jego miękkie, lekko zwinięte liście wypuszczają małe, puszyste, wyczuwalne w dotyku kwiatostany w kształcie zajęczego ogona. **Wysokość x szerokość** 45 cm x 30 cm

Łyszczaki

Pierwiosnki łyszczaki to topowe rośliny kwietnia. Dobrze radzą sobie w małych doniczkach, które ograniczają ich korzenie. Potrzebują przepuszczalnego podłoża i nie lubią nadmiernego podlewania ani wody, która zalega w korzeniach. W tym roku posadziłam odmianę 'Purple Pip' z nemezją 'Melody Raspberry'. **W x S** 20 cm x 15 cm

Szarotka alpejska

Eksponuję 16 doniczek szarotki alpejskiej od maja do lipca. Rośliny mają się dobrze w doniczkach, więc w marcu lub kwietniu, gdy wypuszczają nowe przyrosty, dzielę je, rozcinając nożem włókniste bryły korzeniowe i umieszczam je w doniczkach z luźnym, przepuszczalnym podłożem. Kwiaty w kształcie gwiazdy o fakturze filcu mają wyjątkowe, wyrafinowane piękno, które stanowi prawdziwy temat do rozmów. **W x S** 20 cm x 20 cm

Małe dalie

W miarę upływu sezonu małe, zwarte dalie coraz ładniej wyglądają w uprawie doniczkowej, więc traktuję je jako sezonowe rośliny rabatowe. Nie mam zwyczaju uprawiać większych dalii, które wymagają wykopywania i przechowywania przez zimę, ponieważ jest to dodatkowa praca, więc uprawa kilku małych odmian jest sposobem na posiadanie dalii w ogrodzie. **W x S** 50 cm x 30 cm

Ciemierniki

Kupuję ciemierniki, gdy są młode, a zatem mniejsze i tańsze. Trzymam je w cieniu co najmniej przez sezon. Ich kwiaty, nawet gdy wyblakną, długo się utrzymują, a liście są atrakcyjne przez wiele miesięcy. Gdy się rozrosną i nie mieszczą się w doniczce, z którą sobie mogę poradzić, przesadzam je na rabaty. **W x S** 45 cm x 45 cm

Przymiotno Karwińskiego

Rośliną, która daje mi wiele radości jest niezawodne, kolorowe, podnoszące na duchu i długo kwitnące przymiotno Karwińskiego. W moim ogrodzie, gdzie panuje łagodny, nadmorski klimat, kwitnie od kwietnia do listopada na białoróżowo; kwiaty podobne do stokrotek całkowicie pokrywają rośliny. Dobrze się komponuje z większością innych kwiatów. Świetnie wypełnia luki i wspaniale prezentuje się w kilku małych doniczkach. **W x S** 30 cm x 30 cm

Pierwiosnki

Szarotka alpejska

ZDJĘCIA: TORIE CHUGG; SARAH CUTTLE; PAUL DEBOIS; JASON INGRAM; ENSO/ADOBESTOCK

eprasa.pl 4da14a95

Małe dalie ozdobne

Ciemierniki

Przymiotno Karwińskiego

prasa.pl/4da...

Lawenda

Wczesne cebule

Nemezje

Funkie

Lawenda

Życie bez lawendy byłoby nie do pomyślenia. Pobieram sadzonki mojej lawendy wąskolistnej (*Lavandula angustifolia*) (zdjęcie z lewej na górze) i uprawiam je w terakotowych doniczkach, aż staną się zbyt duże – w czasie wzrostu stają się częścią moich kompozycji na stołach. W tym roku połączyłam je z kontrastującymi, przypominającymi spodki kwiatami kosmosu 'Apollo Lovesong'.
W x S 50 cm x 50 cm

Wczesne cebule

Wiosną łączę fiołki i małe rośliny cebulowe w uzupełniających się kolorach. Śnieżyczka przebiśnieg (*Galantus nivalis*) 'Flore Pleno' (na górze, obok lawendy) rozpoczyna rok swoimi kołyszącymi się, białymi kwiatami. Łączę ją z kosaćcem żyłkowanym (*Iris reticulata*). Czasami uprawiam je z fiołkami, ale najłatwiej jest umieścić każdą roślinę w osobnej doniczce, aby można je było odstawić na bok, gdy przekwitną.
W x S 30 cm x 10 cm

Nemezje

Zaczynają kwitnąć wcześną wiosną na sztywnych pędach, a jeśli przytniesz je w połowie sezonu, będą kwitły aż do jesieni. Są szczęśliwe w doniczkach, występują w wielu kolorach, a niektóre, jak 'Wisley Vanilla' (z lewej strony), są silnie pachnące. Lubię mieszać różne odcienie, aby stworzyć kolorowe zestawienie.
W x S 25 cm x 25 cm

Funkie

Obecnie częściej siedzę w cieniu, a małe funkie są idealne do tych miejsc. Odmiana 'Hand Up' (po lewej) ma skręcone, dwukolorowe liście skierowane ku górze i dobrze komponuje się z miniaturową odmianą 'Cracker Crumbs'. Wybór tych mniejszych, uzupełniających się odmian, to ogrodnicza przyjemność.
W x S 30 cm x 30 cm

Zrób tak, żeby było ci wygodnie

Kompozycje na stołach są łatwe do zrobienia – wystarczy wybrać odpowiednie doniczki i uważnie sprawdzać rośliny pod kątem podlewania, nawożenia oraz stanowiska

■ **Wybierz** lekkie, metalowe doniczki lub pojemniki z uchwytami. O wiele łatwiej je przenosić, więc będziesz mógł wykorzystać nieco większe rośliny.

■ **Pamięta**j, że małe doniczki wymagają bardzo częstego nawożenia i podlewania. Szczególnie uważnie obserwuj małe, terakotowe doniczki, ponieważ podczas upałów błyskawicznie tracą wilgoć i wymagają częstego podlewania. Jeżeli roślina za bardzo wyschnie, należy na kilka godzin zanurzyć doniczkę w wodzie.

■ **Uważaj**, żeby nie uszkodzić korzeni roślin w łatwo przegrzewających się metalowych pojemnikach. Sadź rośliny w mniejszych plastikowych doniczkach, a potem wkładaj do metalowych osłonek. Pozostaw 2-3 cm odstępy pomiędzy ściankami doniczek a metalowymi pojemnikami.

■ **Kupując** pojemniki metalowe, wybieraj te w jaśniejszych kolorach, ponieważ lepiej odbijają ciepło niż ciemne.

■ **Umieść** doniczki blisko siebie, aby zacieniały się nawzajem i rośliny były mniej podatne na wysychanie.

■ **Usuń** siewki chwastów, zanim się zakorzenią.

■ **Umieść** w czasie upałów pod doniczkami małe spodki, żeby zatrzymywały wodę.

Doniczki obsadza się łatwiej na wysokości blatu stołu

ZDJĘCIA: GETTY/JACKY PARKER PHOTOGRAPHY; JASON INGRAM; TIM SANDALL

eprasa.pl 4da14a9545

ulubione cebulki redakcji

Zastanawiasz się, jakie rośliny cebulowe posadzić tej jesieni? Zespół magazynu Gardeners' World pomoże ci wybrać te najlepsze, które wypełnią ogród kolorami aż do następnego lata

Kevin Smith, Redaktor

Przez prawie 20 lat mojej pracy w magazynie Gardeners' World moje upodobania i podejście do ogrodnictwa ewoluowały, ale te do cebul są niezmienne. Od niezłomnych roślin, które niezawodnie kwitną każdej wiosny, po nowości do doniczek – zakres i wszechstronność tej grupy roślin nie ma sobie równych.

Śnieżyczka przebiśnieg (*Galantus nivalis*)

Przebiśnieg to jedyny kwiat, który zachęca mnie do wyjścia do ogrodu w środku zimy.
Wysokość x szerokość 10 cm x 10 cm
Kwitnienie styczeń-marzec

Hiacynt wschodni (*Hyacinthus orientalis*) 'Woodstock'

Nie mogę się oprzeć bogatemu, zmysłowemu kolorowi tego hiacynta – emanuje przepychem. Wystarczy kilka cebul w doniczce, aby uzyskać mocny efekt.
W x S 30 cm x 8 cm **K** kwiecień

Tulipan (*Tulipa*) 'Prinses Irene'

Nieoczekiwanie przyjemne połączenie pomarańczowej i wiśniowej barwy sprawia, że ten tulipan jest moim zwycięzcą, mimo że pisownia jego nazwy zawsze mnie zdumiewa!
W x S 30 cm x 10 cm **K** kwiecień

Czosnek główkowaty (*Allium sphaerocephalon*)

To niezwykły, dość późny czosnek – zawsze mnie zaskakuje, gdy jego dwukolorowe kwiatostany, przypominające kształtem pałeczki perkusyjne, niespodziewanie pojawiają się latem na moich rabatach. **W x S** 90 cm x 8 cm **K** lipiec-sierpień

Narcyz (*Narcissus*) 'Ice Follies'

Jego jasne i lekko plisowane kwiaty rozjaśniają wczesne wiosenne dni. W ciągu ostatnich kilku lat pięknie rozmnożył się w moim ogrodzie. **W x S** 40 cm x 10 cm **K** luty-marzec

DOBRA RADA

Jeśli masz dorodne kępy roślin cebulowych, takich jak przebiśniegi lub szafirki, **podziel je po kwitnieniu**, aby zrobić nowe nasadzenia

Śnieżyczka przebiśnieg

Hiacynt wschodni 'Woodstock'

Tulipan 'Prinses Irene'

Czosnek główkowaty

Narcyz 'Ice Follies'

eprasa.pl 4da14a9545

Adam Duxbury, Redaktor prowadzący

Pracując dla magazynu Gardeners' World, poznałem wiele wspaniałych wskazówek ogrodniczych od wszystkich naszych ekspertów i odwiedziłem inspirujące ogrody w Wielkiej Brytanii. Ukończyłem studia z zakresu projektowania ogrodów i uwielbiam wykorzystywać cebule – zwłaszcza tulipany – aby dodać uroku mojemu ogrodowi.

Tulipan (*Tulipa*) 'Très Chic'

Chociaż tulipany na ogół wolą słoneczne miejsca, słyszałem, że białe rosną lepiej w cienistym miejscu niż inne, kolorowe odmiany. Dlatego posadziłem je w moim ogrodzie od strony północnej i byłem bardzo zadowolony z tego, jak obficie kwitły. **W x S** 40 cm x 10 cm **K** maj

Narcyz kantabryjski (*Narcissus cantabricus*)

Uprawiam te delikatne narcyzy w donicy na stole w moim patio, gdzie są punktem skupiającym uwagę. **W x S** 20 cm x 10 cm **K** marzec-kwiecień

Tulipan (*Tulipa*) 'Mango Charm'

Jestem wielkim fanem tulipanów i eksperymentuję z mnóstwem odmian w moim nowym ogrodzie. Te wyglądają jak przepyszny sorbet z mango i zamierzam posadzić ich o wiele więcej. **W x S** 50 cm x 15 cm **K** kwiecień-maj

Tulipan (*Tulipa*) 'Queen of Night'

Prawdopodobnie jeden z najbardziej znanych tulipanów, a na pewno jeden z najciemniejszych. Kwiaty w najgłębszym bordowym kolorze, na pierwszy rzut oka przypominają czarny aksamit. **W x S** 60 cm x 15 cm **K** maj

Psiząb liliowy (*Erythronium dens-canis*)

Ten niewielka roślina o cebulkach w kształcie psiego zęba ma słodko kołyszące się różowe kwiaty i za każdym razem, gdy przechodzę obok niej, czuję wiosenną radość. **W x S** 15 cm x 10 cm **K** kwiecień

Tulipan 'Tres Chic'

Narcyz kantabryjski

Tulipan 'Mango Charm'

Tulipan 'Queen of Night'

Psiząb liliowy

DOBRA RADA

Tworząc kompozycję w donicy nie bój się upychać w niej dużo cebul. W głębokiej donicy możesz nawet **posadzić kilka warstw**, aby uzyskać najlepszy efekt.

eprasa.pl 4da14a9545

Blake Roberts, Menadżer treści premium

Moja miłość do ogrodnictwa rozwinęła się przez uprawę owoców i warzyw w donicach, a po dwóch latach pracy w redakcji magazynu rozszerzyła się na kwiaty i rośliny domowe. Mieszkając w Londynie, mam ograniczoną przestrzeń na zewnątrz, ale wciąż mogę zmieścić wiele roślin cebulowych, ponieważ większość z nich zajmuje bardzo mało miejsca.

Puszkinia cebulicowata (*Puschkinia scilloides libanotica*)

Tworzy strzeliste kwiatostany pełne drobnych białych kwiatów w misterne niebieskie paski, które stanowią wesoły dodatek do wiosennych doniczek. **W x S** 15 cm x 5 cm **K** marzec-kwiecień

Czosnek (*Allium*) 'Ping Pong'

Większość czosnków kwitnie od późnej wiosny do wczesnego lata, ale ten ma późniejszy okres kwitnienia, dodając wysokości letnim rabatom. **W x S** 1 m x 20 cm **K** lipiec-sierpień

Zawilec wieńcowy (*Anemone coronaria*) 'Bicolor'

Jego białe, przypominające spodki kwiaty otwierają się wiosną, ukazując w środku wspaniały malinowo-czerwony pierścień, który wygląda jak ręcznie malowany. Rośnie dobrze zarówno na rabatach, jak i w donicach. **W x S** 30 cm x 20 cm **K** marzec-maj

Hiacynt wschodni (*Hyacinthus orientalis*) 'Dark Dimension'

Hiacynty są już raczej kiczowate, ale jeśli wiosną chcesz dodać nieco dramatyzmu, wybierz tę ciemnofioletową odmianę. W zależności od oświetlenia, kwiaty są prawie czarne. **W x S** 30 cm x 10 cm **K** marzec-kwiecień

Kamasja jadalna (*Camassia quamash*) 'Blue Melody'

Idealna dla późnowiosennego koloru, gdy wiele innych cebul jest przekwitła; ta oszałamiająca niebieska odmiana dobrze rośnie i łatwo się aklimatyzuje. **W x S** 60 cm x 20 cm **K** maj-czerwiec

Puszkinia cebulicowata

Czosnek 'Ping Pong'

Zawilec wieńcowy 'Bicolor'

DOBRA RADA

Załóż **drucianą siatkę na donice z cebulami**, aby wiewiórki nie mogły ich wykopać. Gdy masz mało miejsca, wszelkie straty są bardziej zauważalne. Usuń ją, gdy tylko pojawią się pędy.

Hiacynt wschodni 'Dark Dimension'

Kamasja jadalna 'Blue Melody'

ZDJĘCIA: ALAMY/MARTIN HUGHES-JONES, RUSANA KRASTEVA, NATHANIEL NOIR, P TOMLINS, PERRY VAN MUNSTER; SARAH CUTTLE; PAUL DEBOIS; JASON INGRAM, RAJYA, JUAN, DAVID MADDOCK, ALEXANDRA/ADOBESTOCK, LISA BASILE ELLWOOD/ADOBESTOCK

eprasa.pl 4da14a9545

Kay Maguire, Redaktor recenzji
Chociaż moja praca koncentruje się na narzędziach i przyborach ogrodniczych, mam szczęście odwiedzać pokazy i wydarzenia, które inspirują mnie do wyboru roślin. Mój ogród jest słoneczny i odsłonięty, lecz cebule dobrze sobie z tym radzą – jak również z zaniedbaniami, które powoduje w nim mój intensywny tryb życia zawodowego!

Cebulica syberyjska (*Scilla siberica*)
Dobrze rośnie w słońcu lub półcieniu. Uwielbiam jaskrawy błękit tych łatwych w obsłudze roślin i ich zdolność do szybkiego rozprzestrzeniania się.
W x S 20 cm x 5 cm
K marzec-kwiecień

Czosnek Szuberta (*Allium schubertii*)
Naprawdę przyciąga wzrok wiosną. Po raz pierwszy zobaczyłam te ogromne kwiaty wiele lat temu w ogrodzie pokazowym na Chelsea i nigdy ich nie zapomniałam. **W x S** 50 cm x 20 cm
K maj-czerwiec

Szafirek szerokolistny (*Muscari latifolium*)
Dwukolorowe kwiatostany tego szafirka zaskakują urodą i różnią się od tradycyjnych, całkowicie niebieskich szafirków. Sadź w doniczkach i ustawiaj na stole, aby móc je oglądać z bliska.
W x S 15 cm x 10 cm
K marzec-kwiecień

Szachownica perska (*Fritillaria persica*)
Jej wysokie kwiatostany mają niezwykłą głębię koloru. Wymaga bardzo przepuszczalnej gleby. Cebule sadzimy na boku, żeby woda nie zebrała się na płaskiej powierzchni i nie powodowała ich gnicia. **W x S** 1 m x 20 cm
K kwiecień-maj

Narcyz (*Narcissus*) 'Thalia'
Ten narcyz ma wszystko – zapach, kilka kwiatów na jednej łodydze i elegancki, blady kolor. Kwitnie w środku wiosny; pięknie prezentuje się w dużych grupach.
W x S 40 cm x 15 cm
K marzec-kwiecień

Cebulica syberyjska

Czosnek Szuberta

Szafirek szerokolistny

Szachownica perska

Narcyz 'Thalia'

DOBRA RADA
Łatwo jest kupić cebule, a potem zapomnieć o ich posadzeniu – lecz dopóki **cebula jest twarda**, nadal będzie kwitła – tylko nieco później i może nieco mniej efektownie.

ZDJĘCIA: TORIE CHUGG; SARAH CUTTLE; PAUL DEBOIS; GETTY/JACKY PARKER PHOTOGRTAPHY; JASON INGRAM

eprasa.pl 4da14a9545

Oliver Parsons, Zastępca redaktora ds. ogrodniczych
Dzięki ogrodniczemu wykształceniu i pracy jako ogrodnik, teraz wykorzystuję swoje umiejętności w magazynie Gardeners'World, upewniając się, że wszystko jest jasno i dokładnie opisane. Uwielbiam wiosenne cebule – są niedrogie i radosne, a każdej wiosny dodają ogrodowi blasku blasku. Po prostu posadź je i gotowe.

Czosnek (*Allium amethystinum*) 'Red Mohican'
Gdy po raz pierwszy go zobaczyłem, majestatycznie wyłaniał się z chmur falujących traw – cudowny. Lubi, gdy jest sucho i gorąco, a najlepsza dla niego jest otwarta przestrzeń. Niestety ślimaki też go uwielbiają.
W x S 1 m x 10 cm **K** maj-czerwiec

Czosnek białawy (*Allium cristophii*)
Masywne, kuliste kwiatostany pełne maleńkich, fioletowych kwiatów. Najlepiej sadzić na rabatach w małych grupach – ale sadź ich dużo, aby uzyskać spektakularny efekt. **W x S** 50 cm x 20 cm
K czerwiec-lipiec

Tulipan (*Tulipa*) 'Salmon Impression'
Dość wczesny tulipan. Bardzo wysoka, pasteloworóżowa odmiana, idealna na rabaty. Jednak nie do końca nadaje się do donic, chyba że do ogromnych.
W x S 60 cm x 25 cm
K kwiecień-maj

Krokus wiosenny (*Crocus vernus*)
Zawsze kupuję go w dużym opakowaniu i sadzę gęsto w dużych, płytkich doniczkach, które stawiam w ogrodzie na stole widocznym z kuchni. Doskonale rozwesela luty.
W x S 15 cm x 5 cm **K** luty-marzec

Szachownica cesarska (*Fritillaria imperialis*) 'Rubra'
Zapylana przez ptaki. Już sam ten fakt czyni ją zwycięzcą – to, że jest majestatyczna, elegancka i żywiołowa, to tylko plus. Chociaż niektórzy mówią, że pachnie trochę lisem.
W x S 70 cm x 20 cm
K kwiecień-maj

Czosnek 'Red Mohican'

Czosnek białawy

Tulipan 'Salmon Impression'

DOBRA RADA

Sprawdź przed posadzeniem, **na jaką wysokość wyrosną twoje cebule** – wysokie zostaw na rabaty, żeby górowały nad innymi roślinami, natomiast niskie lepiej sprawdzą się w mniejszych i płytszych donicach.

Krokus wiosenny

Szachownica cesarska 'Rubra'

ZDJĘCIA: ALAMY/PAWEL GARSKI; TORIE CHUGG; SARAH CUTTLE; JASON INGRAM; ADAM PASCO, ANDERSPHOTO/ADOBESTOCK

eprasa.pl 4da14a9545

Emma Crawforth, Redaktor ds. ogrodniczych
Wykorzystuję wykształcenie zdobyte w Kew i lata praktyki, aby pomóc w doborze treści do magazynu. Cebule uprawiam w całym moim małym ogrodzie, na rabatach i w donicach. Mam odmiany tolerujące cień pod krzewami liściastymi, a niektóre uprawiam na kwiaty cięte.

Szachownica kostkowata (*Fritillaria meleagris*)
Naturalnie wtapiająca się w trawę szachownica kostkowata zachwyca subtelną kolorystyką i misternymi kwiatami ze wzorem szachownicy. Warto zobaczyć ją w Oxfordzie na podmokłych łąkach.
W x S 30 cm x 10 cm
K kwiecień-maj

Narcyz łuskowaty (*Narcissus bulbocodium*) 'Arctic Bells'
Ten kwiat przypominający halkę na kole składa się z dużej trąbki otoczonej małymi spiczastymi „segmentami". Wraz z innymi drobnymi narcyzami pięknie zdobi mój parafialny cmentarz.
W x S 20 cm x 10 cm
K marzec-kwiecień

Psiząb kalifornijski (*Erythronium californicum*) 'White Beauty'
Jest to energiczna odmiana psiząbu z cętkowanymi liśćmi i kwiatami przypominającymi lilie. To jedna z moich ulubionych roślin do leśnych założeń.
W x S 30 cm x 30 cm
K marzec-kwiecień

Śnieżyczka Elwesa (*Galanthus elwesii*) 'Beluga'
Śnieżyczka Elwesa ma zwykle duże, zielone znamiona na słupku, które u tej odmiany przypominają wala białego – stąd nazwa.
W x S 20 cm x 10 cm
K styczeń-marzec

Ifejon (*Ipheion*) 'Jessie'
Wiosenna gwiazda w mojej okolicy, produkująca masę wczesnych kwiatów. 'Jessie' – odmiana nazwana przez ogrodnika na cześć swojej siostry – oczarowuje błękitem.
W x S 15 cm x 15 cm
K marzec-maj

Narcyz łuskowaty 'Artcic Bells'

Psiząb kalifornijski 'White Beauty'

Śnieżyczka Elwesa 'Beluga'

Szachownica kostkowata

Ifejon 'Jessie'

DOBRA RADA

Szanuj okres spoczynku cebul – pozwól liściom naturalnie **obumrzeć**, aby mogły zebrać siły na kwitnienie w przyszłym roku.

eprasa.pl 4da14a9545

Miranda Luke, Starszy twórca treści

Po studiach, a potem w pracy w Królewskich Ogrodach Botanicznych w Kew, otaczały mnie piękne rośliny cebulowe z całego świata. Choć poznałam wiele niezwykłych gatunków, we własnym ogrodzie często wracam do sprawdzonych klasyków.

Tulipan (*Tulipa*) ‘Flaming Parrot’

Falbaniaste kwiaty w kształcie misy z wydatnymi szkarłatnymi paskami nadają moim donicom odważnych kolorów.
W x S 50 cm x 20 cm **K** maj

Narcyz (*Narcissus*) ‘Rijnveld’s Early Sensation’

Uprawiaj go dla mocnych i odpornych na warunki atmosferyczne kwiatów. Co najważniejsze, są to pierwsze narcyzy, które kwitną każdego roku.
W x S 30 cm x 15 cm
K styczeń-luty

Kosaciec (*Iris*) ‘Katharine Hodgkin’

Klejnocik w postaci miniaturowego irysa, który dodaje uroku wszędzie, od brzegu rabat po obsypane żwirem skrzynki okienne.
W x S 15 cm x 10 cm
K styczeń-marzec

Krokus drobny (*Crocus minimus*) ‘Spring Beauty’

Kolejna wcześnie kwitnąca odmiana, dodająca kolorów w środku zimy. Sadź na trawnikach lub wokół drzew, aby rokrocznie łatwo kwitła.
W x S 15 cm x 10 cm
K luty-marzec

Czosnek sztyletowaty (*Allium siculum*)

Do wyboru jest mnóstwo czosnków, które doskonale nadają się do dodania wysokości na rabatach. Mnie szczególnie podoba się ten wysoki, filigranowy.
W x S 1,2 cm x 10 cm
K maj-czerwiec

Tulipan ‘Flaming Parrot’

Narcyz ‘Rijnveld’s Early Sensation’

Kosaciec ‘Katharine Hodgkin’

DOBRA RADA

Cebule łatwo gniją w wilgotnych warunkach. Jeśli **sadzisz je w donicy**, upewnij się, że w dnie jest dużo otworów i użyj przepuszczalnego, beztorfowego podłoża.

Krokus drobny ‘Spring Beauty’

Czosnek sztyletowaty

ZDJĘCIA: ALAMY/PILUHIN; SARAH CUTTLE; PAUL DEBOIS; GETTY/ANTHONY BAGGETT; JASON INGRAM, MAKSIM SHEBEKO, ALEXANDRA/ADOBESTOCK

eprasa.pl 4da14a9545

Lily Middleton, Twórca treści
Mam szczęście, że w ramach mojej pracy odwiedzam wiele ogrodów i wystaw kwiatów, co zawsze sprawia mi przyjemność. Prowadzę ogród na balkonie w zachodnim Londynie i staram się zmieścić jak najwięcej na mojej małej przestrzeni – w tym mnóstwo wesołych, wiosennych cebul w doniczkach.

Szachownica cesarska (*Fritillaria imperialis*) 'Lutea'
Jestem fanką kwiatów w kształcie dzwonka, a ta szachownica jest wśród nich najlepsza, dzięki swoim jaskrawożółtym płatkom. Dorasta do ponad 1 m wysokości, więc jest także świetną odmianą dla osiągnięcia mocnego efektu.
W x S 1,2 m x 30 cm
K maj-czerwiec

Kamasja jadalna (*Camassia quamash*)
Po raz pierwszy odkryłam kamasje, gdy pracowałam w Kew Gardens i natknęłam się na ogromną połać fioletu podczas jednego z moich licznych spacerów w porze lunchu. Są naprawdę spektakularne, gdy rosną w wielkich grupach.
W x S 70 cm x 20 cm
K maj-czerwiec

Śnieżyca wiosenna (*Leucojum vernum*)
Nigdy nie zapomnę chwili, gdy pomyliłam płatek śniegu ze śnieżycą. Nigdy więcej. Te piękności o wysokich łodygach zawsze wywołują uśmiech na mojej twarzy.
W x S 30 cm x 10 cm
K marzec-kwiecień

Śnieżyczka Elwesa (*Galanthus elwesii*) 'Grumpy'
Następny kwiat, który zawsze poprawia mi nastrój – ten uroczy mały przebiśnieg ma zielone znamiona, które wyglądają jak zrzędliwa twarz! **W x S** 15 cm x 10 cm
K styczeń-luty

Żonkil (*Narcissus*) 'Tête-à-tête'
Ten miniaturowy żonkil idealnie sprawdza się w doniczkach na moim balkonie. W słoneczny, wiosenny poranek uwielbiam patrzeć na ten wspaniały wybuch żółci.
W x S 15 cm x 10 cm
K marzec-kwiecień

Szachownica cesarska 'Lutea'

DOBRA RADA

Zapisz co i gdzie posadziłeś, nawet jeśli cebule rosną na **małej przestrzeni lub w małych pojemnikach**. To niesamowite, ile razy zapominam co i gdzie ma wyrosnąć!

Kamasja jadalna

Śnieżyca wiosenna

Śnieżyczka Elwesa 'Grumpy'

Żonkil 'Tête-à-tête'

eprasa.pl 4da14a9545

Catherine Mansley, Redaktor edycji cyfrowej

Uwielbiam pracować w Gardeners' World i zawsze czerpię inspiracje i wskazówki od naszych ekspertów, w tym Alana Titchmarsha, Carol Klein i Charlesa Dowdinga. Z biegiem lat zmieniłam się z ogrodniczego nowicjusza w zagorzałą ogrodniczkę i teraz zawsze sadzę cebulki, aby rok zaczął się kolorowo

Czosnek ozdobny (*Allium hollandicum*) 'Purple Sensation'

Jest wszechobecny, ale nie bez powodu. Myślę, że to najlepszy czosnek ozdobny o bogatych, fioletowych kwiatach. Powoli samoczynnie się rozsiewa.
W x S 1 m x 1 m **K** czerwiec

Narcyz (*Narcissus*) 'February Gold'

Chociaż w moim ogrodzie często kwitnie dopiero w marcu, wciąż jest to mile widziana wczesna dawka koloru, gdy najbardziej jest potrzebny.
W x S 25 cm x 10 cm
K luty-marzec

Tulipan (*Tulipa*) 'Apricot Beauty'

Kolor satynowych baletek – czy jest coś ładniejszego? Oraz duże i trwałe kwiaty.
W x S 45 cm x 10 cm
K kwiecień-maj

Tulipan (*Tulipa*) 'Dreamland'

Duży i jaskrawy! Zwykle kwiaty zaczynają od bladoróżowego koloru i stopniowo zmieniają się, aż do żywej fuksji. Za wysoki do doniczek, ale od lat kwitnie każdej wiosny w moim ogrodzie.
W x S 60 cm x 10 cm
K maj

Zawilec grecki (*Anemone blanda*)

Te delikatne piękności wspaniale prezentują się w dużej ilości z przodu rabaty lub przy krawędziach donic. Kwiaty przyciągają pszczoły jak magnes.
W x S 15 cm x 15 cm
K marzec-kwiecień

Czosnek ozdobny 'Purple Sensation'

Narcyz 'February Gold'

DOBRA RADA

Kup więcej cebul, niż masz dla nich miejsca. Chociaż we wrześniu ogród wydaje się być pełny, w marcu zawsze mam dużo gołej ziemi i **żałuję, że nie posadziłam więcej cebul.**

Tulipan 'Apricot Beauty'

Tulipan 'Dreamland'

Zawilec grecki

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE; PAUL DEBOIS; GETTY/REDA&CO; JASON INGRAM, SUSIE, OLGA, KRISTINERADA/ADOBESTOCK

eprasa.pl 4da14a9545

Sara Edwards, Fotoedytor
Moją rolą jest pozyskiwanie zdjęć, które wypełniają strony magazynu i strony internetowej. Tak bardzo lubię ogrodnictwo, że mój trawnik stopniowo zanika, ustępując miejsca poszerzającym się rabatom. Wypełniam je cebulami oraz wieloma innymi kwiatami i warzywami.

Kosaciec (*Iris*) 'J.S. Dijt'
Wczesny kosaciec żyłkowany ze wspaniałymi, aksamitnie fioletowymi kwiatami, które zdobią białe i pomarańczowe plamki – po prostu wygląda jak klejnot.
W x S 12 cm x 8 cm
K luty-marzec

Narcyz (*Narcissus*) 'Minnow'
Bardzo podoba mi się ten śliczny, miniaturowy narcyz. Jego wesołe, kremowożółte kwiaty rozjaśniają wiosenne dni. Dobrze rośnie w doniczkach. **W x S** 18 cm x 8 cm
K marzec-kwiecień

Kosaciec 'J.S. Dijt'

Narcyz 'Minnow'

eprasa.pl 4da14a9545

Szafirek armeński (*Muscari armeniacum*)
Szafirek, jedna z moich ulubionych wiosennych roślin cebulowych, ma kobaltowy kolor. Rośnie w lekkim cieniu, tworzy doskonałą okrywę i łatwo się rozsiewa.
W x S 15 cm x 10 cm
K kwiecień-maj

Śnieżnik Forbesa (*Scilla forbesii*)
Kiedyś znany jako *Chionodoxa*; wczesną wiosną tworzy łan pięknych, niebiesko-białych kwiatów. Sadź w pełnym słońcu w naturalnie wyglądających kępach.
W x S 25 cm x 10 cm
K luty-marzec

Tulipan (*Tulipa*) 'Slawa'
Luksusowe połączenie głębokiego szkarłatu i morelowej pomarańczy, które rozświetla rabaty. Dobrze komponuje się również z pomarańczowymi tulipanami.
W x S 50 cm x 15 cm
K kwiecień

Szafirek armeński

Śnieżnik Forbesa

Przygotuj się na to, że niektóre rośliny cebulowe, zwłaszcza tulipany, z czasem słabiej kwitną. Dla mnie to pretekst do **eksperymentowania z nowymi**!

DOBRA RADA

Tulipan 'Slawa'

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE; PAUL DEBOIS; GETTY/BROKER/HELMUT MEYER ZUR CAPELLEN, DAVID HUGHES, TOM MEAKER, MICHELR45, PEJFT, WESTEND61/STEPHAN RECH; JASON INGRAM, V.J. MATTHEW/ADOBESTOCK

eprasa.pl 4da14a9545

Przygotuj się na wiosnę

Rośliny cebulowe to niezwykłe skarby – mają w sobie prawie wszystko, czego im potrzeba, aby wiosną dać cudowne przedstawienie – trzeba je tylko zasadzić – zdradza **Alan Titchmarsh**

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE

eprasa.pl 4da14a9545

Kępy krokusów rozjaśniają ogród od lutego do marca

“Mamy idealną porę na sadzenie roślin cebulowych z myślą o radosnej, pełnej kwiatów wiośnie”

eprasa.pl 4da14a9545

Chcecie mieć w ogrodzie coś, co na pewno nie zawiedzie? Sadźcie rośliny cebulowe. Całą robotę wykonano za was w szkółce – wszystko mieści się w poręcznej paczuszce, którą trzeba tylko podlać. Potem lepiej już nie przeszkadzać. To znaczy... prawie.

Jeśli tylko rośliny cebulowe kwitnące na wiosnę zasadzimy w przyzwoitym podłożu – niezbyt mokrym i niezbyt suchym – i o ile zapewnimy im porządną ilość światła, zwykle można na nich polegać rok po roku. W donicach można wykorzystywać je jak rośliny jednoroczne – przesadzając do gruntu po kwitnieniu lub przekazując przyjaciołom, jeśli nie mamy miejsca i chcemy co roku sadzić coś nowego. Tak, czy siak, mamy właśnie idealną porę na sadzenie roślin cebulowych z myślą o radosnej, pełnej kwiatów wiośnie.

Zaczynając od przebiśniegów w lutym (choć najlepiej jest je sadzić, gdy mają jeszcze przekwitające kwiaty, aby cebule nie wyschły na wiór), przez krokusy i żonkile, potem tulipany, czosnki, kamasje i całe mnóstwo innych cudów, możemy zapewnić sobie cudowne widoki w donicach i na rabatach aż do maja. Jak można się temu oprzeć?

Kupujmy rośliny cebulowe od renomowanych specjalistów, a nie zaryzykujemy wiele. Warto też zaopatrywać się w cebule w swojej okolicy – niektóre szkółki zapewniają dobry produkt za nieduże pieniądze. Jeśli robisz zakupy w centrum ogrodniczym, wybierz twarde, pełne cebule, na których nie ma śladu chorób. Im większe cebule, tym większy ich potencjał kwitnienia. Pojedyncze odmiany robią większe wrażenie, niż kompozycje z różnych odmian – chyba, że kochasz styl wiejski.

Zaplanuj nasadzenia

Zanim zrobisz zakupy, zaplanuj, gdzie chcesz zasadzić cebule. Takie gatunki jak kosaćce holenderskie można sadzić na rabatach między bylinami. Krokusy wypełnią puste miejsca z przodu rabat. Żonkile najlepiej jest rozmieszczać w grupach po co najmniej dziesięć egzemplarzy, dlatego potrzebują więcej miejsca, choć odmiany miniaturowe takie jak 'Jenny', 'Tête à Tête' czy 'Jetfire' świetnie wyglądają z przodu rabaty i są niezawodne. Uwielbiam zgrabne zawilce greckie (*Anemone blanda*) z przodu rabaty, ale kochają je też gołębie grzywacze. Uprawiam je teraz w płytkich donicach, które mogę zabezpieczyć przed tymi rabusiami.

Jeśli chodzi o kwitnienie, tulipany uprawiane w ogrodzie sprawdzają się

Choć przebiśniegi najlepiej rozsadzać, gdy mają jeszcze zielone liście, można też posadzić ich cebule

Żonkile mają różną wielkość; mniejsze odmiany często wyglądają bardziej naturalnie

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE; JASON INGRAM; AMALIA GRUBER/ADOBESTOCK

epress.pl 4da14a9545

Ranniki najlepiej uprawiać pod drzewami w dużych, atrakcyjnych skupiskach

Zawilce greckie (*Anemone blanda*) uwielbiają lekki cień na skraju lasu

Jak sadzić rośliny cebulowe w donicach

Muszę wyznać, że upycham cebule w donicach jak śledzie w beczce! Są tam na tyle krótko, że nie przeszkadza im, że rosną ramię w ramię. Stwierdziłem eksperymentalnie, że w glinianej donicy o średnicy 30 cm może rosnąć dziesięć cebulek żonkili o dużych kwiatach. Można je zasadzić dosłownie jedna przy drugiej. Robię to samo z tulipanami, choć będą one też dobrze wyglądały, jeśli z myślą o zaoszczędzeniu zostawimy między cebulami odstęp 3-4 cm.

Sadzimy je tak, aby zakrywała je jedynie pięciocentymetrowa warstwa beztorfowego podłoża uniwersalnego. Nie trzeba ich sadzić tak głęboko, jak cebule w ogrodzie, bo zwykle rosną w donicach tymczasowo. Należy wyraźnie zaznaczać nazwy odmian, aby pamiętać, które odpowiadają nam najbardziej.

„Kwiatowa lazania" powstaje, gdy sadzimy rośliny w donicach warstwami. Wypełniamy pojemnik podłożem do połowy i sadzimy warstwę tulipanów. Dodajemy więcej podłoża i dosadzamy żonkile. W kolejnej warstwie ziemi sadzimy krokusy, a potem uzupełniamy podłoże do wysokości trzech centymetrów poniżej brzegu donicy, aby móc całość wygodnie podlewać. Cebule będą kwitły kolejno – najpierw krokusy, potem żonkile, a na końcu tulipany. Ta metoda to, używając słów naszych przyjaciół zza wielkiej wody, najlepiej zainwestowane zielone.

Po zasadzeniu cebul całość podlewamy i stawiamy donice w osłoniętym miejscu – przy murze lub płocie, gdzie jest mniej prawdopodobne, że zimą będzie w nich stała woda. Te rośliny nie potrzebują ciepła, ale osłony przed intensywnym deszczem.

Wiosną, gdy tylko pojawią się pędy, przenieś je przed wejście do domu lub na taras, aby miały dużo światła i aby można było przyglądać się, jak rosną i jak otwierają się kwiaty.

Każdą warstwę „lazanii" sadzimy nieco mniej gęsto, niż w donicach, w których rośnie tylko jedna odmiana

eprasa.pl 4da14a9545

Sadząc rośliny cebulowe wokół drzew, rozmieść je tak, aby wyglądały naturalnie

Jak sadzić rośliny cebulowe w gruncie

Rośliny cebulowe zwykle rosną lepiej na rabatach, niż w trawie, z którą muszą konkurować o substancje odżywcze i wodę. Jeśli chcemy, aby żonkile rosły niezawodnie rok po roku, sadzimy cebule na głębokość równą ich trzykrotnej wysokości. Innymi słowy, cebulę o wysokości 5 cm trzeba zasadzić na głębokość 15 cm. Oznacza to, że w okresie spoczynku będą miały większą szansę, aby mieć odpowiednio dużo wody.

Nie kop osobnych dołków dla każdej cebuli, tylko jeden szerszy dołek na 10-12 cebul – wymaga to mniej wysiłku. Jeśli jednak naturalizujesz kamasje czy nawet czosnki w trawie, w zasadzeniu ich pojedynczo pomoże ci sadzarka. Ustal wzór i trzymaj się go – nie rozsiewaj cebul za bardzo. Sadzarki ręczne często nadwerężają nadgarstek; sadzarki nożne ułatwiają życie i są dostępne w różnych rozmiarach dla krokusów i żonkili, choć kusiłoby mnie w obydwu przypadkach, aby sadzić je w szerszych dołkach, grupami.

Tulipany są bardziej niezawodne, gdy sadzimy je na głębokość 20 cm, jednak jest kilka rodzajów, które dobrze rosną i kwitną w gołej ziemi pod drzewami. Metodą prób i błędów sprawdź, którym z nich uda się to w twojej glebie.

Jeśli sadzisz cebule pod koniec lata lub na początku jesieni, zwykle nie trzeba ich podlewać.

Pamiętajmy, że cebule sadzimy ostrym końcem w górę. Tak tylko upewniam się, że to wiecie…

bardzo różnie. Niektóre, np. 'Spring Green', są niezawodne, ale inne mogą kwitnąć coraz słabiej – zwłaszcza, jeśli naturalizujemy je w trawie. Sprawdzają się pod tym względem zdecydowanie słabiej od żonkili.

Jeśli poczujesz wenę, możesz wykorzystywać tulipany jako jednoroczne rośliny rabatowe – sadząc je w październiku lub listopadzie i wykopując oraz susząc po kwitnieniu. Największa cebula spośród tych, które wytworzą się u podstawy każdego kwiatu, nadaje się do ponownego zasadzenia w kolejnym roku. Można też sadzić tulipany do donic na balkonie czy tarasie – uzyskasz cudowne rezultaty od marca po maj – w zależności od odmiany.

Żonkile najlepiej jest zasadzić, gdy tylko się pojawią w sprzedaży. Jeśli przez pomyłkę wykopiesz kępę tych roślin w sierpniu, zobaczysz, że wypuszczają już nowe korzenie. Najlepszym miesiącem do ich sadzenia – czy to do donic, czy w ogrodzie – jest wrzesień.

Niektórzy utrzymują, że najlepiej jest zaczekać z sadzeniem tulipanów do listopada, bo nie lubią zimnej, mokrej ziemi. Skoro jednak ziemia jest najzimniejsza i najbardziej mokra od grudnia do marca, nie

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE, HCAST/ADOBESTOCK

eprasa.pl 4da14a9545

widzę w tym logiki. Jeśli możesz, wkop je w październiku.

Niektóre rośliny cebulowe kwitnące wiosną są przystosowane do wzrostu pod krzewami i koronami drzew: to zawilce gajowe, ranniki i przebiśniegi. Przystosowały się do realizacji większej części swojego rocznego cyklu zanim na drzewach i krzewach całkowicie rozwiną się liście – maksymalnie wykorzystując wczesnowiosenne słońce. Większość innych roślin cebulowych kwitnących wiosną lubi otwarte stanowiska bez śladu cienia.

Nie lubią podmokłej gleby, a jeśli tylko w porze kwitnienia mają pod dostatkiem wody, często dobrze sobie radzą z letnią suszą. Susza w okresie Wielkanocy może zaburzyć formowanie się kwiatów, bo cebule produkują ich zawiązki na kolejny rok, gdy przekwitają tegoroczne kwiaty.

Pożywka dla mózgu

Gleba z dużą ilością obornika niekoniecznie nadaje się dla roślin cebulowych – może jedynie pobudzić je do produkcji liści kosztem kwiatów. Ponadto gdy jest mokro, zatrzymuje wodę przez dłuższy czas, co może prowadzić do gnicia cebul. Generalnie rzecz biorąc, wystarczy podsypać cebule mączką z krwi, ryb lub kości w czasie sadzenia i jeszcze raz w porze kwitnienia.

W donicach sprawdzi się dowolne, dobre, beztorfowe podłoże uniwersalne. Jeśli sadzisz tulipany lub żonkile w tych samych donicach rok po roku, zawsze wymień 15-centymetrową wierzchnią warstwę podłoża, aby uniknąć rozwoju szkodników i chorób. Bardzo ważna jest przepuszczalność podłoża – rozmokłe prowadzi do gnicia cebul. Cebule, które w drugim roku i w kolejnych latach nie produkują kwiatów, a jedynie liście, zwykle dostały za mało wody i substancji odżywczych. Często winić można też zbyt płytkie sadzenie lub wiosenną suszę, która zaburza formowanie się kwiatów.

Pomyśl o tym, jak zasadzisz rośliny cebulowe na rabatach czy w trawie, gdy będziesz je „naturalizować". Gdy kwitną, najlepiej wyglądają w dużych skupiskach. Błagam, nie wkopuj ich pojedynczo na rabatach, żeby nie wyglądały jak samotni żołnierze. Najlepszy efekt daje sadzenie w grupach. Nawet, gdy sadzimy gatunki cebulowe łanami w trawie, pamiętajmy, aby łany były starannie wyodrębnione, a cebule zasadzone odpowiednio blisko siebie. Aby rozmnażały się rok po roku, wystarczy zasadzić je w odstępach co 8 cm. Sadź co najmniej 10 cebul w grupie; im będzie ich więcej, tym większe zrobią wrażenie.

Pielęgnacja

Zasilenie w czasie kwitnienia – ekologicznym nawozem uniwersalnym lub jedną czy dwoma dawkami nawozu w płynie – pomoże cebulom dojść do siebie po wymagającym wysiłku kwitnieniu i pobudzi je do produkcji zawiązków kwiatów na kolejny rok.

Jeśli chodzi o liście, nie spiesz się z ich usuwaniem. Rośliny potrzebują ich, aby nadal odbywała się fotosynteza i aby nabierać mocy do produkcji kwiatów w kolejnym roku. Ogólnie rzecz biorąc, liście można ściąć sześć tygodni po kwitnieniu. Niech nie kusi cię, aby wiązać liście żonkili w mysie ogonki czy motać je gumkami-recepturkami. Liście muszą swobodnie absorbować światło słoneczne. Przy odrobinie szczęścia będziesz co roku cieszyć oko kwiatami wiosny.

Cebule w donicach wyczerpują substancje odżywcze z podłoża i trzeba je zasilać, aby mogły wyprodukować kwiaty w następnym roku

eprasa.pl 4da14a9545

3 pomysłowe projekty z Chelsea Flower Show 2024

Nie cichną echa majowej wystawy, która od ponad stu lat inspiruje pokolenia projektantów i ogrodników. W tym wydaniu magazynu prezentujemy trzy nagrodzone projekty o różnym przeznaczeniu i funkcjach, z których każdy może zaczerpnąć pomysłowe rozwiązania do zastosowania we własnej zielonej przestrzeni: ogród do leśnych kąpieli, ogród stworzony przez dzieci – dla dzieci oraz finezyjny balkon w stylu weneckim.

TEKST ŁUKASZ SKOP **ZDJĘCIA** BOŻKA PIOTROWSKA

Ogród leśnych kąpieli

Nieprzenikniony od zewnątrz, lecz przestronny od wewnątrz – ten leśny ogród tworzy odosobnione miejsce przynoszące ukojenie i sprzyjające refleksji. Został poświęcony osobom cierpiącym na dystrofię mięśniową – zanik mięśni o podłożu genetycznym. Umożliwia odpoczynek i daje pokrzepienie przede wszystkim pacjentom, ich rodzinom i lekarzom w momencie postawienia diagnozy i w trudnych kolejnych dniach.

Kąpiele leśne wywodzą się z prozdrowotnej starożytnej japońskiej praktyki *shinrin-yoku,* która polega na nawiązywaniu bliskiego kontaktu z naturą. Zaliczają się do tego m in. wolne, relaksacyjne spacery i chłonięcie naturalnego otocze-

eprasa.pl/4da14a9545

nia wszystkimi zmysłami. To „zanurzenie się" w leśnej atmosferze powinno być tak wszechogarniające, jak zanurzenie się w wodzie – stąd właśnie wywodzi się nazwa leśnych kąpieli. Celem tego niezwykłego ogrodu jest rozbudzenie wyobraźni i aktywizacja wrodzonego połączenia między nami, a światem przyrody.

Wielka metalowa rama wysadzana ciosanym krzemieniem zachwyca fakturą i formą, ale nieregularne kamienie przypominające komórki mięśniowe są także narzędziem pozwalającym wyjaśnić, czym jest dystrofia mięśniowa i jak niszczycielski wpływ może mieć na ludzki organizm.

W warstwie roślinnej, inspirowanej brzozowym zagajnikiem, znalazło się 40 drzew otaczających ogród i tworzących leśną atmosferę. U stóp wysokich brzóz rozgościły się rośliny, które najczęściej można znaleźć na obrzeżach gęstych lasów i na nieco bardziej świetlistych śródleśnych polanach. Większość gatunków zachwyca różnorodnością kształtów liści, ich fakturą, rozmiarem i odcieniem zieleni. Razem tworzą gęsty gobelin z rzadka tylko poprzetykany barwnymi akcentami.

Ogród leśnych kąpieli powstał zgodnie z duchem zrównoważonego rozwoju. Od bieżącego roku każdy ogród pokazowy prezentowany na Chelsea Flower Show musi spełniać nowe, jeszcze bardziej wyśrubowane wymagania, a uwzględnienie w projektach materiałów konstrukcyjnych wykorzystanych do budowy ogrodów w poprzednich latach jest jednym z tych wymagań. Fundamenty murów w tym ogrodzie wzniesiono wykorzystując prefabrykowane betonowe elementy, które zostaną ponownie wykorzystane w przyszłych ogrodach pokazowych. Ponad 75% całkowitej powierzchni ogrodu stanowią obszary porośnięte roślinnością. Przez środek ogrodu przebiega płytki strumyk, który gromadzi i zatrzymuje wodę opadową.

Muscular Dystrophy UK – Forest Bathing Garden
Projekt: **Ula Maria**
Wykonawca: **Crocus**
Sponsor: **Project Giving Back, Muscular Dystrophy UK**
Nagrody: **Złoty Medal, Best Show Garden**

5 roślin z tego ogrodu

Poziomka pospolita (*Fragaria vesca*)
Dzikie poziomki doskonale czują się w półcieniu i natychmiast tworzą kojącą atmosferę – chyba każdy w dzieciństwie zbierał smakowite, dzikie poziomki.

Bodziszek leśny (*Geranium sylvaticum*) 'Mayflower'
Delikatne, ale jaskrawe kwiaty bodziszka wprowadzają do ogrodu kolorowe akcenty. Jego nazwa gatunkowa sylvaticus oznacza „żyjący w lesie", więc nie mogło go zabraknąć w tym ogrodzie.

Bemeria platanolistna (*Boehmeria platanifolia*)
Jest krewną pokrzywy, ale nie parzy. Ma imponujące liście, które dodają ogrodowi charakteru i wzbogacają go o wyrazistą fakturę.

Perłówka wyniosła (*Melica altissima*) 'Alba'
Idealna roślina do połączenia słonecznych i zacienionych miejsc ogrodu. Dodaje miękkości i lekkości nasadzeniom, rozjaśniając ciemniejsze miejsca.

Brzoza brodawkowata (*Betula pendula*)
Czterdzieści brzóz tworzy magiczną atmosferę brzozowego zagajnika. Marmurkowata kora kontrastuje z czarnymi siedziskami, a ażurowe korony rzucają cętkowany cień.

Dorosłym wstęp wzbroniony

Jego nazwa – „Dorosłym wstęp wzbroniony" – mówi sama za siebie. Ogród pokazowy Królewskiego Towarzystwa Ogrodniczego został zaprojektowany przez dzieci i dla dzieci. Można w nim wyruszyć w radosną podróż przez fantastyczny krajobraz i odkrywać magię bujnego lasu, gęstych łąk i mokradeł pełnych intensywnych kolorów i wielkich roślin błotnych.

Meandrujące wśród roślinności ścieżki wiodą do drewnianej kryjówki otoczonej zbiornikiem wodnym. Szybki zjazd zjeżdżalnią pozwala odkryć wnętrze budowli przywodzącej na myśl domek na drzewie, w którym dzieci mogą się bawić, uczyć i odkrywać otaczający je świat przyrody. Umieszczone obok zjeżdżalni bulaje pozwalają podglądać podwodny świat, pełen roślin i wodnych stworzeń. Rośliny w podmokłych zakątkach ogrodu zachwycają jaskrawymi, wesołymi kolorami kwiatów, ale nie zabrakło też roślin owadożernych, które zawsze wzbudzają w dzieciach zainteresowanie i ekscytację.

Najmłodsi mogą wspinać się po głazach, pluskać w naturalnym strumieniu i kryć w pobudzających wyobraźnię nasadzeniach – tutaj doświadczanie natury, zdobywanie nowych umiejętności i eksplorowanie dzikiej przyrody jest na pierwszym miejscu. Elementy zdobnicze, rzeźby i gliniane dekoracje odzwierciedlają dziecięcą kreatywność drzemiącą w każdym z nas, podczas gdy sensoryczne nasadzenia i naturalne materiały tworzą inspirującą przestrzeń.

Cały ogród powstał bez użycia cementu i betonu, za to z wykorzystaniem wyłącznie naturalnych materiałów takich jak drewno czy glina, w tym także drewnianych materiałów pochodzących z recyklingu. W projekcie zwrócono szczególną uwagę na bioróżnorodność, nasadzenia przyjazne dzikiej przyrodzie i takie, które tworzą naturalne kryjówki dla dzikich zwierząt. Tak jak każdy ogród pokazowy na Chelsea Flower Show 2024, ten także został przeniesiony po wystawie w inne miejsce – do jednej ze szkół podstawowych w Fulham, gdzie każdego dnia będzie pozwalał dzieciom odkrywać piękno przyrody i... ogrodnictwa.

The RHS No Adults Allowed Garden
Projekt: **Harry Holding**
Wykonawca: **Water Artisans**

5 roślin z tego ogrodu

Dzięgiel olbrzymi (*Angelica gigas*)
Wysoka roślina strukturalna o olbrzymich, baldachowatych kwiatostanach, która dodaje nasadzeniom wysokości, a w trakcie kwitnienia przywabia dziesiątki zapylaczy.

Kapturnica purpurowa (*Sarracenia purpurea*)
Bagienna roślina owadożerna, o fascynujących liściach pułapkowych przypominających trąbki, do których łapie owady.

Krwawnik (*Achillea*) 'Moonshine'
Wieloletni krwawnik, który dobrze radzi sobie z suszą, o jaskrawych, talerzykowatych kwiatostanach wabiących motyle i służącym im za lądowisko.

Brzoza nadrzeczna (*Betula nigra*)
Silnie krzewiąca się brzoza, która może rosnąć jak krzew lub małe drzewko. Jej łuszcząca się, papierowa kora jest dekoracyjna i intrygująca jednocześnie – co kryje się pod kolejną jej warstwą?

Czosnek szczypiorek (*Allium schoenoprasum*)
Tutaj wmieszał się pomiędzy inne gatunki, ale da się łatwo rozpoznać po charakterystycznych, purpurowych kwiatostanach, które są jadalne tak jak jego liście. Dobrze komponuje się z purpurowymi miesiącznicami i pierwiosnkami.

eprasa.pl 4da14a9545

Wenecki balkon

Zainspirowany Wenecją, z jej kanałami, ciasnymi uliczkami i bogatą architekturą balkon wzbogaca i przedłuża wnętrze mieszkania, a jednocześnie kipi bogatą roślinnością wychodzącą poza jego obręb, dekorując miasto dla wszystkich mieszkańców. Projekt tego balkonu zachęca do wykorzystania jaskrawych i bujnych roślin dla stworzenia intymnej przestrzeni. Obficie obsadzony roślinnością balkon może stworzyć wyjątkowy mikroklimat, w którym będą się mogły dobrze rozwijać nawet bardziej wymagające gatunki, które może być ciężko utrzymać w otwartym ogrodzie. Aby dobrze wypełnić przestrzeń zielenią warto wykorzystać wiszące kosze i doniczki. Wówczas rośliny nie będą zabierać cennej, bo ograniczonej, powierzchni podłogi. Balkon powinien wyglądać atrakcyjnie nie tylko od środka mieszkania, ale też od zewnątrz.

Zastosowanie pnących i zwisających roślin oraz pergoli pozwala w pełni wykorzystać ciasną przestrzeń, tworząc przytulny zakątek na świeżym powietrzu, w którym oświetlenie, woda i rośliny pobudzają wyobraźnię. Pergola otacza ramką widok z balkonu, malując jednocześnie obraz dla przechodniów.

Projektantka Michela Trinca zachęca każdego do eksperymentów podczas urządzania własnego balkonu. Może się okazać, że właśnie tam dobrze zadomowi się gatunek, który nie sprawdza się dotychczas w ogrodzie i nie będzie trzeba z niego rezygnować. Rośliny z basenu Morza Śródziemnego, takie jak bugenwilla i cytryna, doskonale sprawdzają się na słonecznych i ciepłych balkonach, gdzie czują się jak w domu. Dzięki nim oraz śródziemnomorskim ziołom (szałwia, oregano, tymianek) można wprowadzić na balkon prawdziwy włoski klimat. Drewniane, sfatygowane okiennice i ceramiczne dodatki współgrają z roślinami i wypełniają przestrzeń czarem słonecz-

eprasa.pl 4da14a9545

nej Italii. Metalowe, bogato zdobione pergole zamocowane na poręczach łączą się z zawieszoną centralnie podniebną donicą, a przeświecające przez nie słońce rysuje z cieni na ceglastej ścianie misterne ornamenty.

La Mia Venezia
Projekt: **Michela Trinca**
Wykonawca: **Kate Gould Gardens**
Nagrody: **Srebrny Medal**

5 roślin z tego balkonu

Rozchodnik Morgana (*Sedum morganianum*)
Doniczkowy sukulent, który całe lato może spędzić na słonecznym balkonie. Wytwarza zwisające pędy o długości około 30 cm.

Cytryna zwyczajna (*Citrus × limon*)
Zimą najlepiej uprawiać cytryny w chłodnej szklarni lub oranżerii, a latem przenieść je na świeże powietrze. Cytryna zwyczajna jest krzyżówką dzikich gatunków, od której wywodzi się wiele współczesnych odmian.

Bugenwilla (*Bougainvillea*)
Jaskrawo wybarwiona bugenwilla dobrze rośnie latem w donicy na balkonie, ale zimę powinna spędzić pod dachem, w jasnym pomieszczeniu, do którego nie zagląda mróz.

Szałwia lekarska (*Salvia officinalis*) 'Purpurascens'
Ta niska krzewinka ma purpurowo zabarwione, aromatyczne liście, które można wykorzystywać w kuchni i w domowej apteczce – mają działanie antyseptyczne.

Rozchodnikowiec (*Hylotelephium*) 'Lime Zinger'
Odporny na suszę sukulent, który znosi zimowe mrozy, dlatego przez cały rok może pozostać na świeżym powietrzu. Dobrze rośnie w piaszczystym podłożu w glinianych donicach.

eprasa.pl 4da14a9545

Topiary dla każdego

Przystrzyżony, pełen charakteru topiar nie musi być kosztowny ani pretensjonalny i nie musi mieć formalnego charakteru – to prosty i dający satysfakcję sposób na zmianę prawie każdego stylu w ogrodzie – zauważa Adam

Topiary idealnie pasują do nasadzeń o charakterze nieformalnym – ich strukturalny kształt mocno z nimi kontrastuje

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE

eprasa.pl 4da14a9545

Jest coś głęboko satysfakcjonującego w spędzeniu kilku godzin na strzyżeniu czy tworzeniu topiarów w ogrodzie. Dobrze brzmi też myśl, że ludzie robią to od wieków. Raz były one modne, a raz wręcz przeciwnie, ale obecnie topiary nie są już tak bardzo kojarzone z dużymi ogrodami i formalnym charakterem. Wykorzystujemy je we wszystkich stylach w ogrodzie – aby zapewnić zimozielony element strukturalny, stworzyć rytm w ogrodzie lub po prostu obramować ławkę.

Topiar to fantastyczne narzędzie – i świetnie jest z niego skorzystać, gdy zakładamy ogród. Nie musi też być kosztowny, bo przy odrobinie cierpliwości sami możemy go formować.

Topiary mogą subtelnie łączyć ogród w całość, nie zajmując centralnego miejsca

Łączenie przestrzeni

Topiar to świetny sposób na łączenie różnych części działki, kierowanie wzroku i wprowadzanie granic do projektu ogrodu. W środkowej części mojego ostatniego ogrodu miałem dwa żywopłoty z cisu, które dzieliły przestrzeń, ale same w sobie wydawały się w jakiś sposób odizolowane, a ich intensywna, ciemna zieleń wręcz domagała się, aby powtórzyć ją gdzie indziej. Gdy wprowadziłem cisy przycięte w kształt piramidy do leśnego ogrodu, jaki zakładałem pomiędzy tymi żywopłotami, nie tylko wniosły one prawdziwą formę do „miękkich" leśnych nasadzeń, ale też okazały się świetnym wizualnym łącznikiem.

Strzyżone formy dają poczucie pełni i bujności na dużych rabatach zielnych

W donicach

Topiary można stosować nie tylko bezpośrednio w gruncie – świetnie sprawdzają się też w donicach. Jeśli chcesz stworzyć na tarasie niewielką scenę z donic, dobrym początkiem mogą być dwa zimozielone topiary – np. jeden w kształcie kuli, a drugi przystrzyżony w kształt pionowy. Jedynym ograniczeniem jest tu konieczność regularnego podlewania i zasilania roślin.

Topiary w donicach można ustawić tam, gdzie chcemy – wniosą do tego miejsca formę i strukturę

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE; NEIL HEPWORTH; JASON INGRAM

eprasa.pl 4da14a9545

Dzielenie otwartych przestrzeni

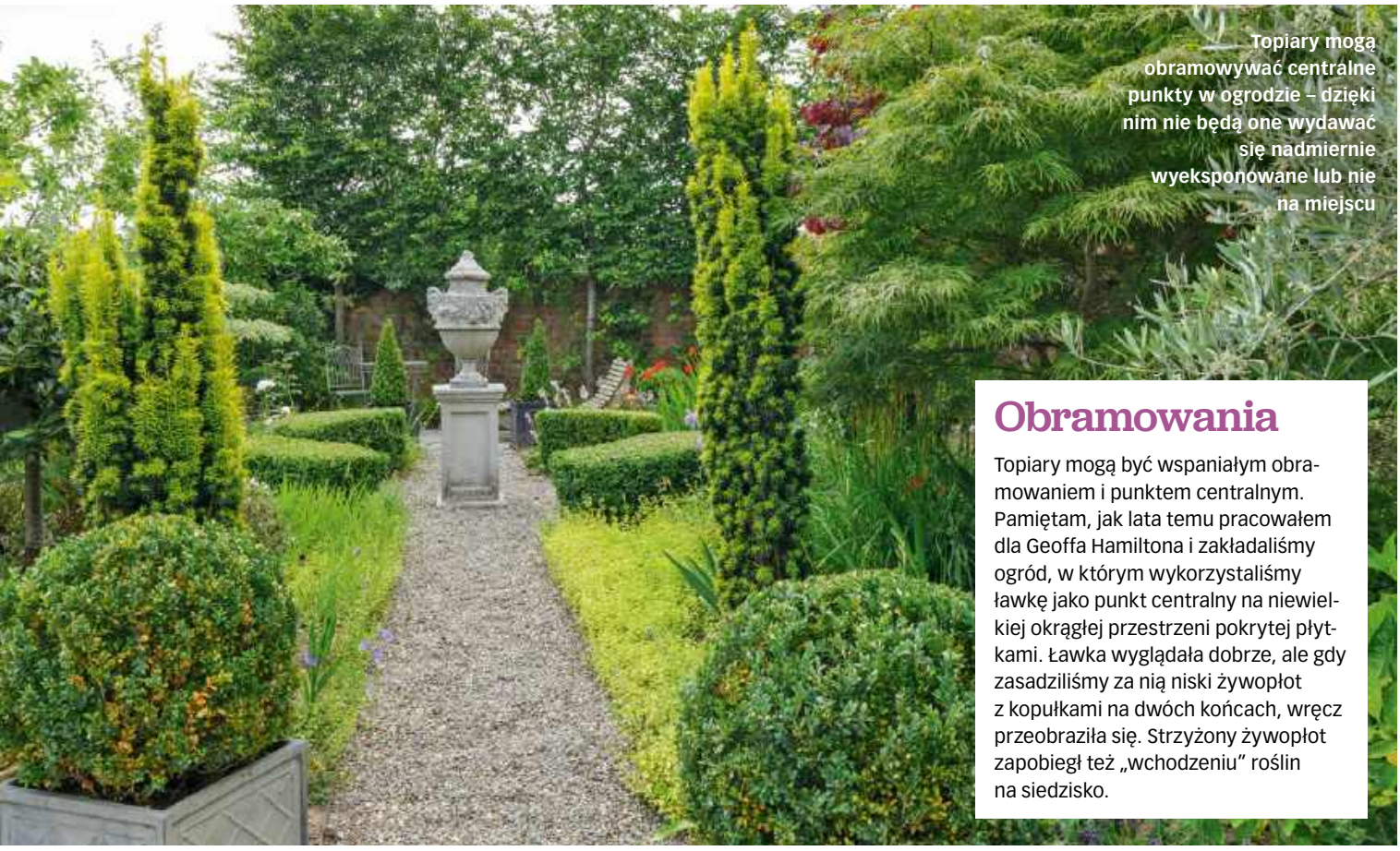
Kolejnym skutecznym sposobem na stosowanie przycinanych form topiarowych jest rozmieszczanie ich w bardziej otwartych częściach ogrodu – np. na głębokich rabatach zielnych czy nawet na trawniku. Przyciąga to wzrok, a wyrazisty kształt kontrastuje z miękkością zielnych nasadzeń. To samo można powiedzieć o stosowaniu topiarów na niewielkich łąkach – jest coś magicznego w zdecydowanej, kontrolowanej formie topiaru na tle miękkich nasadzeń.

Powtarzające się formy przyciągają wzrok, dając efekt uspokojenia

Wprowadzanie powtórzeń

Może to być dobry sposób na zapewnienie w całym ogrodzie sympatycznego powtarzającego się elementu – wybieramy jakiś kształt topiaru i powtarzamy go w innych zakątkach działki. Takie zastosowanie topiarów pomaga kierować wzrok po całym ogrodzie i tworzy coś, co nazywam miejscami na zatrzymanie się – gdy docieramy do jednego z nich, w zasięgu wzroku mamy już kolejny.

Topiary mogą obramowywać centralne punkty w ogrodzie – dzięki nim nie będą one wydawać się nadmiernie wyeksponowane lub nie na miejscu

Obramowania

Topiary mogą być wspaniałym obramowaniem i punktem centralnym. Pamiętam, jak lata temu pracowałem dla Geoffa Hamiltona i zakładaliśmy ogród, w którym wykorzystaliśmy ławkę jako punkt centralny na niewielkiej okrągłej przestrzeni pokrytej płytkami. Ławka wyglądała dobrze, ale gdy zasadziliśmy za nią niski żywopłot z kopułkami na dwóch końcach, wręcz przeobraziła się. Strzyżony żywopłot zapobiegł też „wchodzeniu" roślin na siedzisko.

eprasa.pl 4da14a9545

Gatunki takie, jak ostrokrzew karbowanolistny (*Ilex crenata*) sprawdzają się jako alternatywy dla tradycyjnego bukszpanu

Ustawienie nożyc do góry nogami ułatwia dokładne strzyżenie topiarów o zaokrąglonych kształtach

Topiary – proste rady Adama

Jakie rośliny są najlepsze na topiary?

Problemy związane z ćmą bukszpanową i zarazą bukszpanów spowodowały spadek zainteresowania bukszpanem jako materiałem na topiary i wzrost zainteresowania innymi gatunkami – np. ostrokrzewem karbowanolistnym (*Ilex crenata*) czy trzmieliną japońską (*Euonymus japonicus*) odmiany 'Green Spire' i 'Jean Hugues'. Większe topiary robię z cisu, wończy, korokii i pospornicy japońskiej (*Pittosporum tobira*). Pamiętaj tylko, aby sprawdzić, czy wybrane przez ciebie gatunki dobrze rosną w glebie, jaką dysponujesz i lubią klimat, jaki im zapewnisz.

Pamiętaj, że nie wszystkie topiary są zimozielone: dobrze sprawdzają się też buki i graby, które zmieniają się wraz z porami roku – ich liście przebarwiają się jesienią, a wiosną rosną na nowo.

Jak najlepiej strzyc topiary?

Zwykle tnę topiary na początku lata, a jeśli w danym sezonie rosną wyjątkowo szybko, powtarzam cięcie pod koniec lata. Bywa, że czuję, że przydałoby się nawet trzecie strzyżenie. Tak naprawdę chodzi o dobre odczytanie danego sezonu i przyglądanie się tempu wzrostu.

Jeśli chodzi o narzędzia, to najbardziej lubię nożyce ręczne – zawsze pamiętam, że muszą być czyste i naostrzone; zanim schowam je na zimę, smaruję je olejem. Ale dobrze sprawdzają się też elektryczne nożyce do żywopłotu.

Kupić duże czy małe?

Kupując topiary, zorientujesz się, że ich ceny znacznie się wahają. Jeśli robisz zakupy online, sprawdź szerokość i wysokość roślin – a nie wielkość doniczki. Zwykle to wielkość doniczki decyduje o koszcie, bo tak naprawdę kupujemy czas, podczas którego roślina rosła, wypełniając doniczkę; w niektórych przypadkach mogą to być nawet dwie dekady.

Większe rośliny potrzebują też czasu, aby dobrze się zakorzenić, gdy przesadzimy je do ogrodu i przez kilka pierwszych lat wymagają sporej pielęgnacji. Mniejsze, młodsze rośliny zwykle lepiej rosną w dobrze przygotowanej glebie.

Jeśli kupujesz znacznie mniejsze topiary, nie jest trudno przycinać je stopniowo, aby w ciągu paru lat nabrały wybranego przez nas kształtu – potrzeba tylko trochę więcej czasu i cierpliwości. Można też kupić małe druciane ramki w odpowiednim kształcie, które pomagają odpowiednio przystrzyc rośliny albo zrobić je samemu.

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE; PAUL DEBOIS

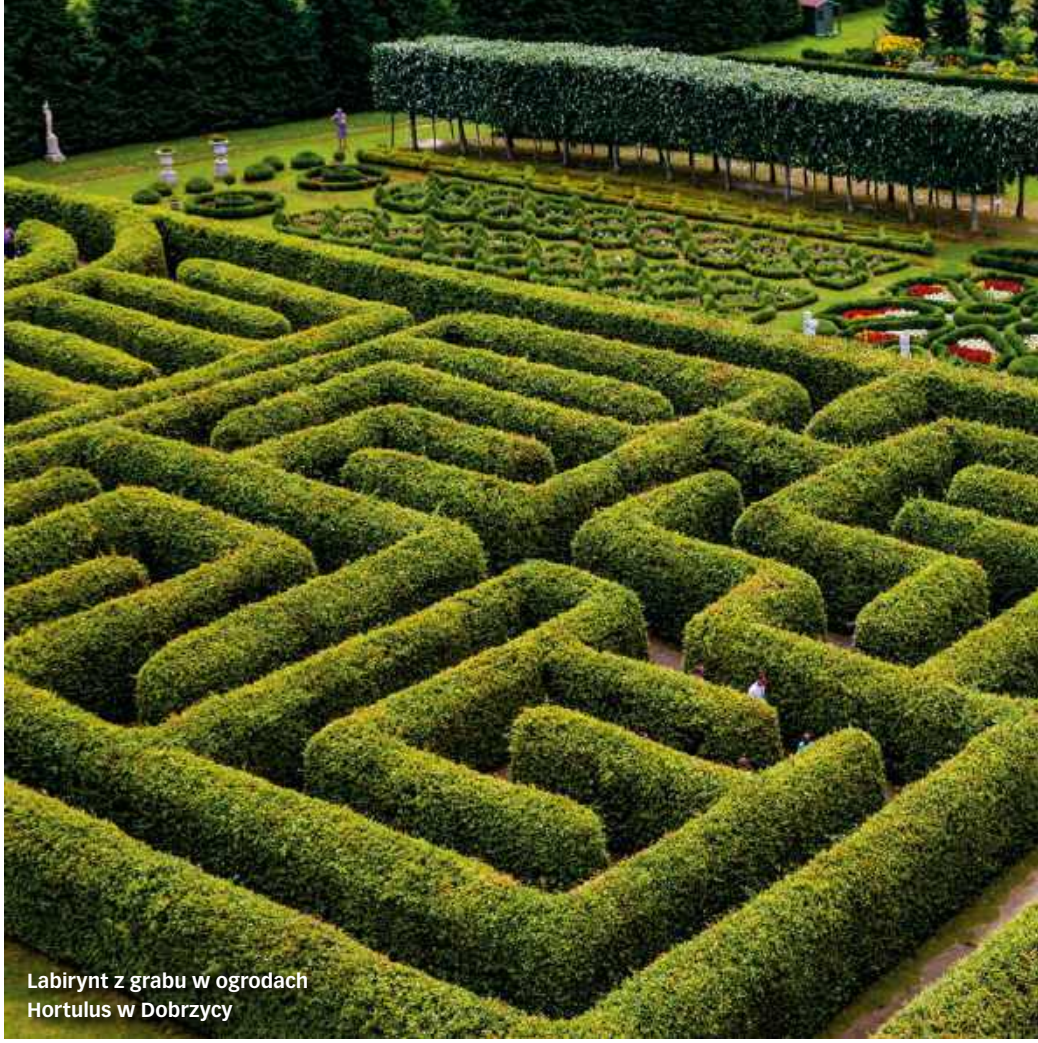
eprasa.pl 4da14a9545

Cenne graby

Rodzaj grab (*Carpinus*) występuje naturalnie w strefie klimatu umiarkowanego Europy, Azji i Ameryki Północnej i obejmuje około 30 gatunków drzew. W Polsce, w lasach na terenie całego kraju rośnie grab pospolity, a w ogrodach możemy uprawiać jego liczne odmiany ozdobne – mówi **Grzegorz Falkowski** ze Związku Szkółkarzy Polskich

ZDJĘCIA: GRZEGORZ FALKOWSKI (ZSZP), HECKEF1 / ADOBESTOCK

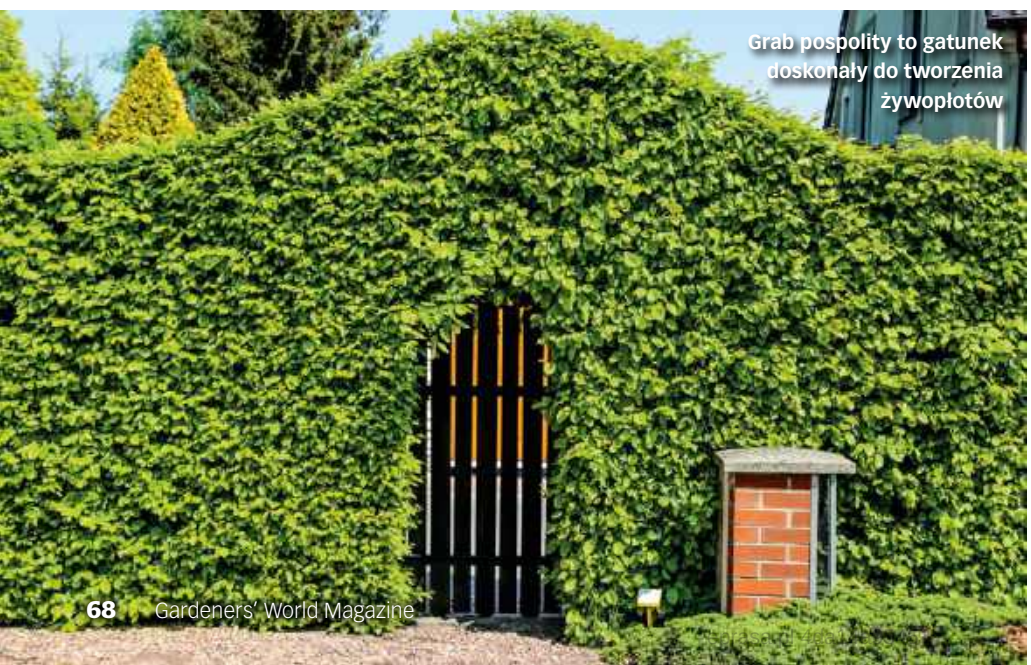
Labirynt z grabu w ogrodach Hortulus w Dobrzycy

Grab pospolity (*Carpinus betulus*) powszechnie rośnie na niżu oraz w rejonach podgórskich do wysokości 800 m n. p. m. Preferuje gleby żyzne, ciężkie, umiarkowanie wilgotne, wapienne. Tworzy zespoły leśne zwane grądami. W lasach mieszanych najczęściej występuje w towarzystwie dębu szypułkowego i buka pospolitego, a także klonu pospolitego, klonu jawora i lipy. Grab rośnie stosunkowo wolno, jest też zaliczany do drzew krótkowiecznych. W wieku 80-90 lat osiąga swoją maksymalną wysokość. Dożywa zwykle nie więcej niż 100-120 lat. Najstarszy krajowy egzemplarz, zlokalizowany w Gołuchowie koło Kalisza, liczy około 220 lat. Z kolei najgrubszy w Polsce grab rośnie w Ogrodzie Botanicznym Uniwersytetu Warszawskiego w Warszawie, jego obwód przekracza 4 m.

Drewno grabu jest uznawane za najtwardsze i najcięższe spośród wszystkich naturalnie występujących w Polsce gatunków drzew. Jednak ze względu na falisty pień oraz dużą łupliwość (utrudniającą obróbkę skrawaniem) wartość użytkowa grabowego drewna jest niewielka. Natomiast roślinę cenią sobie ogrodnicy. Grab pospolity od wieków był wykorzystywany w ogrodach i parkach do tworzenia formowanych żywopłotów i szpalerów. Wraz z bukiem najlepiej znosi strzyżenie i zacienienie spośród wszystkich krajowych drzew liściastych.

Grab pospolity przeważnie osiąga 15-20 m wysokości. Tworzy krótki, pojedynczy lub wielokrotny pień o nierównej powierzchni, zanikający w górnej części. Korona jest miotlasta, owalna, osiąga 10-15 m średnicy. Pień i konary pokrywa gładka, szaropopielata kora, miejscami z podłużnymi, jasnymi smugami. Młode pędy są cienkie i wiotkie, lekko zygzakowate, zielone, z drobnymi przetchlinkami i włoskami. Liście są eliptyczne, ciemnozielone, mają do 12 cm długości i do 7 cm szerokości. Na blaszkach liściowych widocznych jest 10-15 nerwów, ich brzegi są podwójnie piłkowane, a cała powierzchnia pofałdowana jak harmonijka.

Kwiaty grabu są rozdzielnopłciowe, pozbawione okwiatu, wiatropylne; rozwijają się wraz z liśćmi pod koniec kwietnia i na początku maja. Kwiaty żeńskie są niepozorne, trudno je zauważyć; są zebrane w luźne kłosy na końcach pędów. Kwiaty męskie są zebrane w zwisające, dekoracyjne kotki długości 3-5 cm. Owoce to niewielkie, owalne orzeszki o żeberkowanej powierzchni, zaopatrzone w 3-5 cm długości skrzydełka pełniące rolę aparatu lotnego. Skrzydełka są zbudowane z 3 klap, z których środkowa jest ponad dwukrotnie dłuższa od pozostałych. Orzeszki są zebrane w luźne, nastroszone, zwisające owocostany o długości 10-15 cm, dojrzewają we wrześniu i październiku.

Grab pospolity to gatunek doskonały do tworzenia żywopłotów

Formowane graby wymagają regularnego przycinania odrastających pędów

produkcji, z rozbudowanym systemem gałęzi w dolnych partiach rośliny. Dzięki temu uzyskane żywopłoty będą zabudowane od samej ziemi. Nie należy kupować do tego celu materiału ze szkółek leśnych, gdzie siewki są uprawiane na zagonach w dużym zagęszczeniu i zwykle u dołu mają skąpą liczbę gałęzi. Takie rośliny, bez silnego cięcia, bardzo długo będą się zabudowywały.

Na rynku dostępny jest zarówno materiał szkółkarski z gołym korzeniem, który sadzi się w okresie bezlistnym jesienią lub wiosną, jak i uprawiany w pojemnikach, który można sadzić niemal przez cały rok, o ile tylko warunki pogodowe na to pozwolą. Przy zakładaniu żywopłotu jednorzędowego rośliny zwykle sadzi się w rozstawie co 20-25 cm. W przypadku sadzenia w dwóch rzędach można zastosować większą rozstawę 30 x 30 cm.

Owoce grabu

Na rynku od kilku lat dostępne są również tzw. gotowe żywopłoty, sprzedawane na metry bieżące w modułach. To najdroższe rozwiązanie, ale pozwalające od razu uzyskać efekt końcowy. Najczęściej znajduje ono zastosowanie w zieleni osiedlowej do wytyczania granic ogrodów przeznaczonych do wyłącznego użytkowania właścicieli mieszkań.

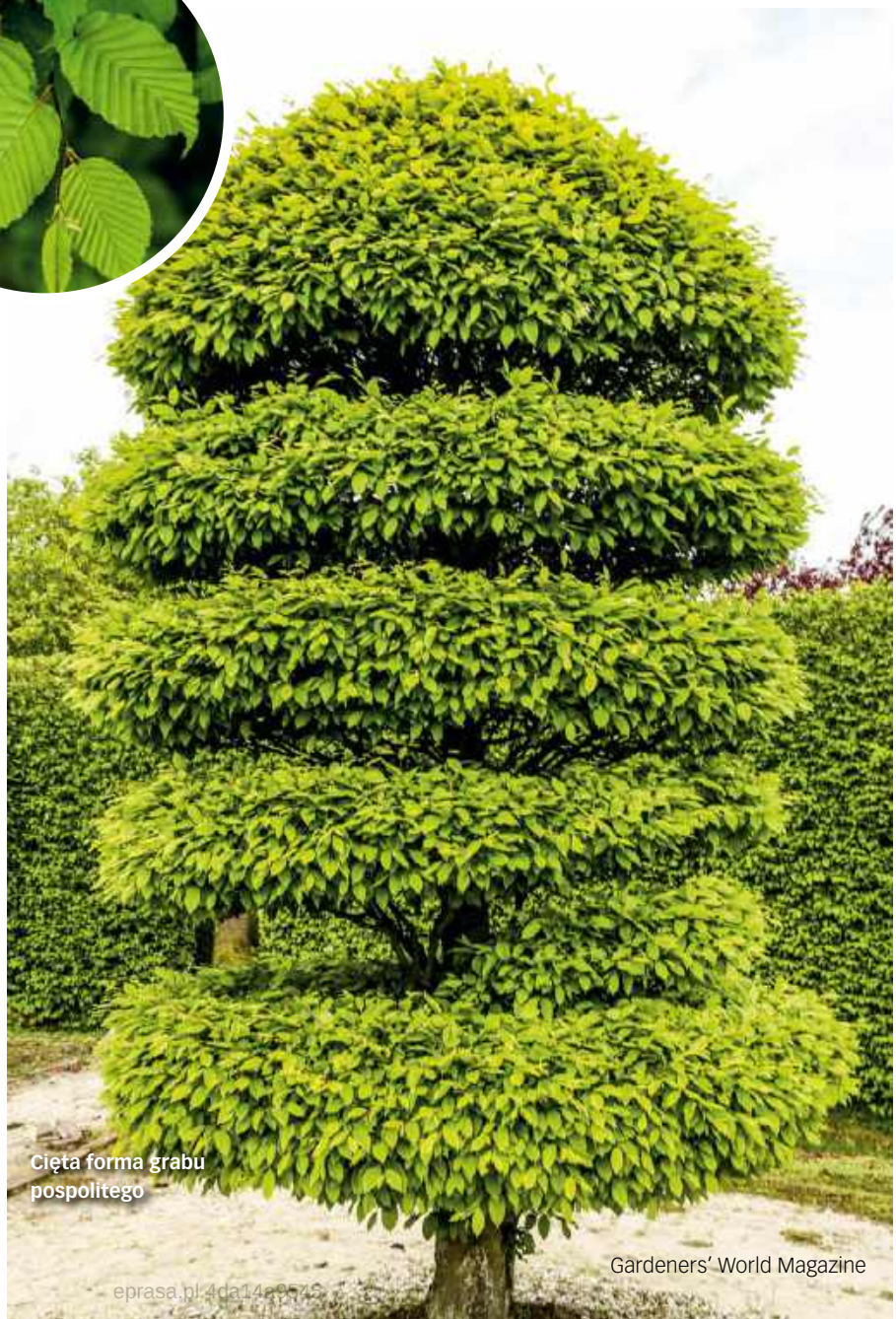

Dojrzałe owoce stanowią pokarm niewielkiego, częściowo wędrownego ptaka, grubodzioba (syn. pestkojad, grabołusk). Jesienią liście grabu żółkną, brązowieją i opadają, ale u młodych roślin część zaschniętych liści utrzymuje się na gałęziach aż do wiosny.

Formy strzyżone

Tolerancja na silne zacienienie oraz wysokie zdolności regeneracyjne sprawiły, że grab pospolity stał się jednym z najważniejszych rodzimych gatunków liściastych stosowanych do tworzenia żywopłotów, szpalerów, łuków, labiryntów i wszelkiego rodzaju rzeźb ogrodowych. Intensywnie cięte rośliny dają liczne odrośla i pozwalają szybko uzyskać efekt gęstych zielonych ścian. Dlatego właśnie z garbu tworzy się labirynty. Największy na świecie labirynt grabowy o powierzchni 1 ha można podziwiać w Polsce w Ogrodach Hortulus w Dobrzycy, położonych między Kołobrzegiem i Koszalinem. Labirynt ten powstał w 2003 r. z 18 tysięcy 2-letnich sadzonek grabu. Piękne grabowe szpalery i żywopłoty można zobaczyć też m. in. w Ogrodach Dolnych Zamku Królewskiego w Warszawie, w ogrodach pałacu Branickich w Białymstoku oraz w wielu innych historycznych ogrodach i parkach.

Do zakładania formowanych żywopłotów należy zamawiać materiał szkółkarski, formowany już na etapie

Cięta forma grabu pospolitego

ZDJĘCIA: GRZEGORZ FALKOWSKI, BOGDAN WANKOWICZ, BARDORF EDUARD /ADOBESTOCK

eprasa.pl 4da14e8545

Grab pospolity 'Albovariegata'

Odmiany o pokroju kolumnowym

Wysokie i wyrównane szpalery grabowe, bez konieczności cięcia, można uzyskać sadząc odmiany kolumnowe. Dostępne w szkółkach odmiany różnią się między sobą tempem wzrostu i rozmiarami koron. Najstarszą z nich jest odmiana **'Fastigiata'**, notowana w uprawie w Niemczech już w XIX wieku. Drzewo to dorasta do 15 m wysokości i 4 m szerokości, przyjmuje postać wąskiego stożka. Wszystkie gałęzie wyrastają z pnia pod ostrym kątem i są skierowane do góry.

Podobny pokrój ma wyhodowana w latach 90. XX wieku odmiana **'Lucas'**, obecnie ciesząca się dużą popularnością. Dorasta do 10 m wysokości i 3-4 m szerokości, ma duże, zielone, błyszczące liście, które jesienią przebarwiają się na żółto i bardzo długo utrzymują się na gałęziach po zaschnięciu, aż do wiosny.

W połowie XX wieku w Belgii wyselekcjonowano odmianę **'Frans Fontaine'** o wąskiej, strzelistej koronie. Drzewo dorasta do 10 m wysokości oraz do 3 m szerokości. Wymienione odmiany są wykorzystywane w Polsce i Europie do obsadzania ulic, dróg i alei. Ze względu na nieduże korony są też chętnie sadzone w ogrodach osiedlowych, na miejskich skwerach lub parkingach.

Znacznie wolniejszym tempem wzrostu charakteryzuje się odmiana **'Columnaris'** o jajowatej, bardzo gęstej koronie. Dojrzałe egzemplarze osiągają 8-10 m wysokości, a ich korony przybierają formę nieregularnej, nieco rozciągniętej kuli. Roślina ta sprawdzi się przede wszystkim w zieleni osiedlowej. Podobny pokrój, ale jeszcze wolniejsze (o połowę) tempo wzrostu, a co za tym idzie nieduże rozmiary (4-6 m wysokości), osiąga odmiana **'Monument'**.

Odmiany płaczące

Grab pospolity **'Pendula'** pochodzi z Francji, gdzie był uprawiany już w XIX wieku. Jest to niewielkie drzewo pozbawione przewodnika, najczęściej szczepione na wysokiej podkładce – wówczas tworzy szerokie, płaskie korony. W przypadku roślin zaszczepionych na niskich podkładkach odmiana przybierają formę kopiastą, która z czasem wypiętrza się, osiągając po wielu latach uprawy nawet 8-10 m średnicy. Rośliny w naturalny sposób silnie się zagęszczają i wyglądają, jakby były strzyżone. Gałęzie i pędy boczne tej odmiany grabu są cienkie, ale sztywne, rozchodzą się promieniście i zwieszają do dołu. Tego typu żywe, zielone parasole stanowią doskonałe miejsce odpoczynku oraz zabaw dzieci, latem dają schronienie przed palącym słońcem, zimą ładnie prezentują się przykryte śniegiem. Rośliny warto sadzić pojedynczo, aby wyeksponować ich pokrój.

Odmianą, którą warto wymienić ze względu na polskie pochodzenie, jest **'Foliis Argenteovariegatis Pendula'**. Roślina została wyselekcjonowana w 1905 r. roku przez Feliksa Rożyńskiego w szkółkach Zamoyskich w Podzamczu. Jest to odmiana przeznaczona do uprawy w parkach i dużych ogrodach, tworzy kuliste korony o lekko przewieszających się pędach. Dorasta do 6-8 m wysokości, a jego ozdobą i cechą charakterystyczną są biało nakrapiane liście.

Pozostałe odmiany

Odmiana **'Purpurea'** była notowana w uprawie w Niemczech już w 1783 roku. To średniej wielkości drzewo charakteryzuje się czerwoną barwą młodych liści, które jednak dość szybko zmieniają barwę na ciemnozieloną. Najładniejsze wybarwienie obserwuje się na silnie ciętych egzemplarzach. Równie wiekowa i oryginalna jest odmiana **'Quercifolia'**, charakteryzująca się nietypowym kształtem liści. Jej liście są wąskie, nieregularnie powcinane, prawie klapowane, z zaostrzonymi wierzchołkami klap. Na drzewie obok liści strzępiastych mogą jednocześnie występować liście typowe dla gatunku, owalne, piłkowane. Obie odmiany nadają się do sadzenia w parkach.

Gatunki mniej znane

W polskich warunkach klimatycznych można uprawiać jeszcze trzy inne, mniej znane gatunki grabu, wśród których najciekawszym jest pochodzący z Japonii **grab japoński** (*Carpinus japonica*). Drzewo dorasta do 5-8 m wysokości, ma wąskie, błyszczące liście z mocno wciśniętymi nerwami i ostro piłkowanymi brzegami. Ozdobą rośliny obok ładnego ulistnienia są cylindryczne owocostany przypominające wydłużone szyszki chmielu. Grab japoński jest oferowany przez kilka krajowych szkółek.

Grab amerykański (*C. caroliniana*) pochodzi ze wschodnich i środkowych stanów USA. Jest to wytrzymałe na mróz i ładnie przebarwiające się jesienią drzewo. Dorasta do 12 m wysokości. Kolejny ciekawy gatunek to **grab sercowaty** (*C. cordata*), który charakteryzuje się sercowatą nasadą liści oraz jajowatymi skrzydełkami przylegającymi do orzeszków. Drzewo osiąga 10-15 m wysokości. Oba gatunki są rzadziej produkowane i trudno je zobaczyć poza kolekcjami dendrologicznymi.

eprasa.pl 4da14a9545

Grab pospolity ‘Fastigiata’

Grab pospolity ‘Lucas’

Grab pospolity ‘Monument’

Grab pospolity ‘Pendula’

Grab pospolity ‘Foliis Argenteovariegatis Pendula’

Grab japoński – owocostan

Grab amerykański

Grab sercowaty

ZDJĘCIA: GRZEGORZ FALKOWSKI, JON BENEDICTUS, 516848313 / ADOBESTOCK

Artykuł powstał we współpracy ze Związkiem Szkółkarzy Polskich. Więcej informacji o roślinach i ich producentach uzyskać można na: www.e-katalogroslin.pl lub: www.zszp.pl i pod numerem telefonu: 22 435 47 22.

eprasa.pl 4da14a9545

Kłęczniki przydadzą się ogrodnikom w każdym wieku, bo chronią kolana oraz ubrania przed brudem i wilgocią

TESTUJEMY

Kłęczniki ogrodowe

Kay Maguire dzieli się radami i wskazówkami, aby pomóc ci w zakupach

Ogrodnictwo to zajęcie fizyczne, które wymaga częstego schylania się, rozciągania i klękania, ale dzięki temu jesteśmy sprawni i silni. Sadzenie cebul, wysiew nasion i pielenie to zadania, które wykonuje się na poziomie gruntu. Jednak klęczenie na wilgotnym lub nierównym podłożu, nawet przez krótki czas, może być niewygodne i brudzące, a robienie tego przez dłuższy czas może prowadzić do zesztywnienia lub bólu stawów, a nawet siniaków.

Na szczęście z pomocą przychodzą kłęczniki ogrodowe. Dzięki grubemu piankowemu wypełnieniu i obfitej wyściółce, kłęczniki lub zapinane nakolanniki pozwalają na wygodną pracę w ogrodzie i pomagają utrzymać kolana w dobrej kondycji, a ubrania w czystości.

Do wyboru są setki modeli, począwszy od prostych, gumowych mat po starannie zaprojektowane poduszki z neoprenu lub pianki z pamięcią kształtu, a także nadające się do noszenia ochraniacze. Ale które są najlepsze? Przetestowaliśmy najpopularniejsze kłęczniki i nakolanniki, używając je podczas sadzenia, pielenia i siewu.

Jak testowaliśmy

Każdy kłęcznik był używany latem przez różny okres na różnych powierzchniach, w tym na żwirze, trawie oraz błotnistej i kamienistej ziemi. Kłęczniki oceniliśmy według następujących kryteriów, każdemu z nich przyznając jednakową wagę:

- **Wygoda** Wzięliśmy pod uwagę, jaki kłęcznik jest w dotyku, jakie daje wsparcie i amortyzację oraz czy posiada pasek do noszenia i zawieszania.
- **Materiał** Przyjrzeliśmy się materiałowi, z którego wykonano poszycie kłęcznika, jakości wewnętrznej pianki i jej wodoodporności.
- **Wytrzymałość** Oceniliśmy wytrzymałość każdego kłęcznika i jak dobrze radzi sobie na różnych nawierzchniach, takich jak żwir lub błotnisty teren, a także łatwość wycierania i prania.
- **Stosunek jakości do ceny** Podsumowaliśmy wcześniejsze kwestie, a także projekt, jakość i styl, wszystkie dodatkowe funkcje, cenę detaliczną i to, czy produkt jest objęty gwarancją.

eprasa.pl 4da14a9545

Klęczniki

Poszycie
Zwykle wykonane z neoprenu, poliestru lub płótna, powinno być miękkie dla kolan, ale wystarczająco mocne, aby zapobiec rozdarciu. Wodoodporny lub szybkoschnący materiał pozwoli pracować na mokrym, błotnistym terenie, ale sam nie ulegnie zawilgoceniu i łatwo da się wyczyścić.

Pasek do noszenia
Przydaje się do noszenia klęcznika w ogrodzie i odwieszania go po pracy. Sprawdź, czy jest wystarczająco szeroki, aby można było z niego korzystać w rękawicach.

Wypełnienie
Wykonane z kilku warstw amortyzującej pianki, w idealnym przypadku powinno mieć grubość co najmniej 2,5 cm. Górna warstwa często jest wykonana z pianki zapamiętującej kształt, zapewniającej dodatkowy komfort.

Nakolanniki

Poszycie
Powinno być wykonane z podobnie wytrzymałego i wodoodpornego materiału co klęcznik, ale być wystarczająco miękkie, aby umożliwiać swobodne poruszanie się.

Poduszka
Musi być wystarczająco duża, aby zakryć kolano, ale nie może utrudniać chodzenia.

Regulowane paski
Powinny dać się łatwo zapiąć i rozpiąć oraz być wystarczająco długie, aby dobrze przylegały do kolana i nie ślizgały się. Najczęściej mają postać taśmy z rzepem, dzięki czemu z łatwością dopasowują się do każdego rozmiaru kolana.

Różne sposoby ochrony kolan

Do wyboru są trzy główne sposoby, a każdy oferuje amortyzację i ulgę dla kolan:

Maty do klęczenia Proste, amortyzowane podkładki, które nosisz przy sobie i podkładasz pod kolana. Zwykle są owalne, prostokątne lub w kształcie nerki, aby móc na nich wygodnie klęczeć, a niektóre składają się na pół, co ułatwia ich przenoszenie i przechowywanie.

Nakolanniki Nakłada się je na każde kolano i nosi w ogrodzie, niezależnie od tego, czy klęczysz, czy nie, dlatego nie mogą ograniczać ruchów. Najlepsze modele to te, które można łatwo założyć i zdjąć, a przy tym wystarczająco elastyczne, co pozwala na wygodne poruszanie się i chodzenie.

Klękosiady Chociaż tym razem nie uwzględniliśmy ich w naszej recenzji, są przydatne dla ogrodników, którzy potrzebują dodatkowego wsparcia przy różnych pracach ogrodniczych. Składają się z wyścielanej poduszki i metalowej ramy z nogami. Mogą służyć zarówno jako siedzisko, na przykład podczas sadzenia/pielenia w donicach i przycinania, oraz (po odwróceniu) jako klęcznik. W tym drugim przypadku nogi klękosiadu służą jako uchwyt ułatwiający wstawanie i klękanie. Wiele z nich ma również poręczne kieszenie do przenoszenia narzędzi i składane nogi, co ułatwia przechowywanie.

eprasa.pl 4da14a9545

KLĘCZNIKI

OCENA: 18/20

Senua Kneeling Pad

11,99 £

Grubość 4 cm
Wymiary
45 cm x 28 cm

Prosty prostokątny piankowy klęcznik z uchwytem do przenoszenia i przechowywania. Nie ma szwów, które mogłyby się rozerwać. Łatwy do mycia i utrzymania w czystości. Stosunkowo cienki, ale mocny i sztywny. Dostępny w dwóch kolorach.

Zalety i wady

✔ Daje dobre oparcie
✔ Uchwyt do przenoszenia
✔ Wytrzymały
✔ Łatwe czyszczenie
✘ Może być zbyt twardy

Wygoda ★★★★☆
Materiał ★★★★★
Wytrzymałość ★★★★☆
Stosunek jakości do ceny ★★★★★

OCENA: 17/20

Treadstone ClipGlove Folding Garden Kneeler

19,99 £

Grubość 4 cm
Wymiary
48 cm x 30 cm

Składany na pół. Wielowarstwowe wypełnienie z pianki i pianki z pamięcią kształtu. Wodoodporne poliestrowe poszycie, które można czyścić. Uchwyty do noszenia i zapięcie. Kompaktowy rozmiar i łatwy w użyciu. Dostępny w dwóch wariantach kolorystycznych.

Zalety i wady

✔ Duża powierzchnia do klęczenia
✔ Lekki i kompaktowy
✔ Posiada uchwyty i składa się, co ułatwia przenoszenie i przechowywanie
✘ Mało wytrzymały
✘ Dużo uchwytów
✘ Nie można zdjąć poszycia

Wygoda ★★★★★
Materiał ★★★★☆
Wytrzymałość ★★★★☆
Stosunek jakości do ceny ★★★★☆

OCENA: 19/20

Burgon & Ball Kneelo

17,49 £

Grubość 6 cm
Wymiary
52 cm x 30,5 cm

Owalny kształt. Rdzeń z pianki EVA i dodatkowo pianka z pamięcią kształtu. Poszycie z neoprenu i nylonu – wodoodporny i szybkoschnący. Wszyty uchwyt do przenoszenia i przechowywania. Szeroki wybór kolorów. Roczna gwarancja.

Zalety i wady

✔ Długi i wygodny
✔ Zapewnia dobre oparcie
✔ Wygodny uchwyt
✔ Roczna gwarancja
✘ Nie można zdjąć poszycia

Wygoda ★★★★★
Materiał ★★★★★
Wytrzymałość ★★★★☆
Stosunek jakości do ceny ★★★★★

OCENA: 17/20

Agriframes Luxury Garden Kneeler

19,99 £

Grubość 4 cm
Wymiary
49 cm x 27 cm

W kształcie nerki. Wypełnienie z pianki i pianki z pamięcią kształtu. Poszycie z wodoodpornego płótna i neoprenu. Wodoodporny; łatwy do wytarcia. Prosty uchwyt. Dostępny w trzech kolorach.

Zalety i wady

✔ Duży
✔ Wygodny, ale twardy
✔ Uchwyt do przenoszenia i przechowywania
✘ Spłaszcza się z czasem
✘ Nie można zdjąć poszycia

Wygoda ★★★★★
Materiał ★★★★★
Wytrzymałość ★★★☆☆
Stosunek jakości do ceny ★★★★☆

OCENA: 18/20

Town & Country Memory Foam Folding Kneeler

24,99 £

Grubość 5 cm
Wymiary
58 cm x 32 cm

Duży, prostokątny, składany klęcznik. Wypełnienie z pianki z pamięcią kształtu. Szybkoschnące poszycie z neoprenu, które można wytrzeć do czysta. Uchwyt z zapięciem ułatwia przenoszenie i przechowywanie. Służy również jako poduszka. Tylko jeden kolor.

Zalety i wady

✔ Duży i wygodny
✔ Gruby i wytrzymały
✔ Składany, posiada uchwyty ułatwiające przenoszenie i przechowywanie
✘ Nieporęczny kształt
✘ Nie można zdjąć poszycia

Wygoda ★★★★★
Materiał ★★★★☆
Wytrzymałość ★★★★★
Stosunek jakości do ceny ★★★★☆

OCENA: 19/20

Spear & Jackson The Kew Gardens Collection Five Layer Garden Kneeler

24,99 £

Grubość 5 cm
Wymiary
48 cm x 25 cm

Pięć warstw pianki i pianki z pamięcią kształtu. Miękki, ale daje dobre oparcie. Szybkoschnące poszycie z neoprenu i nylonu można wytrzeć do czysta. Wycięty uchwyt do przenoszenia i przechowywania. Duży wybór kolorów i botanicznych wzorów.

Zalety i wady

✔ Miękki i wygodny
✔ Daje dobre oparcie
✔ Uchwyt ułatwiający przenoszenie i przechowywanie
✘ Mniejszy od innych
✘ Nie można zdjąć poszycia

Wygoda ★★★★★
Materiał ★★★★☆
Wytrzymałość ★★★★★
Stosunek jakości do ceny ★★★★★

eprasa.pl 4da14a9545

KSIĄŻKI

W ULUBIONYM KIOSKU

Z RABATEM DO 30%

Zobacz pełną ofertę - ponad 500 tytułów!

www.UlubionyKiosk.pl

eprasa.pl 4da14a9545

NAKOLANNIKI

OCENA: 17/20

Niwaki Kneeler
32 £

Grubość 5 cm
Wymiary
49 cm x 29 cm

Prostokątny, z piankowym wypełnieniem. Wodoodporne płócienne poszycie, które można zdjąć i wyprać. Uchwyt z tkaniny. Gruby i twardy. Stylowy, ale drogi.

Zalety i wady
- ✔ Gruby i duży
- ✔ Wytrzymały i trwały
- ✔ Daje dobre oparcie
- ✔ Zdejmowane wodoodporne poszycie
- ✘ Drogi

Wygoda ★★★★☆
Materiał ★★★★☆
Wytrzymałość ★★★★★
Stosunek jakości do ceny ★★★★☆

OCENA: 18/20

NAJ-LEPSZY ZAKUP

Burgon & Ball Kneelo Knee Pads
17,49 £

Grubość 4 cm
Długość paska 45 cm

Amortyzujące wypełnienie z pianki EVA i pianki z pamięcią kształtu. Poszycie z neoprenu i nylonu – wodoodporne i szybkoschnące. Regulowane paski zapinane na rzepy. Wewnętrzny uchwyt do przenoszenia i przechowywania. Szeroki wybór kolorów. Roczna gwarancja.

Zalety i wady
- ✔ Wygodne i elastyczne
- ✔ Łatwe zakładanie
- ✔ Wewnętrzny uchwyt
- ✘ Nie są wodoodporne
- ✘ Nie można zdjąć poszycia

Wygoda ★★★★★
Materiał ★★★★☆
Wytrzymałość ★★★★☆
Stosunek jakości do ceny ★★★★★

OCENA: 16/20

Town & Country Memory Foam Knee Pads
19,99 £

Grubość 3 cm
Długość paska 49 cm

Amortyzujące wypełnienie z pianki EVA i pianki z pamięcią kształtu. Neoprenowe poszycie – wodoodporne i szybkoschnące. Regulowane paski na rzepy zsuwają się, gdy się poruszasz. Wygodne, ale cienkie. Różne kolory.

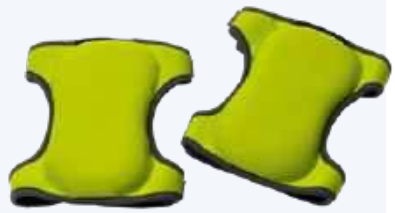
Zalety i wady
- ✔ Łatwe do czyszczenia
- ✔ Wygodne
- ✘ Cienkie poduszki
- ✘ Spadają z kolan
- ✘ Nie można zdjąć poszycia

Wygoda ★★★★☆
Materiał ★★★★☆
Wytrzymałość ★★★★☆
Stosunek jakości do ceny ★★★★☆

OCENA: 16/20

Spear & Jackson The Kew Gardens Collection Knee Pads
19,99 £

Grubość 4 cm **Długość paska** 60 cm

Wypełnienie z pianki EVA i pianki z pamięcią kształtu; wodoodporne poszycie z neoprenu. Długie paski zapinane na rzepy, ale zsuwają się podczas chodzenia. Z biegiem czasu coraz mniej wygodne.

Zalety i wady
- ✔ Elastyczne, z długimi regulowanymi paskami
- ✔ Wodoodporne
- ✘ Spadają z kolan
- ✘ Spłaszczają się po wielokrotnym użyciu

Wygoda ★★★★☆
Materiał ★★★★★
Wytrzymałość ★★★★☆
Stosunek jakości do ceny ★★★☆☆

Nasz wybór dla twoich potrzeb

NAJ-LEPSZY ZAKUP

Najlepszy rozmiar
Burgon & Ball Kneelo
17,49 £

Ulepszony model z 30% większą ilością pianki z pamięcią kształtu; długi i wygodny. Neoprenowe poszycie jest łatwe do czyszczenia. To jedyny testowany przez nas klęcznik, który ma roczną gwarancję.

Najlepsza jakość
Senua Kneeling Pad
11,99 £

Prosty model z wyciętym uchwytem sprawia, że ten niedrogi klęcznik jest wygodny i solidny. Łatwy w czyszczeniu – wystarczy umyć go pod kranem – i szybko schnie.

Największa wygoda
Spear & Jackson The Kew Gardens Collection Five Layer Garden Kneeler
24,99 £

Miękki i gąbczasty, ale zapewniający dobre oparcie i mocny klęcznik w kształcie nerki, który dopasowuje się do kształtu kolan. Ciepłe poszycie z neoprenu daje się łatwo wytrzeć.

Najłatwiejsze użycie
Town & Country Memory Foam Folding Kneeler
24,99 £

Gruby, wygodny i duży, z dużą ilością miejsca do klęczenia lub siedzenia. Po złożeniu uchwyty łączą się razem. Jest wytrzymały i wodoodporny, można go stosować na wszystkich powierzchniach.

Najlepsze nakolanniki
Burgon & Ball Kneelo Knee Pads
17,49 £

Miękkie i wygodne, chronią i usztywniają. Regulowane paski nie wżynają się ani nie zsuwają, a wycięty uchwyt jest wygodny. Posiadają roczną gwarancję.

eprasa.pl 4da14a9545

Wodoodporne poszycie zewnętrzne sprawdzi się w sytuacji, gdy przez długi czas będziesz klęczeć na wilgotnej trawie

Jak wybrać klęcznik lub nakolanniki

Odpowiednia ochrona kolan pozwoli ci dłużej cieszyć się pracami ogrodowymi w komforcie i bez obciążania stawów. Zanim kupisz klęcznik lub nakolanniki, zastanów się nad poniższymi kwestiami

Czy ma odpowiedni rozmiar? Sprawdź długość i szerokość klęcznika, aby upewnić się, że możesz na nim wygodnie pracować. Jeśli jest za mały, będziesz mieć ciasno i poczujesz ograniczenie, co może prowadzić do sztywnych i obolałych kolan. Nakolanniki powinny być wystarczająco duże, aby zakrywać kolana, a także mieć na tyle długie paski, aby móc je wygodnie owinąć na spodniach wokół nogi. Nie powinny wżynać się i krępować ruchów. Wybierając klękosiad unikaj tych z wąskimi siedziskami, które mogą być niewygodne i uważaj na ostre krawędzie przy siedzisku, które mogą powodować otarcia lub siniaki.

Czy jest wystarczająco gruby? Klęczniki mają różną grubość, a wypełnienie może się zbijać z biegiem czasu, przez co możesz poczuć pod sobą ziemię. Jeśli pracujesz na żwirowej lub kamienistej ziemi, to najlepszą ochronę zapewni kolanom grube, sztywne wypełnienie, które zapobiegnie też przebijaniu ostrych kamieni przez wyściółkę. Pianka z pamięcią kształtu tworzy dodatkową, miękką i gąbczastą warstwę, dzięki której możesz wygodnie pracować w ogrodzie.

Czy jest wodoodporny? Jeśli często pracujesz na mokrej trawie lub na błotnistych terenach, potrzebujesz klęcznika, który nie nasiąknie wodą. Jeśli zwykle pracujesz w ogrodzie przez dłuższy czas, to wodoodporne poszycie zapobiegnie przedostawaniu się wilgoci do kolan i będzie łatwiejsze do mycia oraz utrzymania w czystości. Płócienny spód także będzie chronić przed wilgocią, ale dodatkowo zapobiegnie ześlizgiwaniu się klęcznika, jeśli pracujesz na stromej skarpie.

Czy jest wytrzymały? Chociaż neopren jest miękki, ciepły i szybkoschnący, jest również cienki i może zaczepić się o ostre kamienie lub gałązki i rozerwać. Poliester i płótno to bardziej wytrzymałe materiały, ale sprawdź, czy szwy są dobrze wykonane i czy materiał można wytrzeć do czysta lub zdjąć i wyprać pokrycie, aby utrzymać klęcznik w dobrym stanie przez długi czas.

Gdzie kupić

- Agriframes **www.agriframes.co.uk**
- Burgon & Ball **www.burgonandball.com**
- Niwaki **www.niwaki.com**
- Senua **www.ebay.co.uk**
- Spear & Jackson **www.spear-and-jackson.com**
- Town & Country **www.townandco.com**
- Treadstone ClipGlove **www.justgardening.com**

OBEJRZYJ materiały wideo i przeczytaj więcej o klęcznikach na **www.GardenersWorld.com/reviews**

eprasa.pl 4da14a9545

Łagodne warunki we wrześniu sprzyjają wysiewowi wielu roślin szklarniowych

CZĘŚĆ 1

Bogactwo z zimowej szklarni

Siew mrozoodpornych warzyw

Nie pozwól, aby twoja szklarnia próżnowała tej zimy – w pierwszej części nowej serii **Lucy Chamberlain** pokazuje, jak przez wiele miesięcy cieszyć się plonami z upraw pod osłonami

Czy po zebraniu pomidorów, papryki i ogórków pod koniec lata twoja szklarnia stoi pusta przez całą zimę? Zalecam, przemyśl to!

Twoja szklarnia to wspaniałe miejsce do uprawy roślin w chłodniejszych miesiącach roku – i nie jest potrzebne żadne kosztowne ogrzewanie. Od najmniejszych siewek, przez warzywa sałatkowe, po plenne warzywa liściaste i nie tylko – pomyśl o swojej szklarni jako o ogromnym kloszu, który pozwala na uprawę bujnych przysmaków. To również doskonałe miejsce dla delikatniejszych roślin, takich jak trawa cytrynowa i imbir; zapewnia im schronienie, dzięki czemu mogą bezpiecznie rosnąć przez okres zimowy, gdy warunki na zewnątrz będą niekorzystne [w Polsce te warzywa zimą należy trzymać w domu – red.]

Ten miesiąc to kluczowy moment w kalendarzu własnych upraw w szklarni – więc czas na siew. W tym artykule wyjaśnię, które odporne rośliny można zasiać we wrześniu, aby były gotowe do wysadzenia na grządki w szklarni, gdy tylko letnie uprawy zostaną z nich usunięte.

Jest to niezwykle efektywne wykorzystanie cennej przestrzeni do upraw w chłodniejszych miesiącach, ale najważniejsze jest, aby zasiać te rośliny już teraz (proszę, nie czekaj do października). Postępuj zgodnie z moją radą, aby zbierać plony przez całą zimę.

ZDJĘCIA: NEIL HEPWORTH

W tym miesiącu przenieś delikatne rośliny w ciepłe miejsce

Maksymalne zbiory późnym latem

We wrześniu letnie uprawy szklarniowe mają jeszcze mnóstwo wigoru. Zadbaj o zwiększenie plonów, zanim zgaśnie letnie słońce, zmieniając sposób, w jaki je pielęgnujesz. Ogranicz podlewanie, aby trochę zestresować rośliny (ale nie zniszcz ich!). To zmienia sposób wzrostu roślin i przekierowuje ich energię z wytwarzania liści na dojrzewanie owoców. Usuń także niedojrzałe owoce, ponieważ nie będą miały czasu, żeby się rozwinąć.

Usuń wierzchołek wzrostu wysokich pomidorów kordonowych i skróć grona owocowe. Usuń także maleńkie zawiązki owoców u papryki, ogórków i chili. Dzięki temu pozostałe owoce szybko dojrzeją.

Odporne na niskie temperatury rośliny jadalne wysiane teraz – pod koniec sierpnia i na początku września – będą miały wystarczająco dużo czasu, aby nabrać masy podczas ciepłej jesieni. Następnie, jako wyrośnięte już rośliny, będą gotowe do samodzielnego radzenia sobie w nieogrzewanej szklarni, gdy w październiku temperatury znacznie się obniżą.

Wrzesień może jeszcze przynieść dużo ciepła, dlatego wysiewam nasiona do dużych doniczek modułowych, które są mniej narażone na wyschnięcie niż mniejsze pojemniki. Możesz wysiać mnóstwo warzyw liściastych, takich jak musztardowiec, cykoria, radicchio i mizuna oraz warzyw kapustnych, takich jak jarmuż i rzepa, a także pyszne rzodkiewki, buraki i boćwinę.

Wysiew kolendry na zimowy zbiór

Kolendra to podstawowe zioło stosowane w gospodarstwach domowych, więc dostęp do świeżych zbiorów przez całą zimę jest darem niebios. Choć uważana za egzotyczną, jest całkowicie odporna na zimno, więc wykorzystaj to, siejąc ją już teraz. Zimą zbierzesz liście, a wiosną – kwiaty i nasiona

1 **Napełnij** małe doniczki lub kuwetę z wielodoniczkami beztorfowym podłożem do wysiewów (możesz także przesiać ziemię uniwersalną przez sito ogrodowe). Delikatnie wzrusz ziemię dłonią, wykonując okrężne ruchy.

2 **Podlej** podłoże. Lepiej obficie podlać już teraz, niż po siewie (co może spowodować wypłukanie mniejszych nasion). Przed wysianiem nasion zostaw doniczki lub kuwety na kilka minut do ocieknięcia.

3 **Zrób** otwory o głębokości 1 cm w środku każdej doniczki lub komórki, a następnie zasiej trzy lub cztery nasiona w każdym z nich. Delikatnie przykryj je podłożem i oznacz odmianę oraz termin siewu.

4 **Postaw** wysiane nasiona w chłodnym, zacienionym miejscu (umieszczenie ich w pełnym słońcu groziłoby wyschnięciem podłoża, co doprowadziłoby do słabego kiełkowania). Często sprawdzaj podłoże, utrzymując stałą wilgotność – dobrze je podlewaj, aż będą gotowe do sadzenia.

ZDJĘCIA: NEIL HEPWORTH

eprasa.pl 4da14a9545

“Szybkie zamiatanie podłogi mniej więcej, raz w tygodniu pozwala zachować higienę oraz poprawia humor”

Szkodniki i choroby mogą zimować w śmieciach

Wrześniowe prace w szklarniach

Zamknij otwory wentylacyjne, aby utrzymać ciepło
Wieczorami możesz teraz zamykać otwory wentylacyjne, okna i drzwi, żeby zatrzymać ciepło. Pamiętaj, aby ponownie otworzyć je rano, jeśli zapowiadają się upalne dni.

Usuń cieniowanie, żeby uzyskać dodatkowe światło
W miarę zmniejszania się poziomu światła słonecznego można usunąć zacienienie. Zwiń i spakuj żaluzje zewnętrzne lub zmyj farby cieniujące. Rośliny docenią większą ilość światła.

Zamiataj podłogę, aby zwalczać szkodniki
Nagromadzone letnie śmieci są siedliskiem szkodników i chorób oraz sprawiają, że szklarnia wygląda na zaniedbaną. Szybkie zamiatanie podłogi mniej więcej raz w tygodniu, pozwala zachować higienę oraz poprawia humor.

Wysiej groszek na kiełki
Fantastycznie szybko rośnie i zapewni szybkie plony już po 3-4 tygodniach od wysiewu. Zasiej groszek na płytkim talerzyku z wilgotnym uniwersalnym podłożem i zetnij go, gdy będzie gotowy.

Przyspiesz dojrzewanie papryczek chili
Uprawy kochające ciepło, takie jak chili, naprawdę docenią umieszczenie ich razem w najcieplejszej części szklarni.

Siej gęsto, aby uzyskać szybki zbiór kiełków groszku

Utrzymuj czystość

Gdy lato dobiega końca, zwróć uwagę na swój system zwalczania szkodników i chorób.

Populacje mączlika szklarniowego i przędziorka chmielowca mogą gwałtownie wzrosnąć, jeśli nie będą kontrolowane, dlatego należy zapobiec inwazji już teraz, aby mogły dojrzeć ostatnie letnie plony. Chociaż teraz jest już za późno na wprowadzenie ochrony biologicznej, regularne zraszanie szklarni odstraszy przędziorka chmielowca i mączlika.

Jeśli wydaje się, że populacja tych szkodników jest nadmierna, wyrwij porażone rośliny i ocal te plony, jakie tylko się da.

Zwiększ wilgotność w szklarni, aby ograniczyć inwazję przędziorka chmielowca

ZDJĘCIA: GETTY/IESS311; NEIL HEPWORTH

eprasa.pl 4da14a9545

Mało miejsca, dużo smaku

Zainspirowana obfitymi zbiorami bakłażanów i papryki, Rukmini Iyer dzieli się przepisem, który pozwoli w pełni wydobyć ich smak. Ponadto radzi, które kompaktowe odmiany warzyw możesz jeszcze wysiać

W zeszłym roku byłam zachwycona obfitymi zbiorami papryk i bakłażanów – dzięki wysokim temperaturom obydwa gatunki pięknie rosły. Z powodu mało słonecznego lata, w tym roku nie będą tak smaczne.

Bez względu na pogodę, sposobem na sukces okazuje się wysianie obydwu dość wcześnie, a następnie trzymanie sadzonek w zimnych inspektach do czasu, aż na dworze bardzo się ociepli. Bakłażany zapylam ręcznie pędzelkiem, po czym zarówno one jak i papryki wypoczywają na moim słonecznym tarasie, popijając wodę z głębokiego pojemnika, kiedy zdarzy nam się latem wyjechać na tygodniowy urlop. Bakłażany jemy przyrządzone w stylu lankijskim – przepisem dzielę się na następnej stronie – a papryki lądują we wszystkich możliwych daniach, począwszy do ratatouille po sos do makaronu.

Jeśli nie masz miejsca na zimne inspekty, zarówno bakłażany jak i papryki będą dobrze rosły na słonecznym parapecie o wystawie południowej – pamiętaj tylko, że bakłażany nie zaowocują, jeśli nie wspomożesz ich ręcznym zapylaniem kwiatów.

ZDJĘCIA: DAVID LOFTUS

“Sposobem na sukces w uprawie bakłażanów i papryki okazuje się wysianie obydwu dość wcześnie, a następnie trzymanie sadzonek w zimnych inspektach do czasu, aż na dworze się ociepli”

Marynowane bakłażany i papryki po lankijsku

To wspaniałe, nietypowe danie. Podawaj je z ryżem lub pitą i jogurtem.

LICZBA PORCJI: 4, jako dodatek do dania na bazie węglowodanów
PRZYGOTOWANIE: 12 minut
PRZYRZĄDZANIE: 35 minut

- 5 minibakłażanów, przekrojonych na pół i naciętych w kratkę
- 2 szpiczaste papryki, pokrojone w grubą kostkę
- 1 czerwona cebula, pokrojona w plastry
- 1 łyżeczka kurkumy
- 1 łyżeczka soli morskiej
- 1 łyżka oliwy
- 100 ml octu jabłkowego lub winnego z białego wina
- 1 łyżka nasion gorczycy
- 1 papryczka chili, drobno posiekana
- 1 ząbek czosnku, drobno posiekany
- 1 łyżeczka cukru
- ½ łyżeczki soli morskiej w płatkach

PRZEPIS

1. Nagrzej piekarnik do 180°C (200°C z termoobiegiem). W naczyniu do zapiekania wymieszaj bakłażany, papryki oraz cebulę z kurkumą, solą i oliwą, następnie wstaw ją do piekarnika i piecz przez 30 minut, aż bakłażany będą w pełni wypieczone.

2. Tymczasem wymieszaj ocet, gorczycę, papryczkę chili, czosnek, cukier oraz ½ łyżeczki soli w płatkach; odstaw.

3. Polej przygotowaną miksturą upieczone bakłażany i papryki, po czym wstaw wszystko z powrotem do piekarnika na kolejne pięć minut.

4. Podawaj na ciepło wraz z ryżem i jogurtem.

ZDJĘCIA: DAVID LOFTUS

eprasa.pl 4da14a9545

Inne smaki z ogrodu

Jedz pomidory na surowo lub lekko podsmażone, jako dodatek do różnego rodzaju dań na bazie makaronu i ryżu

Kabaczki są teraz gotowe do zbioru. Niedawno odkryłam przepis dziennikarki kulinarnej Anny Ansari, w którym kabaczek, podduszone do miękkości cebule i melasa z granatu stanowią nadzienie pszennych pit – mam zamiar go wkrótce wypróbować.
A w chłodny wieczór nie zawiedziesz się kabaczkiem zapieczonym na tacy z imbirem i zielem angielskim, który następnie miesza się z gorącym makaronem, crème fraîche i mnóstwem parmezanu.

Cukinie nadal pięknie rosną. Kiedy już najesz się do syta startą, duszoną do miękkości cukinią z makaronem linguine lub orzo, spróbuj połączyć ją z fetą i zrobić z niej smażone placki według przepisu z książki „Flavour" autorstwa Ruby Tandoh. Ja uwielbiam jeszcze muffiny z serem halloumi, chili oraz cukinią (z książki „Sweet Roasting Tin"), do których wykorzystuję mąkę orkiszową zamiast zwykłej pszennej, aby nadać im wyrazistszego smaku i tekstury.

Pomidory również w dalszym ciągu obficie plonują – spróbuj mojego ulubionego przepisu na smażony ryż, w którym bazą są podsmażone na maśle pieprz syczuański, świeże listki werbeny cytrynowej oraz orzeszki pinii. Następnie wmieszaj do nich przekrojone na pół pomidorki koktajlowe i smaż wszystko razem jeszcze przez kilka minut, aż pomidorki zaczną mięknąć, po czym dodaj ugotowany ryż basmati i przyprawy całość do smaku. To nietypowe połączenie, ale będziesz do niego powracał (ja przygotowałam to danie dzisiaj na lunch).

Od czego zacząć

■ **Cebulka dymka** Wysiej ją teraz, aby otrzymać zbiory wczesną wiosną – możesz umieścić kilka nasion w doniczkach do rozsad, wysiać je w rzędach do kuwet lub na zewnątrz do rowków o głębokości 2 cm, w rozstawie co 10 cm. Kiedy pojawią się wschody, przerzedź je tak, by rośliny były od siebie oddalone o 3 cm.

■ **Rzepa brokułowa (*Brassica ruvo*)** Wysiewaj na zewnątrz w rzędach oddalonych od siebie co 30 cm. Pierwsze wschody pojawią się szybko i będzie je trzeba przerzedzić na odległość 25 cm, aby mogły wytworzyć gęste liście. Użyj klosza lub siej w tunelu foliowym, aby ochronić rośliny przed zimnem.

■ **Buraki** To wspaniałe warzywo dające o tej porze roku ciągłe zbiory w postaci liści. Siej nasiona rzadko do pojemników i przerzedź siewki. Ścinaj liście, aby mogły odrastać. Jeśli uprawiasz je pod osłoną, może uda ci się nawet doczekać późnego zbioru maleńkich buraków.

Młode liście buraka będą kolorowym dodatkiem do sałatek i smażonych warzyw

ZDJĘCIA: JASON INGRAM; TIM SANDALL

eprasa.pl 4da14a9545

Małgorzata Kalemba-Drożdż – dr biochemii, autorka bloga „Trochę Inna Cukiernia" i książek: *Jadalne kwiaty, Pyszne chwasty, Skarby ogrodu, Smakowite drzewa*. Laureatka AIG Prix Międzynarodowej Akademii Gastronomicznej.

Kwiaty ziół na stół!

Zioła przyprawowe są ogromnie wartościowymi roślinami. Poprawiają trawienie, zwiększając wydzielanie śliny, żółci, soków żołądkowych, trzustkowych i jelitowych. Działają bakteriobójczo i grzybostatycznie. Wysycone olejkami eterycznymi, kwasami fenolowymi i flawonoidami, stanowią bogate źródło przeciwutleniaczy i związków aktywnych stymulujących oczyszczanie organizmu z toksyn oraz działających ochronnie przeciw uszkodzeniom DNA.

Większość ziół jest niezmiernie łatwa w uprawie i często rosną bujnie, rozrastając się niestrudzenie niemal jak chwasty, a wystarczy im kilka ciepłych i słonecznych dni bez uszczykiwania szczytów pędów, żeby zakwitły. Uważa się, że gdy zioła zakwitną, nie nadają się już do użycia, ponieważ w czasie kwitnienia roślina inwestuje wszystkie zasoby w produkcję kwiatów, a nie nowych liści. Tymczasem kwiaty ziół zazwyczaj pachną tak samo jak ich liście, a dodatkowo są wypełnione po brzegi słodkim nektarem, który nadaje im nowy wymiar smaku. Często zapominamy, że wiele ziół zyskuje maksimum swoich właściwości prozdrowotnych właśnie w czasie kwitnienia. W kuchni śmiało można wykorzystywać kwitnący kurdybanek, tymianek, hyzop, rozmaryn, lawendę, szałwię, oregano czy bazylię, a także kwiaty czosnku, cebuli i pora.

Jak stosować?

Warto używać kwitnących ziół do potraw podawanych na zimno, żeby wykorzystać nie tylko ich aromat, ale też walory estetyczne, bo podgrzane nie wyglądają już tak elegancko. Świetnym pomysłem na wykorzystanie kwiatów ziół jest twarożek lub masło zmieszane i dodatkowo obtoczone w liliowych, fioletowych i różowych aromatycznych kwiatach rozmarynu, czosnku, tymianku, oregano lub szałwii.

Warto dodawać zioła do potraw każdego dnia i bawić się ich smakiem, również kiedy zakwitną. Szkoda tracić szansę na korzystanie z ich prozdrowotnego potencjału tylko dlatego, że stały się ładniejsze niż zwykle.

ZDJĘCIA: MAŁGORZATA KALEMBA DROŻDŻ

epidsa.pl 4da14a954

Ziołowy twarożek

SKŁADNIKI
- Kozi ser twarogowy
- Miód
- Śliwki węgierki
- Kwiaty szałwii lub rozmarynu
- Chleb na zakwasie

PRZEPIS
Kromki dobrego chleba podgrzej 2-3 minuty w tosterze lub piekarniku. Posmaruj kozim twarożkiem, na wierzchu ułóż plasterki śliwek, posyp obficie kwiatami szałwii i polej miodem. Proste danie, w którym intensywne smaki wzajemnie się uzupełniają: słony, wytrawny ser, kwaśne śliwki, słodycz miodu i ostrość aromatycznej szałwii.

Kruszonka z morelami i tymiankiem

SKŁADNIKI
- 500 g moreli
- 100 g mąki (może być np. owsiana)
- 50 g brązowego cukru
- 50 g masła i trochę na posmarowanie
- Kilka gałązek kwitnącego tymianku

PRZEPIS
Naczynie do zapiekania posmaruj masłem. Morele umyj, przekrój na pół, usuń pestki i ułóż w naczyniu. Zmieszaj mąkę z cukrem i masłem i zagnieć na kruszonkę. Posyp owoce kruszonką, dorzuć szczyptę roztartego tymianku i piecz w 180°C przez ok. 20 minut, aż kruszonka się zezłoci. Przed podaniem posyp świeżymi kwiatami i liśćmi tymianku.

eprasa.pl 4da14a9545

Maksymalnie wykorzystaj swoje zbiory

Skorzystaj z prostych wskazówek Rosie Yeomans dotyczących przechowywania i konserwowania zbiorów z ogrodu, a przez kilka kolejnych miesięcy będziesz oszczędzać pieniądze na zakupach spożywczych

Robienie przetworów, zamrażanie, suszenie, marynowanie oraz poddawanie procesowi fermentacji – istnieje wiele sposobów na to, aby uniknąć marnotrawstwa o tej porze roku, która przynosi tak obfite plony. Poczujesz nie tylko cudowne podekscytowanie, ale zaoszczędzisz pieniądze i miejsce w torbie na zakupy. W mojej rodzinie zawsze wymieniamy się pysznymi, domowymi przetworami podczas świąt Bożego Narodzenia – dżemami, czatnejami i keczupem – dlatego nie ma potrzeby, aby kupować drogie prezenty dla smakoszy.

Jednym z moich ulubionych przepisów jest bardzo prosty czatnej, który nie wymaga gotowania. Ośmielę się nawet stwierdzić, że marynowanie może poprawić smak niektórych warzyw!

Ci odważniejsi z was mogą rozważyć fermentację i przygotować kapustę kiszoną lub oszałamiająco kosztowną kapustę kimchi.

Bardzo łatwo jest zapełnić zamrażalnik dowolnymi owocami i warzywami z ogrodu. Równie proste jest suszenie – wystarczy znaleźć przewiewne miejsce i powiesić tam nawleczone na sznurku papryczki chili, czosnek w warkoczach, a nawet kwiaty – będziesz mógł z nich korzystać zimą.

Przygotuj plan, poszukaj prostych przepisów i przejrzyj szafki, by dowiedzieć się, czego będziesz potrzebować. Cukier i ocet są niezbędnymi składnikami marynat. Przyprawy są łatwo dostępne w postaci gotowych mieszanek, chociaż taniej jest skomponować je samodzielnie. Wyjmij największy garnek i sprawdź, czy masz wystarczającą ilość słoików. Zbieraj woreczki do mrożenia, sznurki i haczyki i dowiedz się, czy twój lokalny supermarket nie odda za darmo przydatnych skrzyń tekturowych na owoce.

Rosie Yeomans jest dziennikarką piszącą o ogrodnictwie, wykładowczynią oraz projektantką, która z zapałem uprawia owoce i warzywa. Obserwuj ją na Instagramie @rosie.yeomans

eprasa.pl 4da14a9545

Cztery sposoby na zakonserwowanie zbiorów

Postępuj zgodnie z naszymi prostymi wskazówkami dotyczącymi konserwowania żywności, a jeszcze przez kilka miesięcy będziesz cieszyć się smakiem obfitych zbiorów z ogrodu oraz zmniejszać wydatki na zakupy

1. Prawidłowe przechowywanie

Niektóre owoce i warzywa można przechowywać bez potrzeby poddawania ich dodatkowym zabiegom – pod warunkiem, że zbierzesz je w prawidłowy sposób i w odpowiednich warunkach.

Zbieraj je w suche dni i – jeśli są to warzywa korzeniowe – oczyść je z brudu lub ziemi. Przejrzyj wszystkie okazy i do przechowania wybierz tylko te w nieskazitelnym stanie. Obicia, uszkodzenia lub ślady choroby przyspieszą gnicie spowodowane przez grzyby.

Twarde owoce, takie jak jabłka, dobrze się przechowują. Najlepiej nadają się do tego późno owocujące odmiany, a ich smak może się nawet z czasem polepszyć. Owiń każde jabłko w gazetę, aby utrzymać niski poziom wilgotności bezpośrednio wokół każdego z owoców i ułóż je w jednej warstwie w skrzyni tekturowej, po czym umieść ją w ciemnym i przewiewnym miejscu.

Warzywa korzeniowe, takie jak marchew, pasternak, burak i seler dobrze się przechowują i możemy je trzymać aż do wiosny. Umieść je w skrzyniach i zasyp wilgotnym piaskiem tak, by się nie stykały, co zabezpieczy je przed wysychaniem i zapobiegnie marszczeniu się. Przenieś skrzynie do szopy lub podobnego, suchego miejsca na zewnątrz i przykryj je starym dywanem, aby zapewnić im ochronę przed mrozem. Zabezpiecz je również przed gryzoniami.

Ziemniaki w kwestii przechowywania również bezproblemowe – wsyp do papierowych lub jutowych worków umieszczonych w chłodnym, ciemnym pomieszczeniu. Czosnek i cebule, jak tylko zaschną ich liście, można zapleść w warkocze, które następnie należy powiesić w przewiewnym, zabezpieczonym przed mrozem miejscu. Dynie i kabaczki będą się lepiej przechowywały, jeśli pozostawisz je na kilka dni w słońcu, aby ich skórka stwardniała. Ładnie się prezentują ułożone w rzędzie na półce w chłodnym i przewiewnym pomieszczeniu.

Zawiń jabłka w stare gazety i przechowuj w płytkiej skrzyni; regularnie sprawdzaj, czy nie zaczynają gnić

Zanim przełożysz miękkie owoce do woreczków, zamroź je rozsypane na tacach – dzięki temu się nie posklejają

2. Zamrażanie

Wiele zbiorów można zamrozić, łącznie z sokami z owoców, lecz niektóre z nich bardziej od innych zasługują na cenne miejsce w twojej zamrażarce. Im są świeższe, tym lepiej, dlatego zamrażaj je od razu po zbiorze, a to, co jest w gorszym stanie wyrzuć lub przerób.

Ta metoda jest szybka i prosta. Wiele zbiorów można po prostu rozłożyć na tacach i w ten sposób zamrozić każdy owoc z osobna. Następnie, kiedy będą już twarde, przełóż je do woreczka i oznacz. Niektóre dobrze jest najpierw zblanszować we wrzątku, a potem od razu wrzucić do lodowatej wody, osuszyć i tak przygotowane zamrozić.

Rozłóż miękkie owoce, takie jak jagody i porzeczki na natłuszczonej olejem tacy, tak by się nie stykały. Kiedy już się zamrożą, przesyp je do podpisanych woreczków. Ta metoda doskonale się sprawdza także w przypadku całych pomidorów oraz pokrojonej w plastry papryki, które później nadają się idealnie do wykorzystania zimą w zupach oraz gulaszach.

Świeżo posiekane zioła, takie jak pietruszka i kolendra po prostu zamroź w plastikowych woreczkach.

Ugotuj rabarbar oraz drylowane śliwki, cukinię oraz bakłażany opiecz na patelni grillowej – kiedy wystygną, przełóż je do woreczków i oznacz, zapisując też, czy w trakcie przyrządzanie je doprawiłeś czy posłodziłeś. Upiecz powoli pomidory ze szczyptą soli, pieprzu oraz strużką oliwy, po czym przełóż je do pudełek na mrożonki – w ten sposób zamrozisz esencję smaku latu.

Fasolkę, groszek oraz warzywa liściowe oczyść z końcówek i opłucz tak, jakbyś zamierzał z nich przyrządzić posiłek. Zblanszuj je, rozłóż na tackach, zamroź i dopiero wtedy przełóż do woreczków.

ZDJĘCIA, POPRZEDNIA STRONA: GETTY/EDDIE BERMAN, FCAFOTODIGITAL, FLOORTJE, DON NICHOLS, MARK SWALLOW
ZDJĘCIA: PAUL DEBOIS, GETTY/MINT IMAGES, JOHN RENSTEN, STURTI, ANZHEL/ADOBESTOCK

eprasa.pl 4da14a9545

3. Pikle, czatneje i dżemy

Wyszukaj kilka przepisów i przygotuj się na sesję wekowania. Dżemy to zasadniczo ugotowane owoce z cukrem, natomiast pikle konserwuje się z dodatkiem octu i przypraw. Czatneje znajdują się gdzieś pomiędzy – tutaj cukier, ocet i przyprawy zmieniają zbiory w pyszne dodatki do potraw. Pamiętaj, aby wysterylizować wszystkie słoiki.

Zrób dżem z dowolnego rodzaju owoców, a czasami możesz nawet natrafić na przepisy na bazie warzyw, takich jak kabaczki lub dzikich owoców, np. róży i czarnego bzu lub jarzębiny. Postaraj się je zebrać, kiedy są czyste, aby uniknąć ich mycia, które może sprawić, że te bardziej miękkie się rozpadną.

Zamarynuj buraki, korniszony, ogórki, rzodkiewki, fasolę, kalafiora i papryczki chili. Najlepsze rezultaty osiągniesz z warzyw zebranych we wczesnej fazie wzrostu, nawet tych w wersji mini – ich struktura będzie delikatniejsza. Większość odmian się nadaje, chociaż najlepsze będą te specjalne przeznaczone do przetwórstwa.

Zabierz się za krojenie i zrób czatnej z jabłek, cebuli, pomidorów, fasoli, śliwek, czarnej porzeczki i gruszek. Istnieje niezliczona ilość przepisów – przejrzyj je lub wykaż się kreatywnością i wykorzystaj zbiory, które masz pod ręką. „Dżem" z papryczki chili, ugotowany jak czatnej z dużą ilością pomidorów, jest zdecydowanym faworytem w moim domu.

Pikantne pikle i kolorowe przetwory pięknie wyglądają i wyśmienicie smakują

Kwiaty, takie jak lawenda, powieś do góry nogami – trzymaj je z dala od słońca, żeby zachowały kolor

4. Suszenie

Niektóre zbiory można powoli wysuszyć na powietrzu, przygotowując je w ten sposób do przechowania przez zimę, podczas gdy inne potrzebują trochę pomocy – do wyboru masz suszenie w piekarniku ustawionym na niską temperaturę lub przez kilka dni w pełnym słońcu. Zaoszczędź pieniądze na kupowaniu zimą kwiatów, susząc teraz zioła i kwiaty, z których będziesz mógł przygotować trwałe ozdoby do domu (więcej na ten temat w przyszłym miesiącu), a nawet ozdobne girlandy.

Zbierz dużo papryczek chili i przy pomocy igły nawlecz ogonki na nitkę, tak by nie uszkodzić owocu. Powieś je gdzieś, gdzie jest sucho. Kiedy już się zasuszą, możesz schować je do słoika lub przechowywać w postaci płatków. Czerwone papryczki chili świetnie sprawdzają się także jako świąteczne dekoracje.

Zbierz kwiaty o długich łodygach, takie jak zatrwian, kocanki, lawenda i krwawnik pospolity. Związ je u dołu w niewielkie pęczki i powieś do góry nogami w przewiewnym miejscu do całkowitego wyschnięcia.

Ususz owoce w piekarniku ustawionym na niską temperaturę. Świetne do tego są również suszarki do żywności oraz frytkownice beztłuszczowe, ale nie musisz specjalnie ich kupować. Jabłka należy pokroić w plastry i rozłożyć na arkuszu papieru do pieczenia. Jagody, morele i śliwki można suszyć w całości, ale najpierw usuń z nich pestki. Sprawdź metody suszenia różnych warzyw – wiele z nich można suszyć od razu, lecz niektóre należy wcześniej zblanszować.

eprasa.pl 4da14a9545

Katalog pomysłów na oszczędne przetwarzanie zbiorów

Jeśli potrzebujesz większej ilości warzyw i owoców:

- Plantacje zapraszające na samozbiory oferują przystępne ceny i nadają się idealnie do tego, aby uzupełnić swoje zapasy, zwłaszcza gdy w ogrodzie masz mało owoców miękkich. Chcąc wykorzystać je do przetworów, zawsze zbieraj je w szczycie dojrzałości. **www.bit.ly/PYO-farms**
- Świetne są lokalne inicjatywy, w których ogrodnicy dzielą się swoimi zbiorami – sprawdzą się, gdy nie masz miejsca na uprawę wystarczającej ilości warzyw czy owoców. Sprawdź lokalne związki działkowców oraz ogrody wspólnotowe i skontaktuj się z ich członkami:
www.bit.ly/allotment-society
www.bit.ly/social-gardens
www.bit.ly/surplus-food-map
- Supermarkety czasami oddają za darmo świeże warzywa i owoce z krótkim „terminem przydatności" lub obniżają ich cenę – świetnie nadają się one do suszenia lub przygotowania czatneju. Najlepiej zapytać w lokalnym supermarkecie, kiedy i gdzie szukać okazji.

Jeśli potrzebujesz odpowiedniego sprzętu:

- Wyszukaj używanych akcesoriów kuchennych, takich jak słoiki do przetworów, duże garnki, termometry cukiernicze, sita, lejki oraz mandoliny do krojenia warzyw. Są zazwyczaj łatwo dostępne w niskich cenach lub nawet za darmo na stronach z używanymi rzeczami:
www.freecycle.org
www.gumtree.co.uk
www.preloved.co.uk
- Skorzystaj z naszych fachowych porad dotyczących najlepszych akcesoriów do robienia przetworów:
www.GardenersWorld.com/jam-kit

Jeśli potrzebujesz więcej przepisów:

- Poszukaj pomysłów na stronach BBC Good Food:
www.bbcgoodfood.com/recipes
www.bit.ly/use-gluts
- Sprawdzaj, co polecają i ogrodnicy, i kucharze: **www.bit.ly/use-gluts**
- Odkryj grupy specjalistyczne w mediach społecznościowych, gdzie ich członkowie dzielą się technikami konserwacji żywności, przepisami, sukcesami oraz porażkami
www.bit.ly/facebook-recipes
- Zrób większe ilości. Ja, szukając pomysłów na przetwory, często wybieram z książek kucharskich przepisy na gęste, aromatyczne relisze mające być dodatkiem do dania głównego. Pamiętaj tylko o sterylizacji słoików, aby przetwory dłużej zachowały świeżość.

ZDJĘCIA: GETTY/CJP, TRUDIE DAVIDSON

ODWIEDŹ
stronę z przewodnikami po różnorodnych akcesoriach – począwszy od zbieraków do jabłek po zestawy narzędzi do robienia dżemów – w których znajdziesz recenzje sporządzone przez ekspertów na **www.GardenersWorld.com/reviews**

eprasa.pl 4da14a9545

Bezproblemowe zbiory

Wrzesień to czas, gdy skupiamy się na zbiorach; w tym miesiącu jest mnóstwo plonów, którymi możesz się cieszyć od razu i przechować je przez zimę, nawet jeśli nie jesteś domowym wytwórcą marynat, mówi **Jack Wallington**

ZDJĘCIA: NEIL HEPWORTH

©prasa.pl

We wrześniu zbliżamy się do końca sezonu wegetacyjnego, gdy równowaga między siewem i uprawą, a głównymi zbiorami zostaje przechylona na korzyść tych ostatnich. Poczujesz ulgę, że nie musisz już się martwić o kolejne nasiona do wysiania, ani o prace do wykonania. Już bez presji. Przez najbliższych kilka miesięcy będziemy mogli cieszyć się owocami i warzywami – efektami naszej pracy.

O tej porze roku biorę przykład z wiewiórek, gromadząc jak najwięcej jedzenia na zimę. Podobnie jak w przypadku upraw, wolę bezproblemowe przechowywanie, a warzywa, takie jak ziemniaki i cebula, można po prostu umieścić w chłodnym, suchym i ciemnym lub jasnym miejscu, dopóki nie będą potrzebne.

Częściowo wynika to u mnie z braku umiejętności kuchennych. Przyznaję, że choć w zasadzie poradzę sobie z każdą rośliną, w gotowaniu jestem poniżej średniej. Na przykład mój brak doświadczenia w robieniu marynat i czatnejów sprawia, że jest to dla mnie przykry obowiązek. Zależy mi jednak na poprawie, aby w tym roku w pełni wykorzystać wszystkie nasze domowe uprawy.

Zbiory

Cukinie to bezproblemowe gwiazdy, owocujące przez całe lato. Do września możesz mieć już dość ich widoku, ale jeśli na wiosnę posiejesz kilka odmian, będziesz się cieszyć różnymi rodzajami owoców. 'Alberello Di Sarzana' ma cienką skórkę, więc nadaje się do sałatek; żółta 'Gold Rush' jest twardsza, doskonała do wrapów i sałatek, a 'Black Beauty' jest idealna do gotowania na parze. Wszystkie można również pokroić w plasterki i marynować.

Patison 'Disco', którego najlepiej zerwać gdy jest jeszcze mały, można cudownie zapiec w curry, w którym smakuje trochę jak twardsza i słodsza cukinia. Patisony na zimę można zbierać już teraz, ale na bardziej dojrzałe poczekam do października.

Fasola wielokwiatowa i fasolka szparagowa będą nadal rosły, jeśli zbierzesz je wystarczająco szybko. Aby zamrozić część na zimę, najpierw należy zanurzyć je na minutę we wrzącej wodzie (blanszowanie), następnie odcedzić i zalać zimną wodą, aby zapobiec dalszemu gotowaniu. Przed zamrożeniem trzeba ją osuszyć, a następnie zamknąć w woreczku lub pojemniku.

Na działce do zbioru pozostało mi jeszcze trochę czerwonej cebuli i mnóstwo pomidorów. Jeszcze dojrzewają moje jesienne maliny. W żywopłotach czekają na zebranie orzechy laskowe. Są gotowe do zbioru, gdy orzech łatwo oddziela się od łupiny.

3 wieloletnie warzywa

Kalafior 'Nine Star'
Topinambur
Jarmuż 'Daubenton'

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE; NEIL HEPWORTH

eprasa.pl 4da14a9545

Zaoszczędź czas i wysiłek związany z pielęgnacją sadzonek każdej wiosny, uprawiając trwalsze, wieloletnie warzywa

Niezwykły letni biały patison 'Disco' smakuje podobnie do karczocha

Sadzenie

Bardzo interesują mnie warzywa wieloletnie – te, które rosną przez kilka lat – ponieważ eliminują problemy związane z wysiewem nasion i pielęgnacją sadzonek na początku roku. Obecnie najlepszymi warzywami wieloletnimi, jakie uprawiam, są szparagi i karczochy.

Teraz korzystam z okazji, aby powiększyć moją działkę wieloletnich warzyw, dosadzając kalafior 'Nine Star'. Dostałem go od znajomego jako sadzonkę – wiosną ta odmiana wytwarza do dziewięciu białych różyczek (co wyjaśnia nazwę), które wyglądają jak kalafiory, lecz w smaku przypominają bardziej brokuły.

Rośliny osiągają duże rozmiary, jak fioletowe brokuły gałązkowe i powinny być sadzone w odstępach co 90 cm, żeby miały miejsce na wzrost. Wyściółkuj glebę grubą warstwą kompostu ogrodowego teraz lub wiosną, aby dodać więcej składników odżywczych i poprawić retencję wody. Rośliny będą dawać plony każdej wiosny przez cztery lub pięć następnych lat.

eprasa.pl 4da14a9545

Zacznij siew zimowych sałat pod osłonami, wysiewając je do ziemi w blokach, do kuwet z podłożem lub bezpośrednio na grządki w szklarni

“Skoncentruj się na marynowaniu i robieniu przetworów, gdy zbiory są w pełni”

3 warzywa na *smaczne kiszonki*

Ogórek korniszonowy
Marchew
Burak

Siew pod osłonami i do gruntu

Jeśli masz tunel foliowy lub szklarnię, nadszedł czas, aby zasiać liściowe sałaty zimowe bezpośrednio do gruntu lub w blokach z beztorfowym podłożem i przesadzić za miesiąc, gdy skończą się pomidory, bakłażany i papryczki chili. Uwielbiam zimowe sałaty, ponieważ zalicza się do nich również musztardowce i orientalne warzywa liściowe, które wybijają w kwiatostany w letnie upały. Mój ulubiony wybór to pożywna mieszanka musztardowca ‘Purple Frills’ i ‘Red Giant’, mibuny, mizuny ‘Red Baron’, roszponki ‘Vit’ i sałaty ‘Arctic King’. Wysiej je wszystkie płytko pod powierzchnią, a następnie przerzedź sadzonki, starając się zachować ostateczny odstęp 20 cm od środka każdej rośliny do następnej.

Zawsze wysiewam wczesny bób ‘Aquadulce Claudia’ do gruntu, żeby przezimował, i wiosną zbieram plon. To taki mały rytuał na szczęście w przyszłym roku. Gdy mieszkałem na południu kraju, zwykle robiłem to w październiku, ale w północnej Anglii, gdzie jesień przychodzi wcześniej, sieję już teraz.

Za pomocą pikownika wykonaj otwory o głębokości 5 cm i co 20 cm, tworząc zygzak w rzędzie. Na opakowaniu nasion jest napisane, żeby siać w podwójnych rzędach w odległości 60 cm, ale ja wolę siew blokowy – wtedy rośliny chronią się nawzajem przed trudną pogodą. Zamiast mierzyć linijką, ustalam odległości wiedząc, że moja stopa lub łopatka ma około 30 cm długości, a mój pikownik ma podziałkę wskazującą głębokość.

Wysiej teraz do gruntu mrozoodporny bób ‘Aquadulce Claudia’; w cieplejszych regionach Wielkiej Brytanii można to zrobić w przyszłym miesiącu

ZDJĘCIA: NEIL HEPWORTH

eprasa.pl 4da14a9545

Przeznacz na kompost zwiędnięte, wyschnięte plony oraz inny, niepotrzebny materiał z warzywnych grządek

Praca

Gdy zbiory się skończą, oczyść działkę, usuwając resztki roślin i ułóż je na stercie w kompostowniku. Do udanego kompostowania jest potrzebna dobra mieszanka liściastego, zielonego materiału i suchego, brązowego. Ogólna zasada to pół na pół, po 50 procent każdego. Resztki roślinne należy pociąć możliwie jak najdrobniej, szczególnie te brązowe – powinny mieć mniej niż 10 cm długości, w przeciwnym razie rozkład będzie trwał zbyt długo. Staraj się, aby wszystko było z grubsza wymieszane, jak przy robieniu ciasta, albo ułóż je w równych warstwach.

O tej porze roku zostawiam pryzmę, a wiosną odwrócę ją, aby nie przeszkadzać znajdującym się w niej żywym organizmom.

Inne drobne prace, które warto teraz wykonać, obejmują odcinanie wierzchołków pomidorów, aby zapobiec ich wzrostowi, żeby skierowały całą swoją energię w dojrzewanie owoców. Wykop ostatnie ziemniaki i cebulę – osusz je i przechowuj w pomieszczeniu, gdzie jest dodatnia temperatura. Lepiej ich nie myć – wystarczy strzepnąć później brud, gdy już wyschną.

Gdy zbiory są jeszcze w pełni, skup się na marynowaniu i robieniu przetworów, takich jak czatnej z pomidorów, żeby zwiększyć zapasy na zimę.

ODWIEDŹ www.GardenersWorld.com/grow-veg, po więcej wskazówek dotyczących oszczędzania czasu i uprawy własnych roślin

Zbierz ostatnie cebule, aby zjeść je na świeżo lub wysuszyć i przechować przez zimę

eprasa.pl 4da14a9545

Dzielenie roślin

Podziel duże kępy na młode i silne sadzonki, korzystając z poradnika Nicka Bailey'a

Dzielenie roślin jest prawdopodobnie najłatwiejszą metodą rozmnażania, jaką możesz zastosować. Zabiera bardzo mało czasu, nie wymaga wielu narzędzi i można je wykonać jesienią lub wiosną. W przeciwieństwie do innych sposobów, rozmnażanie przez podział polega po prostu na rozdzieleniu na części starszej rośliny, która ma już zarówno korzenie, jak i liście.

Ta szybka metoda to świetny sposób na podzielenie się roślinami z przyjaciółmi lub na rozsadzenie ulubionego okazu na rabatach. Dobrze się sprawdza w przypadku większości bylin zielnych, traw ozdobnych i roślin cebulowych, a przy tym pozwala na dużą oszczędność. Zadomowionego miskanta, który ma kępę o szerokości około 50 cm, da się z łatwością podzielić na 10 okazałych sadzonek, które w sklepie mogą kosztować nawet 500 zł. Zatem na co czekasz? Zacznij mnożyć przez dzielenie!

ZDJĘCIA: NEIL HEPWORTH

epr.sa.pl 4da14a0545

Jak dzielić rośliny

Zyskaj więcej roślin za darmo, podążając za moim przewodnikiem w czterech prostych krokach. Ta metoda doda również nowej energii starym, zbitym kępom. Najlepiej dzielić wcześnie rano lub wieczorem, aby ograniczyć utratę wody. Najpierw obficie podlej roślinę, najlepiej poprzedniego wieczoru. Następnie szpadlem lub widłami wykop ją z ziemi, razem z jak największą bryłą korzeniową.

1 **Ułóż bryłę korzeniową na ziemi i zastanów się,** gdzie najlepiej ją podzielić. Można uzyskać kilka sadzonek o wielkości mniej więcej pięści; każda powinna mieć dużo korzeni i zielonych części. Użyj pary wideł ustawionych do siebie tyłem, aby rozdzielić kępę, albo wykorzystaj moją ulubioną technikę – pokrój kępę starym nożem do chleba.

2 **Przytnij górną część każdej sadzonki** o co najmniej 50%, aby ograniczyć utratę wody. Oddziel także wszystkie stare, słabe części ze środka kępy. Z nowymi roślinami należy obchodzić się ostrożnie. Postaraj się nie otrząsać ich z ziemi, co może spowodować utratę części korzeni.

3 **Zdecyduj, gdzie chcesz posadzić sadzonki** – jedną z zalet dzielenia roślin jest to, że powielasz tę samą roślinę, dzięki czemu możesz ją rozsadzić na rabacie lub nawet w całym ogrodzie. Możesz także posadzić część sadzonek w doniczkach, aby podzielić się nimi z przyjaciółmi.

4 **Umieść rośliny w ziemi na tej samej wysokości,** na jakiej rosły wcześniej. Sadź w rozstawie 30-50 cm, w zależności od ich ostatecznego rozmiaru. Uciśnij dłońmi ziemię wokół korzeni, aby pozbyć się kieszeni powietrznych, a następnie obficie podlej, aby pomóc roślinom szybko się zadomowić.

Dobra rada

Aby korzenie nowych roślin miały dobry kontakt z ziemią, bezpośrednio po posadzeniu należy je solidnie podlać. Staraj się przeznaczyć co najmniej 2 litry na roślinę, a jeśli zauważysz, że wsiąkająca woda tworzy puste przestrzenie, dołóż więcej ziemi, aż wszystko wyrównasz.

eprasa.pl 4da14a9545

Krokosmię dziel co 3-5 lat, aby odmłodzić zwarte kępy

Dalsza pielęgnacja

Regularnie podlewaj nowe rośliny dopóki dobrze się nie ukorzenią i same zaczną sobie radzić

Nowe rośliny ukorzenią się pomyślnie, jeśli do minimum ograniczony zostanie „szok po przesadzeniu". Chodzi o zmniejszenie stresów u świeżo uzyskanych sadzonek. Zrób to poprzez regularne podlewanie, aby ziemia wokół ich korzeni była stale wilgotna.

W zatrzymaniu wilgoci pomoże również ściółkowanie grubą warstwą kompostu, ziemią po pieczarkach lub dobrze rozłożonym obornikiem. Ściółka zapewnia też stałe odżywianie sadzonek i zmniejsza konkurencję ze strony chwastów.

Pomóż zatrzymać wilgoć wokół korzeni, rozkładając 5-centymetrową warstwę ściółki

Wypróbuj na tych roślinach

Dzielenie pozwala łatwo rozmnożyć wiele kępiastych roślin rabatowych

Przez podział wiosną lub jesienią można rozmnażać całą gamę bylin zielnych, cebulowych i traw. Do najłatwiejszych należą miskant, słonecznik (*Helianthus annuus*) 'Lemon Queen', sadziec, złocień i praktycznie wszystkie zimotrwałe bodziszki.

Uzyskaj nowe okazy sadźca purpurowego (*Eutrochium purpureum*) 'Baby Joe', aby przyciągnąć więcej motyli

Poczekaj do wiosny, aby podzielić trawy, takie jak miskant chiński (*Miscanthus sinensis*) 'Little Zebra'

Regularnie dziel bodziszki, w tym odmianę 'Rozanne', a będą kwitły bez końca

ZDJĘCIA: TORI CHUGG; SARAH CUTTLE; JASON INGRAM

eprasa.pl 4da14a9545

A better garden starts with a better plant

innowacyjne i wyjątkowe

Lime Light Prime®

Little Lime® Punch

atrakcyjne o różnych porach roku

Fire Light Tiny Bit®

łatwe w pielęgnacji

Quick Fire Fab®

zdobywcy wielu nagród

Proven Winners® Hydrangea paniculata

Zanim trafią do Twojego ogrodu, rośliny **PROVEN WINNERS®** przechodzą szereg testów pod względem barwy, zapachu, obfitości kwitnienia, ulistnienia i niezawodności. Tylko niektóre z nich okazują się być na tyle wartościowe, aby zostać rośliną **PROVEN WINNERS®**.

Jeśli szukasz najwyższej jakości roślin, zapytaj w najbliższym centrum ogrodniczym o **PROVEN WINNERS®** lub po prostu rozejrzyj się za charakterystycznymi białymi doniczkami.

PW
PROVEN
WINNERS®
COLOR CHOICE®
FLOWERING SHRUBS

www.provenwinners.eu

eprasa.pl 4da14a9545

CZAS NA PRZYCINANIE

Zadbaj o zdrowie i produktywność owocujących latem malin, korzystając z poradnika **Frances Tophill**

Wrzesień może i jest oficjalnym początkiem jesieni, ale nadal potrafi przynieść naprawdę ciepłą pogodę. Oczywiście pod koniec miesiąca zaczniemy już czuć nadchodzącą jesień, ale to już ostatnia dawka prawdziwego ciepła, którym możemy się cieszyć zarówno my, jak i rośliny.

Wiele prac, które będziesz robić w ogrodzie o tej porze roku, będzie się skupiać na porządkowaniu. Przewrócone, omdlałe i starzejące się rośliny będą wymagały palikowania lub przycięcia, aby zapewnić odrobinę porządku. Nie wycinaj jednak wszystkich roślin zielnych zaraz po kwitnieniu. Niektóre zapewnią siedlisko i pożywienie dzikim zwierzętom. Dodatkową zaletą zostawienia bałaganu na zimę jest to, że cały ten materiał roślinny może zapewnić ochronę przed mrozem.

Jeśli chodzi o większe prace związane z przycinaniem, to o ile nie masz zaległości z poprzedniego miesiąca (na przykład to już ostatnia szansa na przycięcie zimozielonych żywopłotów), teraz nie trzeba już nic intensywnie ciąć. Letnie cięcie dobiegło końca, a wielkie jesienne porządki jeszcze się nie rozpoczęły. Większość zadań związanych z przycinaniem dotyczy roślin, które zakończyły kwitnienie lub owocowanie, dlatego przycina się teraz letnie maliny, ale nie te jesienne.

Przed przycięciem krzewów lub żywopłotów dokładnie sprawdź, czy nie ma w nich dzikich zwierząt

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE; JASON INGRAM

eprasa.pl 4da14a3

Żegnamy stare, witamy nowe

Ciemne, zdrewniałe łodygi, które owocowały w tym roku, nie dostarczą więcej plonów, więc wytnij je przy ziemi. Następnie znajdź najsilniejszą z nowych, zielonych łodyg i przywiąż ją do podpory – staraj się zostawić jedną co 10 cm. *Na następnej stronie znajdziesz przewodnik krok po kroku.*

Przytnij teraz te rośliny

Jeśli chcesz trzymać rękę na pulsie lub maksymalnie wykorzystać letnie ciepło, póki jeszcze je mamy, to jest kilka roślin, które już teraz możesz przyciąć

BRZOZY są podatne na obfite wyciekanie soków, jeśli zostaną przycięte wiosną – teraz zrobisz to bezpiecznie.

WCZEŚNIE KWITNĄCE WICIOKRZEWY zostawione bez cięcia tworzą bałagan splątanych pędów. Tnij je po zakończeniu kwitnienia.

CIS i inne rośliny zimozielone, takie jak ligustr, bukszpan i wawrzyn. Przycięte teraz będą miały czas na regenerację przed nadejściem zimnej pogody.

LAWENDA I ROZMARYN będą zwarte i dobrze rozkrzewione, jeśli zostaną przycięte lub przystrzyżone pod koniec lata.

Tych roślin nie przycinaj

Liście perukowca wyglądają teraz najładniej, więc na razie go nie przycinaj

✕ **PERUKOWIEC** jesienią ma piękny kolor liści, ale stracisz je, jeśli go teraz przytniesz – zamiast tego tnij późną zimą lub bardzo wczesną wiosną.

✕ **TRAWY OZDOBNE** mają piękne ulistnienie i utrzymujące się całą zimę kwiatostany. Przytnij je na wiosnę.

✕ **RÓŻE** tworzące duże owoce świetnie nadają się do robienia syropów oraz domowych nalewek, doskonałych na świąteczne prezenty, więc pozwól im dojrzeć. Ptaki też je lubią.

✕ **JADALNE PORZECZKI** najlepiej ciąć późną zimą, kiedy są w stanie uśpienia. Wtedy też można bezpiecznie usunąć wszystkie uszkodzone pędy.

eprasa.pl 4da14a9545

Cięcie malin owocujących latem

W przeciwieństwie do malin owocujących jesienią, maliny owocujące latem zachowują się stosunkowo przyzwoicie w tym sensie, że nie rozprzestrzeniają się po całym ogrodzie, działce, ani nie przerastają do sąsiada. Wymagają jednak nieco więcej pielęgnacji niż maliny jesienne.

Latem ich pędy mogą uginać się pod ciężarem owoców, dlatego będą wymagały podparcia. Owocują na zeszłorocznych pędach, dlatego należy wyciąć odpowiednie łodygi, aby mieć obfite zbiory. Usuń przy samej ziemi pędy, które skończyły owocować i przywiąż nowe odrosty, które zaowocują za rok.

Dla uzyskania smaczniejszych plonów oczyść maliny ze starych pędów

Krok po kroku

1 ZNAJDŹ stare, zdrewniałe pędy, które przestały już owocować. Ostrożnie odwiąż je od podpory z poziomych drutów.

2 WYTNIJ te starsze pędy przy samej ziemi. Rób to po jednym pędzie na raz – odwiązuj i wycinaj, odwiązuj i wycinaj – aby uniknąć pomylenia starych i nowych łodyg.

3 PRZYMOCUJ zdrowe i silne nowe pędy do podpór. Nie martw się, jeśli będzie trzeba je przy tym lekko nagiąć u góry, ponieważ wygięcie łodygi spowoduje jeszcze silniejsze kwitnienie i owocowanie.

Dobra rada

Odróżnienie starych pędów od nowych może być trudne, ale istnieje na to kilka sposobów. Na starych łodygach będzie jeszcze trochę owoców lub przynajmniej szypułki, więc zobaczysz, w których miejscach były owoce.

Ponadto, w drugim roku wzrostu na każdej łodydze zaczyna tworzyć się kora. Oznacza to, że stare, owocujące pędy będą ciemniejsze i bardziej zdrewniałe. Świeże pędy, które zaowocują w przyszłym roku, będą zielone i mniej zdrewniałe.

Wytnij nisko stare pędy, nie zostawiając kikutów

W ten sposób przytnij także…

Letnie maliny rosną w dość wyjątkowy sposób, ale dla uzyskania większych plonów w podobny sposób można przywiązać do podpór inne rośliny jagodowe.

- Malinojeżyna i jeżyna rdzawa (*Rubus phoenicolasius*) owocują najlepiej, kiedy ich pędy są prowadzone poziomo lub w formie wachlarza wzdłuż drutów.
- Maliny owocujące jesienią – należy z nimi postępować inaczej, ponieważ owocują później. Wytnij wszystkie pędy przy ziemi, ale zrób to dopiero pod koniec zimy, aby niesprzyjająca pogoda nie uszkodziła nowych pędów.

Maliny owocujące latem

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Owocowanie												
Cięcie												

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE, SUPAMAS ADOBESTOCK

eprasa.pl 4da14a9545

Wykonaj aerację trawników

Wykonaj w trawniku otwory o głębokości 5 cm, aby poprawić dostęp powietrza do korzeni i poprawić drenaż. Aerację najlepiej przeprowadzać każdej jesieni, zwłaszcza w miejscach, gdzie najczęściej chodzimy, gdyż to tam podczas letnich miesięcy ziemia najbardziej się zbija.

Zabieg ten możesz wykonać przy pomocy wideł, lecz najlepszy efekt uzyskasz, używając w tym celu aeratora rurkowego, który od razu wyciąga czopy gleby, nie rozpychając jej na boki, jak to się dzieje w przypadku zastosowania wideł.

Aerator rurkowy sprawia, że zabieg napowietrzania nie jest tak męczący

ODWIEDŹ
www.GardenersWorld.com/september po więcej sezonowych zadań

Upewnij się, że pomiędzy bryłami korzeniowymi a wewnętrzną ścianą donicy znajduje się trochę podłoża

Obsadź donicę lakami

Posadź w donicy laki, które przezimują w ogrodzie, aby wiosną przyszłego roku zakwitnąć razem z tulipanami i wprowadzić do ogrodu kolor. Wypełnij doniczkę podłożem bez torfu. Dodaj rośliny, rozmieszczając je bardziej wokół krawędzi donicy aniżeli pośrodku. Mogą znajdować się dosyć blisko siebie, w odległości ok. 10 cm.

Dociśnij ziemię wokół sadzonek i porządnie je podlej. Postaw doniczkę w miejscu, gdzie kwiaty będą dobrze widoczne, lecz spodziewaj się, że trochę opadną, kiedy zrobi się bardzo zimno. Odżyją, jak tylko dni zaczną się wydłużać wiosną przyszłego roku.

Wykonaj wertykulację trawnika, po czym zachowaj filc i mech do wykonania świątecznych wieńców

Przygotuj trawnik na zimę

Wzrost trawników spowalnia wraz ze spadkiem temperatur, dlatego w tym miesiącu zmniejsz częstotliwość koszenia i podnieś ostrze w kosiarce. Ostatnie koszenie wykonujemy pod koniec miesiąca (w zależności od pogody) i zaczynamy przeprowadzać rutynowe zabiegi pielęgnacyjne. Najpierw wykonujemy wertykulację trawnika w celu usunięcia mchu i filcu. Następnie używamy aeratora, który nakłuwa darń i przerywa korzenie, co pobudza trawę do wzrostu. Aby usprawnić drenaż, nakłuwamy trawnik aeratorem rurkowym, a następnie rozsypujemy na nim nawóz jesienny, aby wzmocnić trawę przed nadejściem zimy.

Nie zapomnij

- Zbieraj jabłka, kiedy po lekkim przekręceniu szypułki zaczną łatwo odchodzić od gałęzi
- Zbierz gruszki, gdy są twarde; dojrzeją w pomieszczeniu
- Podlewaj i nawoź dynie do czasu zbiorów
- Posadź nową partię dymki na cebulę
- Zacznij wykopywać pasternak, gdy go potrzebujesz
- Wysiej do gruntu sałatę zimującą, taką jak 'Arctic King'

TEKST: SCOTT SMITH, ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE

eprasa.pl 4da14a9545

KROK PO KROKU Zbierz nasiona rozplenicy

1

2

3

4

Teraz, kiedy rozplenice zaczynają ukazywać swoje dekoracyjne, zimowe oblicze, poświęć kilka ich kłosów, aby pozyskać z nich nasiona. Chcąc zebrać wystarczającą ilość nasion do przechowania na przyszły wysiew, będziesz potrzebować jeden lub dwa kłosy z każdej odmiany. Niektóre odmiany są tylko częściowo mrozoodporne, zwłaszcza te rosnące na ciężkich glebach, dlatego zbiór nasion zagwarantuje, że w razie utraty roślin w wyniku bardzo mroźnej lub mokrej zimy, będziesz mógł je zastąpić nowymi.

1 ZETNIJ jeden lub dwa kłosy i wyrwij kilka nasion, aby sprawdzić, czy są wystarczająco suche do zbioru i przechowywania. Dojrzałe nasiono łatwo odrywa się od kłosa, a kiedy obrócisz je między kciukiem i palcem wskazującym poczujesz, że łuska jest pełna.

2 ZBIERZ kłosy w suchy dzień, po czym zabierz je do suchego, zacisznego pomieszczenia, w którym będziesz mógł je oczyścić bez ryzyka utraty nasion. Jeśli masz więcej niż jedną odmianę rozplenicy, przygotuj wcześniej etykiety – po wyłuskaniu nasion z kłosów będą one wyglądały podobnie.

3 ZŁÓŻ na pół kartkę papieru, a następnie rozłóż ją ponownie na płasko i kładź na niej wyrwane z kłosów nasiona. Na koniec przejrzyj je i odrzuć niepotrzebne części roślinne, które oderwały się wraz z nasionami.

4 ZAPISZ na kopercie nazwę rośliny, datę i inne informacje, które później mogą okazać się przydatne. Wsyp do niej nasiona, zaklej ją i przechowuj w metalowym pojemniku umieszczonym w chłodnym pomieszczeniu zabezpieczonym przed wilgocią, światłem i skrajnymi temperaturami.

Potnij długie łodygi roślin na krótsze kawałki, aby przyspieszyć ich rozkład

Załóż nową pryzmę kompostową

Nadszedł odpowiedni moment na to, by stworzyć nowy kompost na pryzmie lub w kompostowniku – będziesz mógł go uzupełniać podczas zbiorów lub po przycięciu roślin i koszeniu trawnika.

Usytuuj pryzmę kompostową lub kompostownik w zacienionym miejscu w ogrodzie i zacznij od umieszczenia na dnie cienkich, zdrewniałych części roślin, które zapewnią dobry przepływ powietrza. Przynajmniej połowę materiału roślinnego na pryzmie powinny stanowić składniki brązowe, takie jak ścięte gałęzie i tektura; na resztę powinny składać się materiały zielone, takie jak obierki warzyw i skoszona trawa.

WYPATRUJ

Miesierek

Jeśli zauważysz na liściach róż tego typu wyraźnie wygryzione dziury, zaakceptuj je. Odpowiedzialne są za nie miesierki, które wykorzystują kawałki liści do wykładania gniazd w kanałach znajdujących się w starym drewnie lub szczątkach roślin.

Poza tym, że dziury wyglądają mało atrakcyjnie, nie wyrządzają one roślinom żadnej szkody, a te pszczoły samotnice są wspaniałymi zapylaczami, dlatego nie powinniśmy mieć nic przeciwko podzieleniu się z nimi kilkoma liśćmi.

TEKST: ROSIE YEOMANS
ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE; JASON INGRAM; TIM SANDALL

eprasa.pl 4da14a9545

Chcąc utrzymać dobrą kondycję i wygląd bananowców, usuń z roślin uszkodzone lub żółknące liście

Zadbaj o bananowce

Podaj bananowcom ostatnią w sezonie porcję nawozu i uprzątnij je, dopóki zostało im jeszcze kilka tygodni na to, aby urosnąć. Uprawiane w donicach bananowce zwyczajne i abisyńskie pod koniec sezonu mogą zacząć więdnąć, dlatego usuń wszystkie żółknące lub zasychające na brzegach liście.

Możesz je wrzucić do kompostownika, ale dobrze jest je najpierw rozdrobnić i wymieszać z innym materiałem roślinnym, ponieważ posiadają dosyć twardą tkankę. Na koniec podlej rośliny porządnie mieszanką wody i nawozu w płynie.

Przytnij rośliny z objawami mączniaka

Odetnij wszystkie pędy ze śladami białego, mączystego nalotu. Mączniak prawdziwy to choroba grzybowa atakująca wiele gatunków roślin, ale niektóre z nich są na nią bardziej podatne od innych.

Zbierz wszystkie resztki, łącznie z liśćmi, które opadły obok rośliny na ziemię. Grzyb nie przetrwa długo na obumarłych tkankach roślinnych, dlatego jeśli proces rozkładu w twoim kompostowniku następuje bardzo szybko, możesz te odpady do niego dodać. W razie wątpliwości wrzuć je do miejskiego pojemnika na bioodpady.

Rozwojowi mączniaka prawdziwego często sprzyja ograniczony przepływ powietrza

ODWIEDŹ www.GardenersWorld.com/problems po więcej porad na temat dbania o dobrą kondycję ogrodu

Zamontuj siatkę na oczku wodnym

Zanim liście zaczną opadać, rozciągnij nad taflą wody siatkę. Nawet jeśli w pobliżu nie ma żadnych przewieszających się gałęzi drzew, wiatr przywieje liście z dalszych odległości. Rozkładające się w wodzie liście z drzew i krzewów zużywają tlen, co może doprowadzić do śnięcia ryb i obumierania roślin.

Czarna siatka jest najmniej widoczną opcją i można ją z łatwością podnieść, aby pozbyć się opadniętych liści. Możesz też zamontować bardziej trwałą siatkę, sztywniejszą, wykonaną ze stalowego drutu, lecz będzie bardziej kosztowna.

ODWIEDŹ www.GardenerWorld.com/ponds po więcej wskazówek dotyczących pielęgnacji oczka wodnego

Wybierz siatkę o drobnych oczkach, aby mieć pewność, że żadne liście nie wpadną do wody

Nie zapomnij

- **Posadź drzewo lub krzewy, kiedy gleba jest jeszcze ciepła, najlepiej kilka dni po opadach deszczu**
- **Przywiąż pędy róż pnących i wielokwiatowych do podpór**
- **Wykonaj ostatnie koszenie łąki i zostaw siano na kilka dni, aby dać owadom czas na ucieczkę**
- **Zrób schronienie dla owadów, wiążąc sznurkiem gałązki i puste łodygi**

eprasa.pl 4da14a9545

Nie zapomnij

- Podlewaj astry w okresach suszy, aby uchronić je przed mączniakiem prawdziwym
- Podeprzyj wysokie byliny kwitnące jesienią
- Jeśli zrobi się chłodno, zacznij wykopywać i dzielić byliny, które już zakończyły kwitnienie
- Wysadź na stałe miejsce rośliny dwuletnie kwitnące wiosną

20 MINUT WOLNEGO

Aby zapewnić sobie najlepszy start w uprawie przyszłorocznych kwiatów, wysiej teraz odporne na zimno rośliny jednoroczne, takie jak pozłotki kalifornijskie, ośmiał oraz czarnuszkę. Możesz wysiać je do doniczek, a następnie przez okres zimy trzymać w zimnym inspekcie lub siać bezpośrednio do gruntu, w słonecznym miejscu w ogrodzie, które uprzednio należy przegrabić i odchwaścić. Zakwitną wczesnym latem przyszłego roku.

Skróć liście aż do ziemi, po czym wyczyść sekator, aby zapobiec sklejaniu się ostrzy

Przytnij liście liliowców

Uporządkuj liliowce, usuwając stare pędy kwiatowe oraz wszystkie liście, które zaczęły usychać. Większość łodyg zdążyła już opaść na ziemię, a więc taki późnoletni zabieg pielęgnacyjny poprawi wygląd roślin.

Skróć pędy kwiatowe do samej ziemi i usuń zbrązowiałe liście: powinny z łatwością dać się wyciągnąć. Resztę liści pozostaw na roślinie, w miarę rozkładu staną się pożywką dla korzeni. Zbierz ślimaki skrywające się wokół podstawy rośliny.

KROK PO KOKU Posadź cebulki czosnków ozdobnych

Posadzone teraz czosnki ozdobne zakwitną wczesnym latem przyszłego roku. Kup nowe cebulki lub – jeśli masz je w swoim ogrodzie – wykop i przesadź te, które są za bardzo stłoczone. Aby dobrze rosły, trzeba im zapewnić dużo słońca oraz odpowiedni drenaż. Rozłóż na nich trochę żwiru lub oznacz to miejsce, żeby w przyszłym roku przypadkowo nie posadzić wiosną tam czegoś innego.

ODWIEDŹ **www.GardenersWorld.com/bulb** po więcej informacji na temat uprawy roślin cebulowych

1 PRZYGOTUJ kawałek ziemi pod sadzenie, przekopując jej wierzchnią warstwę widłami, aby ją po lecie rozluźnić; usuń w tym czasie chwasty wraz z korzeniami.

2 DODAJ w to miejsce żwir, aby zwiększyć przepuszczalność gleby oraz by cebulki zimą nie stały w wodzie. To szczególnie ważne w przypadku gleb, które zatrzymują nadmiar wody.

3 ZRÓB w ziemi dołki w odległości 15 cm od siebie oraz o głębokości równej trzykrotnej wysokości cebul – będą więc one zakryte warstwą ziemi równą ich dwukrotnej wysokości.

TEKST: ROSIE YEOMANS.
ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE; TIM SANDALL

eprasa.pl 4da14a9545

KROK PO KROKU

Radosna kompozycja na jesień

Obsadź duży pojemnik, aby wprowadzić do ogrodu kolor jeszcze na kilka tygodni, zanim nadejdzie zima. Cyklameny, wrzosy oraz bluszcz wraz z długo kwitnącymi bratkami będą dobrym wyborem na zimne miesiące. Pamiętaj, aby podlać rośliny przed przesadzeniem, a potem podlej je ponownie na ich nowym miejscu, aby lepiej się przyjęły.

1 WŁÓŻ do pojemnika kilka kawałków potłuczonych ceramicznych doniczek, aby zakryć otwory odpływowe i zapobiec wysypywaniu się ziemi, po czym wypełnij go uniwersalnym podłożem bez torfu.

2 USUŃ uszkodzone liście lub przekwitłe kwiatostany. Zdejmij doniczki z brył korzeniowych i rozluźnij poskręcane korzenie, aby ułatwić roślinom lepsze ukorzenienie się w nowym pojemniku.

3 DODAJ rośliny do pojemnika, umieszczając tę najwyższą na środku lub z tyłu, jeśli pojemnik ma stać pod ścianą. Rozmieść rośliny tak, by uzyskać równowagę pomiędzy listowiem a kolorowymi kwiatami. Dociśnij i podlej.

Przytnij do najniższego węzła, aby nadać roślinie uporządkowany wygląd

Wydłuż kwitnienie dalii

Cały czas usuwaj przekwitłe kwiaty dalii, ponieważ rośliny będą kwitły jeszcze przez kilka tygodni, pod warunkiem, że nie nadejdą wczesne przymrozki. Upewnij się, że usuwasz przekwitłe kwiaty, a nie nowe pąki. Te pierwsze mają kształt stożka i są lekko szpiczaste, podczas gdy nowe pąki kwiatowe są zaokrąglone i należy pozostawić je na roślinie, aby mogły zakwitnąć.

Skracaj najstarsze pędy, na których kwiaty już przekwitły. Podlewaj je regularnie i obficie, i co dwa tygodnie podawaj im nawóz w płynie, aby wzmocnić nowe pędy i utrzymać rośliny w zdrowiu.

ODWIEDŹ **www.GardenersWorld.com/dahlias** po więcej porad dotyczących uprawy dalii

DOBRA RADA

Chcąc szybko uporządkować duże obszary porośnięte niesfornymi, przekwitłymi bylinami, przytnij je ostrymi nożycami, a następnie przegrab ścinki i wrzuć je na pryzmę kompostową. Jeśli rośliny zapewniają atrakcyjny efekt strukturalny, pozostaw je nietknięte, aby ich główki nasienne z czasem pokrył lśniący szron.

Posadź cebulki narcyzów do dużych pojemników

Napełnij pokaźnych rozmiarów pojemnik podłożem uniwersalnym bez torfu wymieszanym z materią organiczną, która zwiększy jego zdolność do zatrzymywania wody. Możesz posadzić cebulki w odległości jedynie kilku centymetrów od siebie – o wiele bliżej, niż gdybyś sadził je bezpośrednio w gruncie. Upewnij się tylko, że będą posadzone na głębokości równej trzykrotnej ich wysokości.

Narcyzy, aby dobrze się zakorzeniły, powinny być wystawione na zimowy mróz, dlatego po tym, jak zasypiesz je podłożem, umieść pojemnik gdzieś na zewnątrz w ogrodzie i porządnie je podlej.

Posadź w donicach cebule blisko siebie, aby otrzymać ekscytującą, dynamiczną dekorację

eprasa.pl 4da14a9545

Szałwie, czy to w donicach czy na rabatach, są dekoracyjne przez całe lato

Rozmnóż szałwię przez sadzonki

Pobierz teraz szczepki szałwii z roślin rosnących w donicach lub na rabatach. Wiele odmian jest wrażliwych lub częściowo odpornych na przymrozki, dlatego zawsze istnieje ryzyko utraty niektórych egzemplarzy w czasie zimy, jeśli temperatura na długie okresy będzie spadać poniżej -5°C. Aby uniknąć kupowania na ich miejsce nowych roślin i mieć pewność, że w przyszłym roku będziesz mieć u siebie szałwię, pobierz teraz sadzonki, które będą mogły przezimować na parapecie lub w szklarni. Ukorzeń kilka sztuk, aby móc się nimi wymienić z zaprzyjaźnionymi ogrodnikami, za darmo zwiększając swoją kolekcję roślin.

Przez kilka kolejnych tygodni, kiedy sadzonki będą wypuszczać korzenie, będą wymagały wyższej wilgotności powietrza, którą możesz im zapewnić za pomocą ręcznego zraszacza, a także ciepła – temperatury pokojowej lub 18°C w mnożarce. Zapewnij im dobrą cyrkulację powietrza, aby zmniejszyć ryzyko chorób grzybowych i chroń przed zimnem.

Nie ruszaj sadzonek do wiosny przyszłego roku; przesadź je dopiero, gdy rozpoczną wzrost. W przeciwnym razie świeże podłoże wokół młodych korzeni – których wzrost spowalnia – mogłoby sprawić, że zgniją.

KROK PO KROKU Jak pobierać sadzonki szałwii

1 WYSZUKAJ najsilniejsze, niekwitnące pędy i pobierz z nich sadzonki, wykonując cięcie tuż nad rozwijającymi się pąkami, aby umożliwić roślinie regenerację i wytworzenie większej liczby pędów.

2 UŻYJ ostrego noża lub nożyczek do usunięcia dolnych liści i postaraj się wykonać cięcie tuż przy łodydze. Skróć pęd na długość 10 cm, robiąc cięcie tuż pod samym pąkiem na dolnym końcu sadzonki.

3 ZADBAJ o to, by końcówka sadzonki się nie zabrudziła i zanurz ją w ukorzeniaczu w proszku lub żelu, aby przyspieszyć ukorzenienie sadzonek – o tej porze roku ich metabolizm spowalnia.

4 KORZYSTAJĄC z sadzaka wciśnij sadzonki wokół krawędzi doniczki wypełnionej podłożem do ukorzeniania zmieszanym z drobnym żwirem lub perlitem, które wspomogą przepływ wody.

TEKST: ROSIE YEOMANS ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE

eprasa.pl 4da14a9545

Chcąc latem przyszłego roku otrzymać nowe rośliny, posadź teraz sadzonki fuksji, przygotowując je do przezimowania

Posadź ukorzenione sadzonki fuksji

Ukorzenione sadzonki fuksji, które wczesną wiosną zostały pobrane ze świeżych, niezdrewniałych pędów, są teraz gotowe do posadzenia w nowych doniczkach. Jeśli pojawiło się na nich sporo nowych przyrostów oznacza to, że się dobrze ukorzeniły. Sprawdź jednak korzenie, unosząc doniczkę i zerkając, czy wychodzą one na zewnątrz przez otwory drenażowe. Jeśli ich nie widać, ostrożnie wyjmij sadzonkę z doniczki, opukując ją ze wszystkich stron i sprawdź ponownie – jeśli nie sięgają dna, włóż roślinę z powrotem do doniczki na kolejny tydzień lub dwa, aby dalej się rozwijała.

Pamiętaj, aby przed wyjęciem z doniczek podlać sadzonki – dzięki temu lepiej zniosą stres spowodowany przesadzaniem. Wsadź je do podłoża bez torfu i lekko dociśnij. Po wstępnym namoczeniu podlewaj je mało i często do czasu, aż ich korzenie zaczną się rozrastać. Uszczykuj pojawiające się kwiaty, aby rośliny były silniejsze i lepiej się krzewiły. Przygotuj się na to, że rośliny zimą będą potrzebowały ochrony – trzeba będzie je umieścić w dobrze oświetlonym, lecz zabezpieczonym przed mrozem miejscu. Dzięki temu otrzymasz latem przyszłego roku dobrze rozwiniętą roślinę, gotową do przesadzenia do nowej donicy.

KROK PO KROKU Posadź sadzonki fuksji

1 WYJMIJ rośliny z doniczek, delikatnie opukując je ze wszystkich stron i umieszczając dłoń płasko na powierzchni podłoża zanim odwrócisz je do góry nogami – powinny wypaść ci do ręki.

2 WYBIERZ doniczkę i usyp na dnie warstwę podłoża bez torfu, aby zapewnić sadzonkom odpowiednią głębokość do zakorzenienia się. Umieść pośrodku sadzonkę.

3 WYPEŁNIJ doniczkę podłożem, tak aby sadzonka znajdowała się na takiej głębokości, na jakiej rosła wcześniej. Stuknij kilka razy doniczką, aby podłoże osiadło.

4 POSTAW doniczki z sadzonkami w miejscu, w którym będziesz mógł je podlać. Polej je wodą za pomocą konewki z sitkiem. Podlewaj do czasu, aż podłoże będzie całe nasiąknięte.

TEKST: ROSIE YEOMANS ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE

eprasa.pl 4da14a9545

Nie zapomnij

- Zmyj ze szklarni farbę cieniującą, aby wpuścić do środka maksymalną ilość dostępnego światła
- Sprawdź, czy na korzeniach roślin doniczkowych nie ma larw opuchlaka – wyjmij je delikatnie z doniczek i przejrzyj bryły korzeniowe
- W ciepłe dni nadal otwieraj otwory wentylacyjne w szklarni
- Wysusz cebulę przed przechowywaniem, rozkładając ją na płaskiej powierzchni, np. drewnianej desce

20 MINUT WOLNEGO

Posadź w doniczkach kilka roślin buraka liściowego rosnących na grządce, aby mogły kontynuować wzrost w szklarni – dzięki temu otrzymasz obfity zbiór nowych liści. Wykop wybrane rośliny i posadź je w dużych pojemnikach wypełnionych mieszanką zawierającą w równych częściach podłoże uniwersalne bez torfu oraz ziemię z ogrodu. Porządnie podlej i umieść w dobrze oświetlonym kącie w nieogrzewanej szklarni.

Usuń zwiędnięte liście, aby poprawić cyrkulację powietrza wokół roślin i je prześwietlić – dzięki temu owoce szybciej dojrzeją

Uporządkuj chili

Poddaj papryczki chili rutynowej pielęgnacji, aby zdrowo rosły oraz by przyspieszyć dojrzewanie owoców.

Usuń wszystkie obumarłe lub więdnące liście. Wyrwij je, jeśli dają się łatwo oderwać, w przeciwnym razie do uporządkowania rośliny wykorzystaj sekator. Swobodniejszy przepływ powietrza oraz dostęp do światła przyspieszy dojrzewania owoców. W razie potrzeby – jeśli rośliny są obciążone dojrzewającymi owocami – zastosuj podpory.

Usuń chwasty rosnące wokół podstawy rośliny, aby z nią nie konkurowały, po czym porządnie podlej korzenie wodą wymieszaną z nawozem w płynie o wysokiej zawartości potasu.

ODWIEDŹ **www.GardenersWorld.com/greenhouse** po więcej porad dotyczących upraw roślin w szklarni

KROK PO KROKU Jesienne sadzenie sałaty

Wysadź teraz sadzonki sałaty, aby zbierać jej plony aż do końca jesieni. Warto teraz sadzić jej więcej naraz niż latem, ponieważ będzie wolniej rosła. Przed przesadzeniem sadzonek podlej je, nawet jeśli zrobisz to ponownie po rozmieszczeniu ich w nowych pojemnikach.

ODWIEDŹ **www.GardenersWorld.com/planting** po więcej porad na temat sadzenia roślin

1 WYJMIJ sadzonki z multiplatów, naciskając od spodu komórki. Chwytaj roślinki u podstawy, aby nie uszkodzić liści.

2 POSADŹ w pojemniku wypełnionym podłożem uniwersalnym bez torfu. Dociśnij wokół nich ziemię, tak by rozeta liści znajdowała się dokładnie powyżej

3 PODLEJ obficie, tak by podłoże w pojemniku było całkowicie nasiąknięte wodą. Niektóre z roślin mogą opaść pod ciężarem wody, ale szybko się podniosą i odżyją.

Zraszanie zmniejszy parowanie wody z ziemi i powietrza

TEKST: ROSIE YEOMANS. ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE; PAUL DEBOIS

eprasa.pl 4da14a9545

Przesadź siewki aminków

Przesadź teraz siewki aminków wielkich (*Ammi majus*) do doniczek, a pod koniec jesieni będą one gotowe do wysadzenia do gruntu.

Przesadź je do osobnych doniczek o średnicy 9 cm, wypełnionych uniwersalnym podłożem bez torfu. Ostrożnie wyjmij każdą roślinkę z kuwety, umieść ją na środku doniczki i dosyp podłoża wokół jej korzeni.

Porządnie podlej, po czym rozstaw rośliny na blacie i pozostaw tak, aby nieco podrosły przed przesadzeniem ich do gruntu. Na początku lata przyszłego roku wypuszczą silne pędy kwiatostanowe.

UWAŻAJ NA
Stres u pomidorów

Przejrzyj liście pomidorów, aby sprawdzić, czy nie ma na nich objawów stresu. Mogą się one zwijać na skutek zmian temperatur lub nieregularnego podlewania. Niektóre odmiany są na tego typu czynniki bardziej wrażliwe od innych; także te rosnące w pojemnikach są mniej odporne.

Żółknące blaszki liściowe na młodszych pędach wskazują na niedobory składników pokarmowych. Usuń dolne liście i raz w tygodniu podaj roślinom nawóz w płynie, aby utrzymać je w dobrej kondycji. Zmniejsz częstotliwość podlewania, gdy rośliny zaprzestaną zawiązywać nowe owoce, a te w pełni uformowane muszą jeszcze dojrzeć.

Zanim wysadzisz siewki do gruntu, zdążą jeszcze podrosnąć i wzmocnić się w cieple ostatnich dni lata

KROK PO KROKU Wysiej groszek na siewki

Wysiej groszek, aby otrzymać siewki do wykorzystania w sałatkach. Siewki groszku w sklepach są dość drogie, dlatego warto uprawiać je samodzielnie.

Możesz kupić odmiany specjalnie przeznaczone do kiełkowania, np. 'Serge', ale równie dobrze wykorzystać do tego możesz nasiona groszku, które masz pod ręką, ponieważ i z nich otrzymasz delikatne, młode rośliny.

ODWIEDŹ
www.GardenersWorld.com/sowing po więcej porad dotyczących uprawy roślin z nasion

1 NAPEŁNIJ kuwetę uniwersalnym podłożem bez torfu i dobrze dociśnij. Rozsyp na nim nasiona – nie przejmuj się zbytnio ich rozmieszczeniem.

2 WEPCHNIJ je delikatnie w podłoże, po czym przysyp 1-centymetrową warstwą rozdrobnionego podłoża.

3 PODLEJ, tak by podłoże było całkowicie przesiąknięte wodą. Nasiona groszku mają twardą łupinę, dlatego trzeba je porządnie namoczyć, aby pobudzić do kiełkowania.

TEKST: ROSIE YEOMANS. ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE; PAUL DEBOIS; JASON INGRAM

eprasa.pl 4da14a9545

KROK PO KROKU

Zasadź truskawki w pojemniku

Nawet jeśli nie masz miejsca na założenie grządki z truskawkami, możesz nadal otrzymać wystarczającą ilość owoców na smaczne przekąski dzięki uprawie roślin na zewnątrz w pojemnikach. W trakcie zimy potrzebna jest im stale wilgotna gleba, ale zanim nie zaczną intensywnie rosnąć wiosną przyszłego roku, nie podlewaj ich zbyt obficie.

1 ZAKRYJ otwory odpływowe kawałkiem potłuczonej doniczki, aby się nie zatkały. Następnie wypełnij pojemnik do połowy podłożem na bazie gliny.

2 ROZMIEŚĆ sadzonki w odległości 20 cm od siebie. W miarę uzupełniania pojemnika podłożem zadbaj o to, aby korona sadzonki (styk korzenia z liśćmi) znajdowała się tuż ponad jego powierzchnią.

3 PODLEJ i sprawdź, czy powierzchnia podłoża jest równa. Korony roślin zgniją, jeśli będą zasypane mokrym podłożem.

Rzodkiewki nie lubią rosnąć w zagęszczeniu, dlatego przerwij siewki i porządnie je podlej, żeby wspomóc wzrost korzeni

Zadbaj o zbiory rzodkiewki

Przerwij siewki rzodkiewki i porządnie nawodnij wokół nich podłoże, aby zaczęły rosnąć w korzeń zamiast nadmiernie rozbudowywać liście, do czego mają tendencję, gdy temperatury nocą zaczynają spadać. Jedną dłonią przytrzymaj podłoże wokół siewki, którą chcesz zatrzymać, po czym drugą delikatnie wyciągnij te, które należy usunąć.

Aby otrzymać porządnych rozmiarów podłużne rzodkiewki wystarczy, aby rozstaw pomiędzy siewkami wynosił 1 cm. Jeśli wysiałeś większe, wolniej rosnące późne odmiany, będą one potrzebowały odległości 5 cm.

ODWIEDŹ **www.GardenersWorld.com/fruit-veg** po więcej porad

Regularnie zbieraj fasolkę szparagową

Zbieraj fasolkę szparagową, póki strąki są jeszcze delikatne. Te przerośnięte odrzuć – rozpoznasz je po tym, że są grube i łykowate. Usuwając je, pobudzisz pozostałe strąki do wzrostu. Fasola szparagowa toleruje niższe temperatury, dlatego ta wysiana nieco później będzie jeszcze plonowała.

Aby oderwać strąki od rośliny pociągnij je, przytrzymując znajdujące się nad nimi ogonki, aby nie uszkodzić pędu i pozostałych, młodszych strąków rosnących na tej samej łodydze.

Jeśli twoje rośliny zaczynają źle wyglądać, podlej je hojną dawką rozpuszczonego w wodzie nawozu w płynie, aby jeszcze przez kilka tygodni trochę podrosły.

Zbieraj fasolkę w mniejszych ilościach, ale częściej, aby łatwiej było ci wykorzystać plony w kuchni

TEKST: ROSIE YEOMANS. ZDJĘCIA: PAUL DEBOIS; JASON INGRAM; TIM SANDALL

eprasa.pl 4da14a9545

Fenkuł włoski nie przechowuje się dobrze, dlatego zbieraj go na bieżąco, gdy będzie ci potrzebny

Zacznij zbierać fenkuł włoski

Zbierz fenkuły, kiedy ich łodygi napęcznieją. Wyrwij tyle, ile w danej chwili potrzebujesz, reszta może pozostać w ziemi do czasu nadejścia przymrozków za miesiąc lub dwa. Łodygi jeszcze bardziej zgrubieją od wody, dlatego z późniejszych zbiorów otrzymasz o wiele większe okazy.

Jeśli wyrwanie ich z ziemi grozi naruszeniem sąsiadujących roślin, odetnij je blisko u podstawy rośliny. Jeśli zrobisz to na początku sezonu, z pozostałych w ziemi korzeni mogą jeszcze wyrosnąć nowe pędy.

Jeżeli nie wykorzystasz zielonych gałązek w kuchni, odetnij je i wrzuć na kompost.

Zbierz buraki

Wyciągnij z ziemi rosnące w rzędzie buraki, ugotuj je lub zetrzyj i dodaj do sałatek. O tej porze roku młode buraki, które zostały wysiane później w sezonie, są nadal słodkie. Jest jednak jeszcze mnóstwo czasu na to, aby niektóre z nich podrosły i nabrały bardziej ziemistego posmaku, dlatego spróbuj w każdym rzędzie wyrywać co drugą bulwę – w ten sposób te pozostałe w ziemi będą znajdować się w równej odległości od siebie i w miarę wzrostu wypełnią puste przestrzenie; będziesz mógł je zebrać na zimowy zbiór. Pamiętaj o porządnym podlaniu grządki, by po naruszeniu ziemi podczas wyrywania pozostałe w niej buraki osiadły na swoim miejscu.

ODWIEDŹ
www.GardenersWorld.com/vegetables po więcej sezonowych porad

Jest jeszcze wiele czasu na to, by mniejsze buraki podrosły i dały późny plon

Zbierz pierwsze dojrzałe lubaszki

Przeprowadź test dojrzałości lubaszek, aby ocenić, czy są gotowe do zbioru. Dojrzałe owoce uginają się lekko pod naciskiem palca. Obchodź się z nimi ostrożnie, ponieważ łatwo się obijają. Kładź je do płytkiego kosza, tak by te leżące na dnie nie zostały zgniecione pod ciężarem kolejnych warstw owoców.

Podczas zbiorów uważaj na osy. Czasami niezauważalnie drążą tunele wewnątrz owoców i mogą się mocno zezłościć, kiedy zdadzą sobie sprawę, że ktoś przenosi ich słodką kryjówkę.

Lubaszki najlepiej dojrzewają na drzewie, dlatego za jakiś czas ponów zbiory

Nie zapomnij

- Okop warzywa kapustne, aby zapewnić im stabilność podczas wiatrów
- Zetnij łęty ziemniaków przed zbiorem plonu głównego
- Wysadź wiosenną kapustę na miejsce docelowe
- Zamów krzewy i drzewka owocowe, które chcesz posadzić jesienią
- Przytnij do ziemi pożółkłe części naziemne szparagów
- Wysiej nasiona sałaty bezpośrednio do gruntu, aby otrzymać zbiory jesienią i zimą

TEKST: ROSIE YEOMANS. ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE; JASON INGRAM; TIM SANDALL

eprasa.pl 4da14a9545

KROK PO KROKU Pobierz liście peperomii na sadzonki

Peperomie to wspaniałe rośliny doniczkowe, idealne do umieszczenia w jasnym miejscu osłoniętym od bezpośredniego działania promieni słonecznych. Chcąc wyeksponować ich piękne, lecz mało docenianie liście, ustaw je przy białej ścianie. Lubią rosnąć w temperaturze 18-24°C, w wilgotnym środowisku bez przeciągów. Łatwo je teraz rozmnożyć przez sadzonki liściowe.

1

2

3

4

1 WYBIERZ młody, zdrowy, w pełni uformowany liść i za pomocą czystego, ostrego sekatora lub nożyczek odetnij go od rośliny matecznej, wykonując cięcie u podstawy pędu.

2 PRZETNIJ liść na pół, wykonując czyste poziome cięcie. W ten sposób pobudzisz go do wytworzenia korzeni na linii cięcia.

3 UMIEŚĆ liście ściętą stroną do dołu w kuwecie z dociśniętą trochę poniżej krawędzi mieszanką perlitu i beztorfowego podłoża uniwersalnego (w proporcji 50:50), tak by były w niej zanurzone do połowy.

4 PRZYKRYJ przezroczystą pokrywką i trzymaj w jasnym, wilgotnym miejscu, z dala od bezpośredniego słońca, w temperaturze 20°C. Zdejmij pokrywę, kiedy sadzonki się ukorzenią, po 6-8 tygodniach.

ODWIEDŹ
www.GardenersWorld.com/house-plants po więcej porad dotyczących roślin doniczkowych

SZYBKIE ROZWIĄZANIA

Mniej więcej pod koniec miesiąca wnieś cytrusy do środka, aby uchronić je przed zimnem – pomieszczenie powinno być jasne, chłodne i zabezpieczone przed mrozem. Chłodna oranżeria będzie lepsza niż salon z centralnym ogrzewaniem, w którym będzie dla nich o wiele za sucho i zbyt ciepło (mogą wówczas zrzucać liści).

Podlej dzbaneczniki

Dzbaneczniki lubią, kiedy często zrasza się ich dzbanki i liście – aby stworzyć wilgotne warunki, w jakich żyją w naturze.

Co kilka dni dokładnie spryskuj liście i dzbanki za pomocą ręcznego zraszacza, tak by za każdym razem były porządnie zmoczone.

Wykorzystaj deszczówkę lub wodę destylowaną, którą można kupić w sklepie – kranówka zawiera za dużo minerałów. Usuń stare dzbanki, kiedy zaczną tracić kolor i więdnąć.

Nie zapomnij

- Pod koniec miesiąca, kiedy dociera do nas coraz mniej światła, zacznij zmniejszać częstotliwość podlewania
- Na początku miesiąca posadź w doniczkach cebule amarylisa, aby zdążyły zakwitnąć na Boże Narodzenie
- Usuń z roślin zwiędnięte lub opadające kwiaty i liście, zanim dopadnie je choroba grzybowa
- Zdejmij krotony, maranty oraz fitonie z zimnego parapetu, gdy temperatury na zewnątrz zaczną spadać

TEKST: ROSIE YEOMANS. ZDJĘCIA: JASON INGRAM

eprasa.pl 4da14a9545

Odpowiadamy na pytania ogrodników

Nasi eksperci rozwiążą twoje problemy ogrodnicze, takie jak przerośnięty klon, hordy skorków i winobluszcz, który nie chce się wspinać

Bob Flowerdew
Bob jest ogrodnikiem ekologicznym i zaprojektował swój ogród tak, aby uprawiać dużo warzyw, owoców i kwiatów ciętych

Kirsty Wilson
Kirsty pracuje w Królewskim Ogrodzie Botanicznym w Edynburgu i jest prezenterką w *Beechgrove Garden*

Matt Biggs
Matt szkolił się w Kew i od ponad 30 lat zawodowo zajmuje się ogrodnictwem

P Nasz pierwszy ogród ma wystawę południową. Co możemy w nim posadzić?

Sharon Slatter, e-mail

O KIRSTY ODPOWIADA
Wygląda jak cudowne czyste płótno! Projektując ogród, najlepiej najpierw sprawdzić rodzaj gleby i nasłonecznienie w ogrodzie. Dobrym pomysłem jest także odwiedzenie innych ogrodów w okolicy, aby zobaczyć, co dobrze rośnie, i poszukać inspiracji w czasopismach i ogólnodostępnych ogrodach.

Pomyśl o takich sprawach, jak miejsce na sznury do prania i kosze na śmieci oraz zakątki do siedzenia o różnych porach dnia. Zastanów się także, kto będzie korzystał z danej przestrzeni i ile czasu chcesz poświęcić na jej utrzymanie. Być może będzie również konieczne wzbogacenie gleby materią organiczną.

Im większy teren, tym większe możliwości, a rośliny szczęśliwsze. Staraj się uwzględnić szeroką gamę roślin, w tym drzewa, krzewy, byliny zielne i gatunki cebulowe, ponieważ to przyniesie korzyści lokalnej faunie i florze, a do tego będzie atrakcyjnie przez cały rok.

Dodanie oczka lub innego elementu wodnego pobudzi dziką przyrodę, a także sprawi, że przestrzeń będzie zrównoważona i spokojna.

Zbiorniki i elementy wodne można montować nawet w małych ogrodach

Przed wybraniem roślin sprawdź, gdzie są miejsca cieniste, a gdzie słoneczne

O MATT ODPOWIADA Zanim zaczniesz kupować rośliny, wykonaj badanie pH gleby i oceń ilość światła i cienia. Poniżej masz do wyboru niezawodne rośliny.

Fatsja wieloowocowa (*Fatsia polycarpa*) to zimozielony krzew o dużych, przypominających dłonie liściach, natomiast zawilec gajowy (*Anemone nemorosa*) 'Green Fingers' to kwitnąca wiosną bylina zielna rosnąca w wilgotnej, lecz przepuszczalnej glebie. Białe kwiaty tego niezwykłego leśnego zawilca mają zielone środki. Farfugium plamiste (*Farfugium japonicum*) 'Aureomaculatum', ma błyszczące liście z wyrazistymi, żółtymi plamami i gronami jasnożółtych kwiatów, które przypominają stokrotki; kwitnie późnym latem i lubi wilgoć.

Leszczyna pospolita (*Corylus avellana*) 'Red Majestic' to małe drzewo, o parasolowatym pokroju. Jej poskręcane pędy przyciągają uwagę zimą, a purpurowo-czerwone pędy są efektowne wiosną. Z upływem czasu purpurowe liście zmieniają kolor na zielony.

P W mojej zbitej ziemi nic nie kiełkuje, za to jest pełno szkodników. Pomocy!

John Smith, Essex

O BOB ODPOWIADA Wydajesz się być mocno zaniepokojony, ale być może mylisz drobne kłopoty z poważniejszymi problemami.

Twoja gleba zbija się pod wpływem ciepła – wszystkie gleby to robią. Po prostu więcej podlewaj, jeśli to możliwe. Mszyce zwykle nie wyrządzają wielu szkód bylinom, dlatego często można je zignorować, podobnie jak obgryzanie liści młodych roślin, o ile traci się tylko niewielki procent blaszki liściowej.

Twoje najważniejsze problemy to słabe kiełkowanie i straty spowodowane przez szkodniki. Sugeruję przejście do siewu w pojemnikach i używanie niskiej plastikowej osłony lub klosza oraz cienkiej siatki, a także częściej podlewać. Nie sądzę, że będziesz potrzebował zraszacza, za to zawsze warto mieć podłoże dobrej jakości.

Siatka chroniąca przed owadami jest trwała i odstrasza większość szkodników

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE; TORIE CHUGG; PAUL DEBOIS; JASON INGRAM; XY/ADOBESTOCK

eprasa.pl 4da14a9545

Utrzymuj w szklarni wilgoć, aby zniechęcić przędziorka chmielowca

P Co się stało z tymi roślinami?

Imelda Duffy, Westmeath

O MATT ODPOWIADA Przędziorek chmielowiec tworzy plamy na liściach. Najpierw pojawia się pajęczyna wokół liści i pędów, które później brązowieją i obumierają. W końcu obumrzeć może cała roślina. Ten szkodnik rozwija się w suchym powietrzu, więc spróbuj zwilżyć podłoże. Jeśli zauważysz problem, spryskaj liście letnią wodą z obu stron, aby zwiększyć wilgotność.

Skuteczne jest biologiczne zwalczanie przędziorków przy pomocy pajęczaków, takich jak drapieżne roztocze – dobroczynek szklarniowy (*Phytoseiulus persimilis*) oraz *Dalotia coriaria*. Inne drapieżne roztocze, dobroczynek kalifornijski (*Amblyseius californicus*), zwalcza zimujące przędziorki, ale nie jest tak skuteczne w przypadku ich inwazji latem.

P W oranżerii ze wschodnią wystawą jest gorąco. Co możemy w niej posadzić?

Stephen Linden-Wyatt, e-mail

O KIRSTY ODPOWIADA Bardzo suche powietrze latem może powodować upał wewnątrz oranżerii. Są jednak rośliny, które będą rosły w takich warunkach.

Ołownik uszkowaty (*Plumbago auriculata*) o niebieskich kwiatach, zwykle rosnący na zewnątrz w basenie Morza Śródziemnego, kwitnie przez wiele miesięcy. Spróbuj także białego, pachnącego jaśminu lekarskiego (*Jasminum officinale*), kwitnącego od czerwca do sierpnia. Oba pnącza będą potrzebować podpór, żeby mogły się piąć.

Możesz także posadzić strelicję królewską (*Strelitzii reginae*) o charakterystycznych, pomarańczowych kwiatach. Ta roślina zapewni ci egzotyczną atmosferę i radość z upału. Nawet gdy nie kwitnie, ma interesujące liście. Ponadto możesz uprawiać wiele rodzajów kaktusów i sukulentów, które lubią suche powietrze.

Ołownik uszkowaty uwielbia ciepło oranżerii

P Moja siedmioletnia śliwa z sadzonki nie owocuje. Dlaczego?

Howard Doolan, Cardiff

Drzewa owocowe zasilaj potasem późną zimą lub wczesną wiosną

O BOB ODPOWIADA Po pierwsze, może to być siewka lub odrost, chociaż w przypadku tego drugiego pewnie już by zaowocowała, więc siewka wydaje się bardziej prawdopodobna.

Śliwy uprawiane z nasion kwitną w wieku 9-12 lat, więc może to zająć kilka lat. Potem, gdy drzewo silnie rośnie, zwłaszcza pionowo, może nie chcieć kwitnąć i owocować: wtedy pomaga przygięcie do poziomu najbardziej wyprostowanych gałęzi.

Niedobór wapna czy potasu także nie sprzyja kwitnieniu, dlatego najlepiej zaopatrzyć się w popiół drzewny. Dodatkową trudnością może być łagodny klimat, który nie pozwala na odpowiedni zimowy spoczynek, dlatego niewiele śliw (oraz innych gatunków owocowych) będzie sobie dobrze radzić. W takim przypadku rozsądniej jest uprawiać głównie tradycyjne, regionalne odmiany.

P Mój winobluszcz pięciolistkowy nie pnie się po pomalowanych, otynkowanych ścianach. Dlaczego?

Richard Jones, Swansea

O MATT ODPOWIADA Samoczepne pnącza potrzebują chropowatej tekstury, aby móc się piąć; tynk i farba prawdopodobnie są zbyt gładkie.

Roślina i tak wyświadczyła ci przysługę, ponieważ jej pędy lubią rosnąć pod płytkami i blokować rynny. Wypróbuj powojniki, wiciokrzewy lub podobne gatunki, montując naprężone druty lub kratownice do wysokości, do której rośliny będzie łatwo pielęgnować.

Wiciokrzew może być pnączem łatwiejszym do utrzymania

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE; TORIE CHUGG; PAUL DEBOIS; JASON INGRAM, НАДЕЖДА УРЮПИНА, DRBURHAN, AURELIAN NEDELCU/ADOBESTOCK

eprasa.pl 4da14a9545

Uprawiaj orzech włoski, żeby mieć zapas owoców do marynowania

P Czy mogę przenieść do doniczki siewkę orzecha włoskiego?

Lesley Ennis, e-mail

O KIRSTY ODPOWIADA
Uprawa orzechów włoskich w pojemnikach jest stosunkowo łatwa. Nie spodziewaj się jednak ogromnych zbiorów, ponieważ wielkość rośliny będzie ograniczona przez doniczkę.

Gdy drzewo urośnie, po prostu przenieś je do większej donicy, aby zapewnić roślinie więcej miejsca i pamiętaj o regularnym nawożeniu i podlewaniu. Drzewa ostatecznie osiągają bardzo duże rozmiary – 25-35 m wysokości. Przycinanie najlepiej przeprowadzać od połowy lata do wczesnej jesieni, aby zapobiec wyciekaniu soków z drzew podczas cięcia.

Parasolowate klony są cenione za swój niezwykły pokrój

P Co mogę zrobić ze zbyt dużym klonem palmowym?

Roger Gregson, e-mail

O BOB ODPOWIADA Klony odrastają powoli, więc trudno będzie przyciąć roślinę bez szkody, ale pozostawione w nienaruszonym stanie mogą przetrwać dziesięciolecia. Jeśli jest już za duży na to miejsce, przenieś go jesienią do bardzo dużego pojemnika, żeby potem umieścić go w innym miejscu i zamiast tego posadź młody okaz, w dobrze spulchnionym i wzbogaconym podłożu.

P Jak w rozsądny sposób pozbyć się mączlika warzywnego?

Alan Woodward, Oxfordshire

O BOB ODPOWIADA
Po pierwsze, eliminuj przyszłe plagi poprzez kompostowanie wszystkich roślin kapustnych zaraz po ich zebraniu, nie zostawiając ich na zimę.

Potem, żeby mączlik (i bielinek kapustnik) nie dotarł do roślin, po wysadzeniu należy je osłonić bardzo drobną siatką lub włókniną. Jeśli pierwsze mączliki osiądą na roślinie, pozbycie się ich jest prawie niemożliwe, chociaż można znacznie zmniejszyć ich liczbę.

Odkurzacz bezprzewodowy to dobra opcja – wyłapiesz nim wiele owadów. Za pomocą nakładki na odkurzacz w postaci miękkiej szczoteczki (jak do czyszczenia zasłon) możesz także odkurzać liście, aby zebrać znacznie więcej owadów. Spowoduje to natychmiastowe zmniejszenie ich liczby, ale mogą wykluć się jeszcze z jaj, dlatego powtórz zabieg po około tygodniu.

Mączlik warzywny żeruje na spodniej stronie liści jarmużu

P Dlaczego mój kaktus bieleje?

Jane Bidder, Devon

O MATT ODPOWIADA
Kaktusy mogą się wybielić na skutek poparzenia słonecznego, jeśli stały w zacienionym miejscu i nagle zostały wystawione na intensywne słońce. Stopniowo przesuwaj je na słoneczne stanowisko.

Taki wygląd może być również spowodowany nadmiernym podlewaniem.

Białe, puszyste plamy to wełnowiec. Można go zwalczać za pomocą środków owadobójczych, olejów roślinnych lub kwasów tłuszczowych.

Natężenie światła może wpływać na kolor kaktusów

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE, AMALIA GRUBER, IROTTLAENDER, BOYLOSO/ADOBESTOCK

eprasa.pl 4da14a9545

pytania i odpowiedzi

P Co to za masywna, samodzielnie wysiewająca się roślina?

Jean Horrock, e-mail

O KIRSTY ODPOWIADA

To wygląda jak szczeć (*Dipsacus fullonum*), dwuletnia roślina, zarówno wysoka, jak i malownicza.

W pierwszym roku tworzy rozetę liści, w drugim roku osiąga wysokość 2 metrów i rozwija atrakcyjne kwiatostany.

Drobne fioletowe kwiaty, które pojawiają się zazwyczaj w środku lata, są atrakcyjne dla zapylaczy. Potem, zimą, ich nasionami żywią się ptaki, zwłaszcza szczygły.

Samosiejki szczeci można przesadzić, jeśli wcześnie zostaną zauważone

P Czy możesz nam powiedzieć, co to za piękna roślina?

Hilary i Paul Chapmans, East Yorkshire

W Polsce gazanie najlepiej uprawiać jako rośliny jednoroczne

O BOB ODPOWIADA

To jest gazania, delikatna bylina z Republiki Południowej Afryki, sprowadzona pod koniec XVIII wieku.

Gazanie są łatwe w uprawie z nasion, jako częściowo zimujące rośliny jednoroczne. Można je zimować pod osłonami i rozmnażać przez sadzonki. Potrzebują ciepłego i jasnego stanowiska.

Bluszcz doskonale sprawdza się na zacienionych ścianach, a także stanowi pokarm dla ptaków

P Co można posadzić na zacienionej ścianie, żeby dogrzać dom?

Valerie Banyard Smith, e-mail

O MATT ODPOWIADA

Bluszcz idealnie wspina się w cieniu i jest samoczepny. Problemy z murem będzie powodował tylko wtedy, gdy zaprawa się kruszy, więc sprawdź to przed posadzeniem rośliny.

Naukowcy z Uniwersytetu w Reading we współpracy z RHS odkryli, że taka zimozielona okrywa ściany nie powoduje problemów z wilgocią oraz zapewnia dodatkową warstwę ochronną, dzięki czemu w budynkach jest chłodniej latem i cieplej zimą, a rośliny są jednocześnie siedliskiem owadów oraz miejscem gniazdowania i noclegów dla ptaków.

W wąskich przejściach może być zimno z powodu nawiewanego powietrza. Ściana z bluszczu jest idealna w takich miejscach, ponieważ ociepla i spowalnia przepływ powietrza, a jednocześnie roślina nie zajmuje zbyt dużo przestrzeni. Długość przejścia i ilość docierającego do niego światła będą miały wpływ na szybkość wzrostu i ostateczne rozprzestrzenianie się pnącza.

Wypróbuj bluszcz o drobnych liściach, na przykład bluszcz pospolity (*Hedera helix*) 'Green Ripple' z liśćmi o falistych krawędziach, 'Shamrock' z ciemnozielonymi liśćmi lub odmianę 'Cathedral Wall' o kanciastych liściach.

P Moja bazylia czernieje po zbiorze. Dlaczego?

Sophie, e-mail

O BOB ODPOWIADA Liście bazylii są bardzo delikatne i mogą czernieć, jeśli zostaną ściśnięte lub posiekane, wystawione na działanie trudnych warunków pogodowych, pozostawione zbyt długo w jasnym miejscu lub w temperaturze przekraczającej 36°C. Uważam, że bazylia jest najlepsza świeża lub mrożona w oleju. Suszenie nie ma sensu, bo traci aromat.

Zetnij nisko łodygi bazylii, aby uniknąć uszkodzenia liści

P Jak i kiedy podzielić wieloletni groszek szerokolistny?

Ann Munson, e-mail

O MATT ODPOWIADA

Za pomocą szpadla wykop i podziel roślinę po obcięciu liści jesienią lub poczekaj do wiosny, tuż przed ponownym rozpoczęciem wzrostu. Posadź na takiej samej głębokości, na jakiej rósł poprzednio i dobrze podlewaj, aż się ukorzeni. Dbaj o to szczególnie w czasie suszy.

ZDJĘCIA: SARAH CUTTLE, AMALIA GRUBER, IROTTLAENDER, YULIIA, VACESLAV ROMANOV/ADOBESTOCK

eprasa.pl 4da14a9545

Felieton

Opowieści Titchmarsha

Jedną z największych przyjemności ogrodnika jest staranność w działaniu... nawet, jeśli ostatnie słowo i tak należy do naszych roślin – wyznaje **Alan**

Pora na wyznanie. Moim problemem jest porządek. Pomyślicie sobie teraz, że jestem niechlujem w domu i ogrodzie, ale jest dokładnie na odwrót. Bardzo trudno jest mi nie być skrajnie porządnym, gdy projektuję zarówno ogrody, jak i pomieszczenia, i gdy się o nie troszczę. Już sam fakt, że mogę roztaczać pieczę nad łąką kwietną jest cudem, ale jest ona obwiedziona starannie przystrzyżonymi ścieżkami i dróżkami, dzięki czemu beztroska mieszanka złocieni, wyki, jaskrów, szelężnika, grzebienicy i stokłosy płonnej jest jeszcze bardziej atrakcyjna dla oka, bo tworzy obramowanie tego obrazka.

Z pewnością niektórzy zinterpretują to jak kolejny policzek dla przywracania krajobrazu do naturalnego stanu. Ale to nie tak. Moje argumenty przeciwko hurtowemu porzucaniu ogrodu na rzecz kobierca z rodzimych roślin zostały już dobrze udokumentowane i w niniejszym magazynie, i w literaturze. Moje zamiłowanie do dobrych linii i proporcji nie ma nic wspólnego z charakterem roślin – dotyczy sposobu ich eksponowania.

Nie jestem miłośnikiem minimalizmu i surowości – ani w domu, ani poza nim. Lubię swoje „eksponaty", jak nazywa je rodzina – mezzotinty na ścianie przy wejściu na pierwsze piętro (wszystkie wiszą równiutko) czy stare konewki ustawione od największej do najmniejszej wzdłuż ogrodowego muru z krzemienia.

> Wiem, że całość nigdy nie będzie wyglądać idealnie w jednym i tym samym czasie. Jestem w stanie się z tym pogodzić. Największą satysfakcję daje doprowadzenie do tego, aby w jakimś momencie fragment ogrodu wyglądał właśnie tak, jak trzeba

A! I o to chodzi: znajduję ukojenie w symetrii. Oglądanie rzędu konewek niepoustawianych według wielkości daje znacznie mniej przyjemności. Byłyby tylko pewnym chaotycznym zbiorem. O, nie: największe muszą zdecydowanie stać na jednym końcu, a najmniejsze na drugim. Trzeba nieco namęczyć się z poustawianiem tych pośrodku, aby wyglądały odpowiednio. Żałosne, nieprawdaż? No cóż, tak to ocenią osoby, których poczucie porządku, proporcji i skali jest równie zaburzone, jak moje rozumienie sztucznej inteligencji.

A zresztą – czy moja pedantyczność komuś szkodzi? Ktoś mógłby sugerować, że po półgodzinie oglądania w ogrodzie wszystkiego, co jest nie do końca idealne bądź nieznacznie zaburza symetrię, skończę jako kłębek nerwów. Tymczasem jest dokładnie odwrotnie. Muszę wyznać, że mam trudności z posiedzeniem na ławce i zachwycaniem się widokiem ogrodu przez więcej, niż kilka sekund. Naprawdę sekund. Gdy tylko dostrzegam chwast lub martwy liść kalający nienaganną pod innymi względami roślinę czy zielony trawnik, natychmiast podnoszę się, aby zająć się tym nieszczęsnym szczątkiem.

Być może potrzebuję terapii, ale z drugiej strony to ogród jest moją terapią i naprawdę potrafię podziwiać widok, rabatę czy widoczny nieco dalej wyjątkowy element ogrodu bez skupiania się na niedoskonałościach. Wiem, że całość nigdy nie będzie wyglądać idealnie w jednym i tym samym czasie. Jestem w stanie się z tym pogodzić. Największą satysfakcję daje doprowadzenie do tego, aby w jakimś momencie fragment ogrodu wyglądał właśnie tak, jak trzeba.

Jeśli podejrzewacie, że perspektywa podjęcia gości obiadem czy kolacją i patrzenia, jak przechadzają się po tym raju perfekcjonisty jest i dla nich, i dla mnie koszmarem, mylicie się. Nie mam trudności z zapanowaniem nad moimi naturalnymi tendencjami w obecności innych osób. Jeśli jakaś konewka stoi w niewłaściwym miejscu, gdy mamy gości, nie ruszam jej. Nie jestem aż tak neurotyczny. Przestawię ją, jak sobie pójdą...

Całą przyjemność znajduję w idealnej chwili. Wiem, że będzie ona krótka, a rabata, która tydzień temu wyglądała idealnie, za parę dni będzie już zupełnie inna, ale potrafię z tym żyć. Radość sprawia mi dążenie do... no cóż, bądźmy szczerzy, nie do ideału, bo jest on nieosiągalny, ale do stanu, który sprawia mi przyjemność – może to być ustawienie dużej donicy lub spojrzenie na świeżo skoszony trawnik albo dopiero co przystrzyżony topiar. Ten stan nie potrwa długo, co oznacza, że będę znów mógł cieszyć się tą samą pracą za tydzień czy miesiąc.

Dzięki za wysłuchanie moich wynurzeń. Czuję się lepiej po tej sesji terapeutycznej. Zostałbym dłużej, ale właśnie wyjrzałem przez okno i dostrzegłem kilka opadłych liści na świeżo skoszonym trawniku. Muszę pędzić...

ZDJĘCIA: JASON INGRAM
ILUSTRACJA: CHRIS MADDEN ILLUSTRATION

eprasa.pl 4da14a9545

Gardeners' World EDYCJA POLSKA

Polska

Redaktor naczelna
Małgorzata Wójcik
malgorzata.wojcik@avt.pl

Redaktor merytoryczny
Łukasz Skop
lukasz.skop@avt.pl

Asystent wydawcy
Anna Cember
anna.cember@avt.pl

Współpracownicy
Anna Moroz,
Bożka Piotrowska,
Ewa Kuczyńska,
Katarzyna Kaczan-Borowska,
Marta Karcz,
Grzegorz Falkowski,
Katarzyna Bellingham,
Małgorzata Kalemba-Drożdż

Marketing i reklama
Marta Zaczek
marta.zaczek@avt.pl
tel. 22 257 84 76

Anna Brzywczy
anna.brzywczy@avt.pl
tel. 883 125 997

DTP
Studio Adekwatna

Prenumerata
prenumerata@avt.pl
tel. 22 257 84 22 (godz. 10:00–14:00)

Kolportaż
Paweł Gago
pawel.gago@avt.pl
tel. 22 257 84 24

United Kingdom

GARDENERS` WORLD
MANAGING DIRECTOR
Catriona Bolger

EDITOR-IN-CHIEF
Lucy Hall

ASSOCIATE EDITOR
David Hurrion

BBC STUDIOS, UK PUBLISHING
CHAIR, EDITORIAL REVIEW BOARDS
Nicholas Brett

MANAGING DIRECTOR, CONSUMER PRODUCTS AND LICENSING
Stephen Davies

COMPLIANCE MANAGER
Cameron McEwan

DIRECTOR, MAGAZINES AND CONSUMER PRODUCTS
Mandy Thwaites

UK.publishing@bbc.com
www.bbcstudios.com

IMMEDIATE MEDIA CO LTD
CHAIRMAN
Martin Weiss

CEO
Tom Bureau

DIRECTOR OF INTERNATIONAL LICENSING AND SYNDICATION
Tim Hudson

INTERNATIONAL PARTNERS MANAGER
Molly Hope-Seton

Adres redakcji
„Gardeners' World. Edycja Polska"
ul. Leszczynowa 11
03-197 Warszawa
tel. 22 257 84 99
www.magazyngardenersworld.pl

Źródłowe materiały publikacyjne pochodzą z miesięcznika brytyjskiego „Gardeners' World".

© Copyright 2024 AVT

Mimo wszelkich starań przy opracowaniu materiału do tego czasopisma, wydawca nie ponosi odpowiedzialności za jakiekolwiek błędy w tym czasopiśmie.

Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za zamieszczone na łamach pisma „Gardeners' World. Edycja Polska" treści reklamowe oraz artykuły promocyjne.

Wydawca
AVT-Korporacja Sp. z o.o.
ul. Leszczynowa 11
03-197 Warszawa tel. 22 257 84 99

Wydawnictwo AVT należy do Izby Wydawców Prasy

Miesięcznik, nr 9/2024

Magazyn jest wydawany na licencji brytyjskiego wydawnictwa Immediate Media Co Ltd

oraz BBC Studios

BBC Gardeners World magazine is published by AVT-Korporacja Sp. z o.o. under licence from BBC Studios, Television Centre, Wood Lane, London W12 7TQ. The Gardeners World logo and the BBC Blocks are the trade marks of the British Broadcasting Corpo-ration. Used under licence. © Immediate Media Company Limited. All rights reserved. Reproduction in whole or part prohibited without permission.

W następnym numerze...

październikowe wydanie

w sprzedaży pod koniec września

Kwiaty na suche bukiety

Jesienne kompozycje w donicach

Polecane sklepy ogrodnicze

Krotoszyn

Szkółka Bielawni Anna Bielawna
63-700 Krotoszyn, Ordonówny 1/lok. 6
66 471 28 30 • biuro@szkolkabielawni.pl
www.sklep.szkolkabielawni.pl

Nowodworce

Davis & Kryjan-Gardens s.c.
Centrum Ogrodnicze
16-010 Nowodworce, Kwiatowa 7
85 744 15 95 • ogrody@dkgardens.pl
www.dkgardens.pl

Płońsk

Centrum Ogrodnicze Eljan
09-100 Płońsk, Skarżyn, Wyszogrodzka 14
603 984 504 • info@eljan.eu
www.eljan.eu

Puławy

Centrum Ogrodnicze Ogród Marzeń Aldona Sójka
24-100 Puławy, Lubelska 100
697 084 823 • szkolkisojka@gmail.com
www.szkolkisojka.pl

Suwałki

Centrum Ogrodnicze Ilex Roman Marek Barwicki
16-400 Suwałki, Wojska Polskiego 56
87 566 61 91 • ilex.suwalki@op.pl
www.ilex.suwalki.pl

Tuczempy

Centrum Ogrodnicze Piotrów Alicja Piotrów
37-514 Tuczempy, Kwiatowa 7
16 623 19 84 • kwiaty.piotrow@wp.pl
www.ogrodnictwo-piotrow.pl

W tych sklepach zawsze znajdziesz magazyn „Gardener's World. Edycja Polska" oraz wydania specjalne.
Serdecznie zapraszamy wszystkie sklepy ogrodnicze do współpracy B2B:
22 257 84 99 (godz. 10:00–14:00) • prenumerata@avt.pl

eprasa.pl 4da1da9545

Na Costway.pl

znajdziesz meble ogrodowe,
grille i paleniska, narzędzia
i akcesoria do ogrodu.

COSTWAY

/costwaypl

/costway.pl

eprasa.pl 4da14a9545

STIHL

NOWOŚĆ

LEKKI I WYDAJNY SEKATOR AKUMULATOROWY STIHL ASA 20

Idealne urządzenie do łatwej i wygodnej pielęgnacji drzew, krzewów, roślin ozdobnych i winorośli. Innowacyjny wyświetlacz OLED informuje o podstawowych parametrach urządzenia.

WIĘCEJ INFORMACJI U AUTORYZOWANYCH DEALERÓW STIHL ORAZ NA **WWW.STIHL.PL**

/ STIHL.POLSKA / STIHL_POLSKA

AS SYSTEM

CORDLESS POWER. BY STIHL.

eprasa.pl/da1449545